

PIĄTEK-NIEDZIELA
105-07101120241

GAZETA WEEKEND OLSZTYŃSKA

GAZETA WARMII I MAZUR

cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)

SPORT CODZIENNE

**SZCZYPIORNIŚCI
TRENUJĄ W URANII** |20

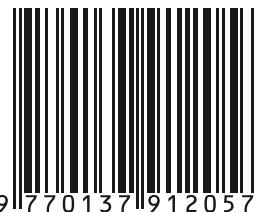

**DAKAR: HOŁOWCZYĆ
CELUJE W PODIUM** |21

**AGATA WALCZY
O PARYŻ** |23

ISSN 0137-9127

W JASEŁKACH LEŻY!

**2024:
ROK WIELU DECYZJI** |2

**SCHODZIŁ ŚWIAT, ŻEBY
WYCHODZIĆ KILOMETRY
DLA DOMU DZIECKA** |3

**OSZUŚCI WYKORZYSTUJĄ
NASZE SŁABOŚCI** |5

**MOJĄ MUZYKĘ
ZAWDZIĘCZAM TACIE** |9

CZYTAJ
**NOWY
PORTAL**

WARSZAWA • RADOM • PŁOCK • OSTROŁĘKA • ŁÓŻA • SIEDLCE

warszawa • mazowsze
wawa.info

2024: ROK WIELU WAŻNYCH DECYZJI

Na całym świecie trwa prawie dwieście konfliktów zbrojnych. W tym ten najważniejszy, za naszą wschodnią granicą. Czy w tym roku będziemy świadkami przełamania niemocy Zachodu wobec Rosji, czy też klęski? Co czeka świat, Europę i nas w 2024 roku?

Wybory najważniejszych na świecie starszych panów

Najważniejszym wydarzeniem będzie na pewno pojedynek Joe Bidena (81 lat) z Donaldem Trumpem (77 lat).

Ich wynik będzie wiążący dla całego świata, bo wybory prezydenckie w USA w dużym stopniu są wyborami prezydenta ziemi. O ile wiadomo, co się stanie, gdy wygra ten pierwszy, to chyba nikt, łącznie z samym Trumpem, nie wie, co zrobi ten drugi jako prezydent USA. A obawy są tu znaczne, bo wielu europejskich komentatorów obawia się przede wszystkim jego fraternizacji z Putinem, wyjścia z NATO i generalnie skupienia na Chinach i emigrantach Ameryki Łacińskiej. Tak czy siak, Europa nie jest dla Trumpa najważniejszym biznesem, a na relacje międzypaństwowe Trump w dużym stopniu patrzył do tej pory jak na prowadzenie biznesu.

Z drugiej jednak strony warto wsłuchać się w słowa gen. Keitha Kellogga, byłego doradcy ds. bezpieczeństwa narodowego wiceprezydenta USA Mike'a Pence'a, który przekonuje, że Trump stanowczo powiedział Putinowi, że nie zgadza się na tak na Ukrainę. Jak ocenia Kellog, prawdopodobnie właśnie dlatego Putin zdecydował się na pełnoskalową inwazję na Ukrainę dopiero po odejściu Trumpa z Białego Domu. — Uważał groźby Trumpa za wiarygodne — podkreśla Kellogg.

Inni jednak uważają to za banialuki i podkreślają, że Putin zaatakował po zakończeniu igrzysk w Pekinie. W każdym razie już niedługo minie dwa lata od początku tej agresji.

Trumpa odczarowuje też minister spraw zagranicz-

nych Ukrainy Dmytro Kułeba. — Trump odbierany jest przez pryzmat swoich skrajnie charyzmatycznych czynów, swojej reputacji i wypowiedzi. Ale kto sprzedał Ukrainie pierwszą amerykańską broń? Prezydent Trump – Javeliny. Kto rozpoczął program bezpłatnego przekazywania Ukrainie pierwszych wojskowych morskich kutrów (...)? Trump. Kto walczył z Nord Stream 2 (...)? Trump. Działo się to na przekór tych wszystkich historii, o których pisały różne gazety, że będzie wielka ugoda między Putinem i Trumpem... Ani wtedy wielka ugoda nie była możliwa, ani teraz, ani w przyszłości — powiedział portalowi Nowyny Ukrainy.

Wojna jeszcze przez 5 lat

Sporo czasu zajęło ekspertom zrozumienie, że Rosja została zmuszona do zrezygnowania z Blitzkriegu i już od ładnych paru miesięcy zajmuje się realizacją strategii na wyniszczenie. W przypadku Ukrainy chodzi o zniszczenie morale, w przypadku Zachodu o wytworzenie przekonania, że nie stać go ekonomicznie na dalsze wspieranie Ukrainy.

Problemem jest też między innymi to, że Zachód wcześniej dostarczał Ukrainie broń, która pozwoliła zatrzymać Rosjan, ale nie pozwalała jej pokonać. Teraz społeczeństwa Zachodu są coraz bardziej zubożeni na tę wojnę.

A jednocześnie są takie środowiska i eksperci, którzy uważają, że Rosja nadal chce podporządkować sobie Polskę. Taką myśl znajdziemy na przykład w książce „Wojna w Ukrainie. Doświadczenia dla Polski” wydanej niedawno przez specjalizujące się w tematyce wojskowej wydawnictwo „Bellona”. — Podsumowując, groźba

Fot. Roman Czop/facebook.com/450abtr

Szwecja przekazała ostatnio Ukrainie 12 kotowych haubic Archer. Trafiły one do 45. Samodzielnej Brygady Artylerii, która walczy w okolicach Doniecka

napaści Federacji Rosyjskiej na Polskę jest realna i nie mamy na to najmniejszego wpływu. Nie uchroni nas przed tym ani zaprzestanie pomocy dla Ukrainy, ani jakaś próba ułożenia stosunków, bo Rosji nie interesuje nic innego jak tylko pełna uległość Polski (...). Po prostu nie ma możliwości, by tej wojnie zapobiec, poza jedną: nie można dopuścić, by Rosja wygrała wojnę w Ukrainie — piszą Michał Fiszer i Jerzy Gruszczyński we wspomnianej książce.

Jak ujawnił na dniach japoński portal Nikkei Asia, podczas marcowej wizyty przywódcy Chin Xi Jinpinga w Moskwie rosyjski dyktator Władimir Putin poinformował go, że zamierza prowadzić wojnę z Ukrainą przez co najmniej pięć lat. Jesteśmy na to gotowi?

— Nie podzielał zdania tych, którzy mówią, że Ukraina prędzej czy później przegra wojnę z Rosją; to jest takie czarnowidztwo; Ukraina może tę wojnę wygrać przy większej pomocy Zachodu — powiedział w Polsat News wiceszef MSZ Władysław Teofil Bartoszewski. I dodał, że Ukraińcy potrzebują lepszej broni i „poci-sków rakietowych, które są

w stanie uderzyć w cele nie tylko na Krymie, bo to jest konieczne, ale również na terytorium Federacji Rosyjskiej”. Czy z kolei USA, Niemcy i Francja są na to gotowe, aby taką broń dostarczyć?

Tym bardziej że Putin wysłał chyba po raz pierwszy wyraźny sygnał, że chce negocjacji, ale nie z Kijowem, tylko „Zachodem”. Putin w jednym ze swoich ostatnich wystąpień stwierdził, że zachodni sojusznicy Ukrainy są największą przeszkodą w zakończeniu konfliktu, ale ich retoryka zaczyna się zmieniać, bo zaczynają zdawać sobie sprawę, że nie mogą „zniszczyć” Rosji.

— Określenie przez Putina wojny na Ukrainie jako walki Rosji z Zachodem, a nie z Ukrainą wskazuje, że nie zamierza on negocjować w dobrej wierze z Ukrainą, a tylko stwarza warunki informacyjne zmierzające do przekonania Zachodu, by zdradził Ukrainę w trakcie negocjacji — podkreślają analitycy prestiżowego waszyngtońskiego Instytut Studiów nad Wojną.

Co dalej z Unią?

Rok 2024 jest rokiem wyborów na całym świecie. Odbędą się one w kil-

kudziesięciu krajach, które zamieszkuje więcej niż połowa ludności. Z punktu widzenia Unii szczególnie ważne będą wybory w Belgii i Austrii. W tym ostatnim przypadku możliwe jest zwycięstwo prawicowej i prorosyjskiej Wolnościowej Partii Austrii. Mniej prawdopodobne, ale realne jest zwycięstwo w Belgii skrajnie prawicowego ugrupowania Flamandzka Sprawa, a tym samym ogłoszenia niepodległości Flandrii i rozpadu tego kraju. To zaś na pewno wzmocniłoby secesjonistów w Katalonii, których wspomaga Rosja. I mocno zdestabilizowałoby samą Unię, którą także czekają wybory do Parlamentu Europejskiego.

Nie bardzo też wiadomo, co stanie się z pomysłem zniesienia weta i jednomyślności, którego zwolennicy przekonują, że przez zasadę jednomyślności „weta i szantaże stały się w UE praktyką standardową”, a przeciwnicy uznają za próbę odebrania suwerenności krajom członkowskim UE. Ważnym problemem będzie też kwestia nielegalnych migrantów, wobec których Europa musi wypracować wspólną politykę, a później solidarnie ponosić za nią odpowiedzialność.

Nie mniej ważnym problemem będą też słabnące gospodarki Francji i Niemiec. Dla Polski jest szczególnie ważna kondycja naszego zachodniego sąsiada. Niemiecki Instytut Ekonomiczny szacuje, że w tym roku produkcja gospodarcza w Niemczech skurczy się o około 0,5 proc. To zła wiadomość dla Polski, bo to Niemcy są głównym odbiorcą polskich towarów. Jak podał niedawno GUS, pomiędzy styczniem a sierpniem ubiegłego roku nasz eksport w całości wyniósł 232,4 mld euro. Unii

przypadło w tym torcie 173,9 mld, w tym Niemcom 65,4 mld.

Gaza, Chiny i Zielona Energia

Jak wyliczył „Financial Times”, na świecie toczą się obecnie 183 konflikty zbrojne. Poza rosyjską agresją globalne znaczenie mają walki między Izraelem a Hamasem, które zwiększają prawdopodobieństwo rozłania się konfliktu na inne obszary Bliskiego Wschodu. Co już się po części dzieje, bo Izrael zaatakował w Libanie, a w Iranie doszło do zamachu bombowego, w którym życie straciło około 100 osób.

Chiny mogłyby oczywiście wpłynąć na Iran i Rosję, które podsycają ten i inne konflikty, ale nie mają ku temu żadnego powodu. Na zmianę takiej postawy może wpłynąć tylko możliwość zakłócenia łańcucha dostaw, ale przede wszystkim realna próba wydobycie się Europy z poddaństwa gospodarczego.

Wśród przyczyn tego, że Rosja zdecydowała się siłą odbudować (na początek) pozycję, jaką miała pod nazwą ZSRR, wymienia się rewolucję technologiczną i odchodzenie Zachodu od kopalnych źródeł energii. Jak się jednak okazuje, korzystają na tym w pierwszej kolejności Chiny. Dość powiedzieć, że to one wytwarzają 80% paneli słonecznych i są światowym liderem w dziedzinie elektromobilności.

To jedno z większych wyzwania dla Europy, bo ile Rosja próbuje nas zdominować politycznie, to Chiny już to robią ekonomicznie i to przy pomocy tego, z czego chcemy zbudować naszą przyszłość.

Jaki zatem będzie na świecie rok 2024? Na pewno stresujący.

IGOR HRYWNA

WYDAWCA
GALINDIA Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzadz@gazetaolsztynska.pl

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Igor Hrywna

REDAKTORZY WYDANIA
Michał Podolak
Igor Hrywna
Barbara Barczuk
wydawca@gazetaolsztynska.pl

sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE internet@gazetaolsztynska.pl
514 800 549

GAZETA OLSZTYŃSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 514 800 549

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
502 499 531

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 885 998 201
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 514 499 539

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 505 766 681
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 604 408 305
reklam@dziennikelblaski.pl

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@dziennikelblaski.pl
502 499 531

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 502 499 539

STANISŁAW
KRYŚCIŃSKI
s.kryscinski@
gazetaolsztynska.pl

To najdalej wysunięty punkt Europy na południe. Miałem trochę kłopotu z dotarciem na miejsce. Planowałem, że będę wcześniej, ale w ostatniej chwili miałem awarię roweru — mówi nam Grzegorz Stenka. — Nowy rok przywitałem, realizując już kolejny etap mojej podróży — dodaje.

Grzegorz Stenka rok wcześniej dotarł na biegun północny. Po drodze dostarczył listy od polskich dzieci do Rovaniemi, tradycyjnie uważanego za siedzibę świętego Mikołaja. Przed nim jeszcze wyprawa na Zachód do Portugalii i na Wschód do Gruzji. „Zaliczenie” wszystkich czterech krańców Europy to wyprawa przez 29 krajów i 24 800 km do pokonania.

Trasa przez Olsztyn

To nie pierwszy wyczyn Grzegorza Stenki. „Gazeta Olsztynska” kibicuje podróżnikowi od blisko czterech lat, kiedy wyruszał na swój szlak. Tym pierwszym była wyprawa jedną z najstarszych tras pielgrzymkowych aż z Rygi do Santiago de Compostela do grobu apostoła Jakuba Starszego.

Grzegorz Stenka przebył wówczas ponad 4500 km. Zajęło mu to trzy miesiące i 23 dni. Większość trasy przebył pieszo, część rowerem, a niektóre odcinki autostopem. Na pielgrzymiej trasie zdarł dwie pary butów i „rozjechał” rower, który — jak twierdzi — był złożony z trzech innych i utrzymany za... kurtkę. Nie obyło się bez kontuzji, zatrucia, noclegów pod gołym niebem. Schudł 11 kg.

Szlak Świętego Jakuba prowadzi także przez Olsztyn, o czym świadczą liczne żółte muszle wymalowane na drzewach lub budynkach. Nasi czytelnicy poznali podróżnika, kiedy przechodził przez Olsztyn w 27 dni marszu. Miał wówczas 815 km w nogach i 68 km przejechane. Grzegorz Stenka podczas swoich podróży znajduje noclegi u życzliwych osób. W Olsztynie zatrzymał się u Urszuli Jędrzychowskiej.

— Spotkanie w Olsztynie jest ciągle w mojej pamięci, a z Ulą utrzymujemy cały

SCHODZIŁ ŚWIAT, ŻEBY WYCHODZIĆ KILOMETRY DLA DOMU DZIECKA

GRZEGORZ STENKA W DRODZE JEST OD BLISKO CZTERECH LAT. SCHODZIŁ PRAKTYCZNIE WSZYSTKIE SZLAKI ŚW. JAKUBA. TERAZ PIESZO I ROWEREM PRZEMIERZA CAŁĄ EUROPE, ŻEBY „ZALICZYĆ” NAJBARDZIEJ WYSUNIĘTE PUNKTY NA MAPIE. MA JUŻ ZA SOBĄ PÓŁNOC I POŁUDNIE. WŁAŚNIE DOSZEDŁ DO PUNTA DE TARIFA.

Pielgrzymkę do Santiago de Compostela relacjonowaliśmy na naszych łamach

czas kontakt — relacjonuje nam Grzegorz Stenka.

Życie w drodze

Grzegorz Stenka pochodzi z Bydłina pod Słupskiem. Ma 37 lat. Jak sam o sobie mówi, zawsze pociągała go przygoda, taka jak autostop, dzięki której zobaczył Europę. W ten sposób był w Hiszpanii, Francji, Włoszech, na Bałkanach czy w Czechach i na Węgrzech.

Kiedy po raz pierwszy rozmawialiśmy z Grzegorzem Stenką, powiedział, że życie

w drodze to dla niego uczenie się świata, ale izmienianie samego siebie. Pielgrzym nie ukrywa, że w podróż wyruszył, żeby zebrać się w sobie. Kiedy stracił pracę, rozsypał się. Problemy go przerosły. W jego życiu pojawiły się narkotyki. Żeby wstać z kolan, otrząsnąć się z nalogu i zacząć żyć na nowo, wyruszył w drogę. I to dosłownie.

Na swojej długiej drodze nie ma wielkich wymagań: kawałek miejsca na podłodze, ciepły posiłek i dobre słowo. Dbą też o to, żeby mieć zawsze swoje pienią-

dze. To dlatego co pewien czas robi przerwę w wyprawie i tam, gdzie akurat dotarł, zaczyna pracę. I jak twierdzi, ani jednego dnia nie był głodny, a zajęcie zawsze się znalazło.

— Były przerwy kilkutygodniowe, ale także i dłuższe. Zawsze trafiam na ludzi o wielkim sercu. Dla wielu jestem pewnego rodzaju atrakcją, ale to mi nie przeszkadza. Tym bardziej że moje wyprawy mają sponsorów, którzy zobowiązali się za każdy przebyty przeze mnie kilometr przekazywać określoną kwotę na konto Domu Dziecka w Sławnie — przypomina.

Odmrożenia i odciski

Grzegorz Stenka swoją podróż dookoła naszego kontynentu rozpoczął 2 listopada 2022 roku. Większość trasy jedzie swoim rowerem, który aż do ostatnich Świąt Bożego Narodzenia był bezawaryjny. Owszem, trzeba było go konserwować, ale nie było żadnych problemów technicznych. Padł dopiero przed wjazdem na Punta de Tarifa.

— Stąd małe przesunięcie w zdobyciu punktu najdalej wysuniętego na południe kontynentu — relacjonuje podróżnik.

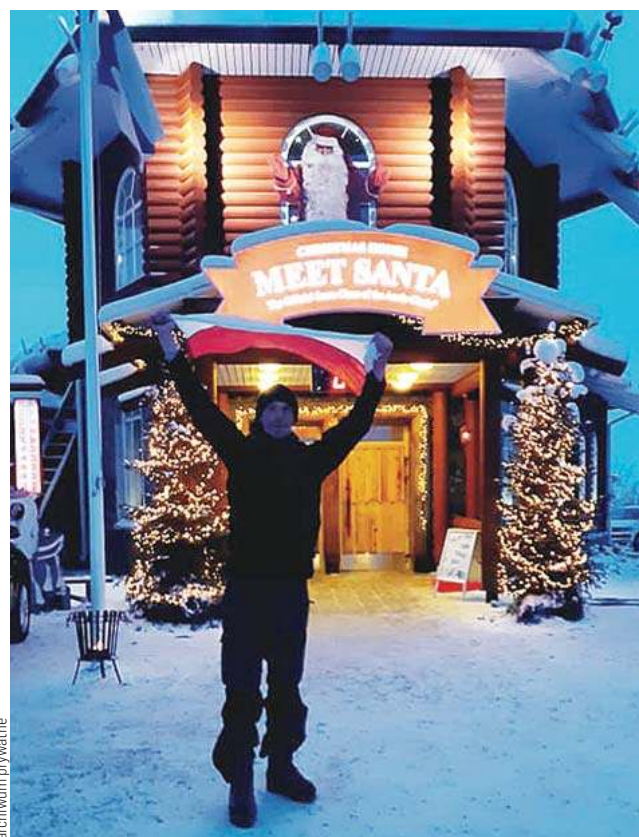
Polski globtroter na swojej drodze miał wiele przygód. Większość z nich to spotkania z wieloma ludźmi, którzy stali się jego przyjaciółmi. Były jednak i poważne problemy. Jeden z nich pojawił się tuż przed zdobyciem bieguna północnego.

— Wcześniej były tylko dotkliwe odciski. Tym razem miałem odmrożenia palców drugiego stopnia, a uparłem się, że zima dotrę na biegun rowerem. Nikt wcześniej nie miał takiego osiągnięcia — przypomina Grzegorz Stenka.

Również i w tej potrzebie polski podróżnik znalazł pomoc. Dom, w którym mógł dojść do siebie i przygotować się do dalszej trasy. Na tym nie koniec. Okoliczni mieszkańcy przeczytali niesione przez niego listy do Świętego Mikołaja od dzieci z domu dziecka w Sławnie. Poruszeni wysiłkiem podróżnika kupili prezenty, o które prosiły maluchy.

W jednych butach

— Czy pieszo, czy rowerem, ważne są buty. Ja trafiam na takie, które wytrzymują tysiące kilometrów. Ostatnią trasę pokonałem

Grzegorz Stenka przed siedzibą Świętego Mikołaja

w jednej parze — mówi nam Grzegorz Stenka. Podróżnik nie chce jednak zdradzić, jakiej marki obuwie nosi. Uważa, że w ten sposób mógłby szkodzić innym producentom, którzy wykonują równie wygodne i wytrzymałe obuwie.

Polski globtroter w drodze spotyka innych podróżników. Czasem razem idą lub

jadą przez wiele dni. Jednak nigdy nie spotkał pielgrzyma, który w tak krótkim czasie pokonałby tak wiele kilometrów.

— To już nie są tysiące kilometrów, a dziesiątki tysięcy — mówi z dumą. — Oczywiście do zakończenia obecnego wyzwania jeszcze sporo czasu i wysiłku — dodaje.

Rower jest podstawowym środkiem lokomocji podróżnika

Święto Trzech Króli, inaczej nazywane Dniem Objawienia Pańskiego lub Epifanią, które jest jednym z najstarszych chrześcijańskich świąt, zawsze obchodzone jest 6 stycznia. Od 2011 roku w Polsce święto Trzech Króli jest dniem wolnym od pracy. To powrót do dawnej tradycji – 6 stycznia był również dniem wolnym w dwudziestolecu międzywojennym oraz po II wojnie światowej od roku 1951 do 1960. Podobnie jak w Polsce, Trzech Króli jest dniem wolnym od pracy również w: Austrii, Chorwacji, Finlandii, Hiszpanii, Wenezueli, Włoszech, Grecji, Słowacji i Szwecji oraz trzech niemieckich landach (Bawarii, Bawarii-Wirtembergii, Saksonii-Anhalt). Obecnie wyjątkowość tego dnia podkreśla święcenie złota, kadzidła i mirry oraz organizowane w wielu miastach orszaki. Jak kiedyś świętowano Trzech Króli?

Historia święta Trzech Króli

Do nowo narodzonego Chrystusa przychodzą Trzej Królowie, aby oddać mu pokłon i uznać jego boską naturę – to w skrócie, bo historia tego święta jest nieco bardziej skomplikowana. Kościół Katolicki świętuje dzień Objawienia Pańskiego, czyli moment, w którym Bóg objawił się człowiekowi (nazywa się to Epifanią). Symbolicznymi reprezentantami rodzaju ludzkiego jest Trzech Króli, przybywających z całego ówczesnego pogańskiego świata. Czy Trzej Królowie to postacie historyczne? Prawdopodobnie nie, choć są tradycyjnie uznawani za świętych w chrześcijaństwie. Bibliści skłaniają się do tezy, że opowieść o poklonie Trzech Królów, Mędrców lub Magów jest literacką formą katechezy. Tradycja o objawieniu się przybyszom ze Wschodu kształtowała się przez wieki: w III w. Orygenes uznał, że było ich trzech, na początku VI w. stwierdzono, że byli królami, w X w. otrzymali imiona Kacper, Melchior i Baltazar. W XV wieku przyporządkowano im ojczyzny: Kacper odtąd reprezentował Afrykę (i jest przedstawiany jako Murzyn), Melchior pochodził z Azji, a Baltazar z Europy. Ciekawostką jest, że w III wieku święto Trzech Króli obchodzono wraz z Bożym

ŚWIĘTO TRZECH KRÓLI. TRADYCJE STARE I NOWE

ŚWIĘTO OBJAWIENIA PAŃSKIEGO, W TRADYCJI ZAPISANE JAKO ŚWIĘTO TRZECH KRÓLI, PRZYPADA NA 12 DZIEŃ PO BOŻYM NARODZENIU I ZAMYKA OKRES ŚWIĄT ZIMOWYCH. TO JEDNO Z NAJSTARSZYCH CHRZEŚCJAŃSKICH ŚWIĄT, KTÓRE CELEBROWANE JEST WSZĘDZIE TAM, GDZIE ŻYJĄ KATOLICY, LUTERANIE I WYZNAWCY PRAWOSŁAWIA. CO WARTO WIEDZIEĆ O JEGO HISTORII, SYMBOLICE I ZWYCZAJACH?

Narodzeniem. Podział na dwie odrębne uroczystości wprowadzono dopiero pod koniec IV w.

Zwyczaje stare i nowe

Na pamiątkę darów Trzech Mędrców 6 stycznia święci się złoto, kadzidło i mirrę. Niegdyś poświęconym kadzidłem okadzano domy i obejścia, aby zapewnić sobie ochronę przed niebezpieczeństwami i chorobami. Poświęcone złoto również miało chronić przed chorobą i działaniami złego. W późniejszym czasie zaczęto również święcić krede,

którą po powrocie do domu zapisywało się na drzwiach wejściowych rok oraz litery K+M+B lub C+M+B. Rozwinięcie tego skrótu bywa interpretowane w różny sposób. Najczęściej mówi się, że są to inicjały Kacpra, Melchiora i Baltazara. Inne rozwinięcie to Christus Mansionem Benedicat, czyli łacińskie życzenie „Niech Chrystus błogosławi temu domowi”. Pojawiają się także inne interpretacje tego zwyczaju.

Na dworach i w miastach 6 stycznia istniał niegdyś zwyczaj króla migdałowe-

go. Na ten dzień przygotowywano specjalne ciasto, w którym ukryty był cały migdał. Kto znalazł orzech w swoim kawalku, zostawał „królem”. Miał prawo wybrać swoją damę, decydować o zabawach, niekiedy także rozdawał drobne podarunki. W wielu krajach właśnie dopiero 6 stycznia wręcza się prezenty – tak na przykład obchodzone jest święto Trzech Króli w Hiszpanii. We Włoszech dzieci obdarowywane są tego dnia słodyczkami, a w Finlandii – wszyscy jedzą tradycyjne ciasteczka piparkaut.

Najnowszym zwyczajem związanym ze świętem są orszaki Trzech Króli organizowane w wielu miastach Polski i świata. Orszak, na którego czele idą postacie związane z narodzeniem Pana Jezusa, ma charakter ulicznych jasełek. Najdłuższe tradycje mają orszaki w Hiszpanii, a w Polsce zaczęto organizować je dopiero kilkanaście lat temu.

Święto(wanie) zakończenia
Dzień Trzech Króli zamykał okres świętowania Bo-

żego Narodzenia. Zwyczaj ten pochodzi jeszcze z czasów pogańskich, kiedy to po 12 dniach kończono zimowe świętowanie Szczodrych Godów – stąd 6 stycznia bywa nazywany szczodrym dniem. Wówczas świętowano bez przerwy, a praca w te dni miała przynosić nieszczęście domownikom. Choć zwyczaje się zmieniały, nazwa przedchrześcijańskiego święta pozostała obecna w polskiej tradycji. W okresie po Bożym Narodzeniu w wielu regionach Polski piekło się szcudroki, czyli specjalne bułki lub placki, które umilały świąteczne wieczory i były podarunkiem dla odwiedzających domy koledników. W pierwszych dniach Nowego Roku do drzwi mogli zapukać szcudroki – kolednicy, najczęściej ubrani w słomiane stroje, niosący dobre życzenia dla całego domostwa.

6 stycznia jednocześnie zamykał jeden i otwierał kolejny wyjątkowy okres roku: karnawał. Nastąpił bowiem czas radości, zabawy, muzyki i tańca!

OPRAC. ELŻBIETA ŻYWCZYK

Orszaki Trzech Króli przejdą ulicami 800 miast pod hasłem „W jasełkach leży!”

W przypadającą 6 stycznia w Kościele uroczystość Objawienia Pańskiego ulicami 800 miast Polski i za granicą przejdą Orszaki Trzech Króli. Wydarzeniu będzie towarzyszyło hasło: „W jasełkach leży!” nawiązujące do 800. rocznicy pierwszych jasełek zaaranżowanych przez św. Franciszka z Asyżu. Pierwszy Orszak Trzech Króli w Polsce ruszył w 2009 roku. Tegoroczne hasło: „W jasełkach leży!” zostało zaczerpnięte z XVII-wiecznej kolędy „Nowy rok bieży”. „Niech obraz trzech władców zgodnie klęczących przed żłóbkiem stanie się przestaniem dla dzisiejszego świata, niech niesie radość i nadzieję tam, gdzie jej brakuje” – zaapelował prezydent Andrzej Duda wraz z małżonką Agatą Kornhauser-Dudą w liście do uczestników Orszaków Trzech Króli 2024. Para prezydencka zaznaczyła, że „świadectwo to nabiera szczególnej mocy w obliczu współczesnych wojen i konfliktów”. „Na wieść o narodzinach Dziecięcia wspólnie ruszamy w drogę do Jego symbolicznego żłóbka. Radosne korowody przemierzają znajome ulice i place, śpiewając kolędy i pastoratki. W ten sposób spoteczności lokalne wyrażają swoje przywiązanie do pięknej tradycji, ale też do wartości, z których wyrastają” – napisała para prezydencka, która zaznaczyła, że „z każdej miejscowości, przez którą przechodzi Orszak, płynie w świat przestanie jedności, pokoju, miłości bliźniego”. „Trzej Królowie mieli władzę nad swoimi poddanymi, jednak idąc do Betlejem, przyjęli postawę pokory i służby – i pokłonili się Nowonarodzonemu” – zwróciła uwagę para prezydencka. „Niech ten obraz trzech władców zgodnie klęczących przed żłóbkiem stanie się przestaniem dla dzisiejszego świata, niech niesie radość i nadzieję tam, gdzie jej brakuje” – zaapelował prezydent Duda wraz z małżonką.

ŹRÓDŁO: PAP

REKLAMA

PRACA

Wójt Gminy Gietrzwałd
ogłasza konkurs na stanowisko
DYREKTORA
Centrum Kulturalno-Bibliotecznego
w Gietrzwałdzie, ul. Kościelna 1,
11-036 Gietrzwałd.

Szczegółowe informacje dotyczące konkursu, wymaganych dokumentów oraz terminu składania ofert znajdują się na stronie <https://gietrzwaldbip.net.pl>

1. Na platformę wiertniczą
Mieszkanka Bartoszyce nawiązała w sieci kontakt z nieznanym mężczyzną. Twierdził on, że jest Amerykaninem i pracuje na platformie wiertniczej na Morzu Czarnym.

Ich relacja z biegiem czasu stawała się coraz bardziej zażyła, a kobieta od sierpnia sukcesywnie pożyczala mu pieniądze. Mężczyzna obiecywał przyjazd do Polski, spotkanie i zwrot pożyczek, jednak wcześniej potrzebował pieniędzy, bo rzekomo nie miał dostępu do swojego konta.

Kobieta uwierzyła we wszystkie wymyślane przez niego bajki. Chciała przekazać mu kolejne kwoty, jednak zabrakło jej pieniędzy. Zwróciła się o pożyczkę do członka rodziny, który uświadomił jej, że padła ofiarą bezwzględniego oszusta. W sumie kobieta straciła ponad 375 tys. zł.

Z kolei z mieszkanką powiatu nowomiejskiego przez komunikator nawiązała kontakt osoba, która podawała się tym razem za polskiego inżyniera pracującego na platformie wiertniczej we Włoszech. W tym przypadku oszust naciągnął ją na ponad 155 tys. zł.

2. Na akacje
Z kolei 127 tys. zł stracił 80-letni mężczyzna, który na jednym z portali społecznościowych zobaczył reklamę, w której znana osoba zachęcała do zakupu akcji spółki gazociągowej. Kliknął ogłoszenie, a po jakimś czasie za pomocą jednego z komunikatorów skontaktował się z nim mężczyzna. Powiedział, że aby 80-latek mógł zainwestować pieniądze, powinien zainstalować aplikację AnyDesk. Oszust poprosił jeszcze mężczyznę o hasło do aplikacji bankowej. Mężczyzna podał też dane dotyczące swojej karty płatniczej. W efekcie oszuści wyczyścili konto mężczyzny na kwotę ponad 127 tys. zł.

3. Na wnuka
Do jednej z mieszanek Działdowa na stacjonarny telefon zadzwonił mężczyzna i powiedział, że wnuk miał wypadek drogowy i jest w szpitalu. Po jakimś czasie kolejny raz zadzwonił telefon. Tym razem mężczyzna, podając się za wnuka, oświadczył, że jest w szpitalu, bo ma złamany nos i żebra, ale najgorsze

jest to, że potrafił kobietę i potrzebuje pieniędzy. 92-latka, nie rozłączając się, wybrała nr 112 i tam jej potwierdzono, że taki wypadek miał miejsce i jeżeli nie przekaże pieniędzy, wnuk zostanie zatrzymany. Po około 20 minutach pod dom przyjechał mężczyzna, któremu mieszkanka Działdowa przekazała 20 tys. zł. Tego samego dnia do kolejnej mieszkanki Działdowa na numer telefonu stacjonarnego zadzwonił mężczyzna i powiedział, że dzwoni z policji i poinformował, że wnuk jest na komendzie i potrzebuje pieniędzy, gdyż miała wypadek drogowy. Mężczyzna ten kolejny raz zadzwonił i powiedział, że po odbiór pieniędzy zgłosi się kolega. 78-latka uwierzyła w przedstawioną wersję i przekazała 10 tys. zł obcemu mężczyźnie.

4. Na amerykańskiego żołnierza
W tym przypadku przestępcy podają się za służącego poza USA żołnierza. Po zacieśnieniu znajomości oszust prosi o pomoc finansową na zakup biletu lotniczego do Polski lub bardzo drogie leczenie. Gdy już ofiara oszustwa prześle pieniądze na konto przestępcy, zostaje bez nowego przyjaciela i bez pieniędzy. — Taka sytuacja miała miejsce w powiecie kętrzyńskim. 67-latka za pośrednictwem jednego z komunikatorów społecznościowych poznała mężczyznę, który podawał się za amerykańskiego żołnierza pełniącego misję w Senegalu. Przez pewien czas prowadzili korespondencję. Oszust pisał po polsku. Francis, bo tak się przedstawiał, poprosił kobietę o pożyczkę pieniędzy na leczenie syna, który uległ wypadkowi. Kobieta poszła do jednego z punktów pośrednictwa finansowego zrealizować przelew na kwotę 10 tys. zł — przekazuje asp. Markowski.

Tylko reakcji pracownicy punktu zawdzięcza, że pieniądze nie trafiły na konto oszusta. Dzięki temu, że wezwła dzielnicowego, udało się zapobiec oszustwu.

5. Na policjanta
Ten rodzaj oszustwa jest równie popularny jak metoda na wnuczka. Do 92-latki z Olsztyna na telefon stacjonarny zadzwonił pewien mężczyzna, który przedsta-

Podstępem i manipulacją okradają seniorów z oszczędności życia. W 2020 r. miało miejsce 4 tys. oszustw „na wnuczka”, rok później 4,1 tys., a w 2022 – ponad 3,7 tys.

OSZUŚCI WYKORZYSTUJĄ NASZE SŁABOŚCI

NIE MAJĄ SKRUPUŁÓW I WYKORZYSTUJĄ NASZE SŁABOŚCI. ATAKUJĄ UPATRZONE OFIARY W NAJMNIEJ OCZEKIWANYM MOMENCIE. WYKORZYSTUJĄ PERFIDNIE ZDOBYTE ZAUFANIE. I KRADNĄ OSZCZĘDNOŚCI ŻYCIA. CZASAMI TO „TYLKO” KILKA TYSIĘCY, CZASAMI KILKASET. OSZUKUJĄ NA RÓŻNE SPOSOBY.

wił się jako funkcjonariusz CBŚP. Twierdził on, że zarówno pokrzywdzona, jak i jej oszczędności są na celowniku przestępców. Przekonał kobietę, że pieniądze, które przechowuje w domu, mogą być podrobione i należy je przekazać policjantom do dalszych badań. Oszczędności miały wrócić do seniorki po kilku godzinach. Pokrzywdzona, będąc przekonana, że uczestniczy w policyjnej akcji, przekazała oszustom 42 tys. zł.

Usypiają naszą czujność
— Rozpatrując zagadnienie oszustw „na wnuczka”, „na policjanta” czy „na amerykańskiego żołnierza”, zacząć należy od tego, że każdy człowiek ma pewne schematy, nazywane czasami stereotypami — wyjaśnia profesor Beata Krzywosz-Rynkiewicz z Katedry Psychologii Klinicznej, Rozwoju i Nauki Uniwersytetu Warmińsko-

-Mazurskiego w Olsztynie. — Schematy te podpowiadają nam, czy coś jest bezpieczne, czy nie. Te schematy są dość przejrzyste, kiedy są tylko w naszych głowach. Jednak w momencie, gdy nawiązujemy bliski kontakt, stajemy twarzą w twarz z drugą osobą, ten schemat się rozprasza. Zwłaszcza jeśli osoba, z którą się spotykamy, nie pasuje do tego schematu. Schemat osoby niebezpiecznej jest ewolucyjnie stary i musi być prosty, bo od niego zależy nasze życie. Dlatego za osobę niebezpieczną uważamy często kogoś, kto wygląda brzydko, jest arogancki czy agresywny. Wtedy zapala się w nas czerwone światelko i otrzymujemy informację: „bądź ostrożny”. Jeśli więc ktoś zamierza nas oszukać, zrobi wszystko, by do takiego schematu nie pasować; nie ubierze się w przysłowiowy czarny płaszcz i kapelusz... Stworzy atmosferę

zauwania w przypadku kontaktu poprzez komunikatory jak mail czy telefon.

Jak tu nie pomóc dziecku?
W przypadku oszustw na tzw. wnuczka czy policjanta, udawanie policjanta, stróża prawa, funkcjonariusza automatycznie pasuje do naszego schematu postrzegania osoby, której można zaufać, której należy się podporządkować się z racji autorytetu, pełnienia funkcji ochronnej, praworządności. — Natomiast w przypadku „na wnuczka”... Cóż, jak tu nie pomóc dziecku, które jest w nagłej potrzebie? Działa to zwłaszcza na kobiety. To właśnie kwestia schematów, które w nas uruchamiają te osoby, które chcąc nas oszukać, naciągając, udają kogoś innego — podkreśla prof. Beata Krzywosz-Rynkiewicz. I dodaje, że w oszustwie „na żołnierza ame-

rykańskiego” mechanizm przestępstwa działa długofalowo. — Do finału oszustwa, czyli przelania komuś pieniędzy lub nawet przepisania mieszkania, nie dochodzi po pierwszym kontakcie. Tutaj mamy do czynienia z budowaniem relacji. Osoby, które zamierzają nas oszukać, bardzo dobrze wpasowują się w nasze potrzeby. Zwykle są one specyficzne... Na przykład „jestem w kwiecie wieku i mam potrzebę bycia z bliskim, fascynującym partnerem, w romantycznym kontakcie”. Takie potrzeby spełnia właśnie taki amerykański żołnierz, człowiek silny, ale po przejściach, mający niecodzienny, pociągający zawód. W takiej sytuacji nasze mechanizmy racjonalne przestają działać, jak to ma miejsce w przypadku zauroczenia czy w pierwszych fazach zakochania. Można powiedzieć, że „myślenie” milknie, a emocje krzyczą. A to usypia naszą czujność — wyjaśnia prof. Beata Krzywosz-Rynkiewicz.

Bezpieczna i godna zaufania
To, że z kimś spędza się dobrze czas, choćby na rozmowie, ktoś jest miły, uprzejmy, sprawia wrażenie osoby bezpiecznej, godnej zaufania, osoby, która się nami interesuje — to wszystko nas w pewnym momencie wiąże z tą osobą. — Powoduje to, że im bardziej angażuję się w kontakt z drugą osobą, tym większą mam potrzebę, żeby ta osoba także angażowała się w kontakt ze mną. Budzi się mechanizm związany z zyskami i stratami: „jeśli już wiele poświęciłam, to nie mam obaw, by poświęcić więcej”. Im bardziej oddajemy się drugiej osobie, tym bardziej jesteśmy skłonni do dalszych poświęceń. Niestety, ten mechanizm działa również w przypadku kobiet będących ofiarami przemocowych związków, kiedy dla partnera kobieta poświęciła rodzinę, znajomych i przeniosła się na drugi koniec kraju. Gdy staje przed wyborem, czy opuścić takiego partnera, okazuje się, że poświęciła dla niego wszystko i teraz zostanie całkowicie sama, bez niczego. Podobnie działa oszustwo — podkreśla pani psycholog. **RAZ**

ANDRZEJ

MIELNICKI

a.mielnicki@

gazetaolszynska.pl

850 mln zł – tyle pieniędzy wydała w ubiegłym roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad na inwestycje drogowe na Warmii i Mazurach. Najważniejszą z nich było oddanie do ruchu blisko 23 kilometrów trasy Via Baltica, od węzła Elk Południe do Kalinowa, a tym samym zakończenie budowy całego 66-kilometrowego odcinka drogi ekspresowej S61 na terenie naszego województwa.

Budowa drogi ekspresowej S61 jest inwestycją istotną nie tylko dla sieci dróg w Polsce, ale ma też znaczenie europejskie, bo łącząc się z drogą ekspresową S8 Wrocław – Warszawa – Białystok, tworzy międzynarodowy korytarz transportowy Via Baltica.

Co w tym roku?

— Planujemy zakończyć budowę S16 Borki Wielkie – Mrągowo — poinformowała Katarzyna Kozłowska, rzecznik prasowy olsztyńskiego oddziału GDDKiA. — Przewidujemy, że nastąpi to w połowie tego roku.

Tak więc w tym roku realnie przybędzie nam w regionie ok. 13 km drogi ekspresowej S16 od Borek Wielkich do skrzyżowania z obwodnicą Mrągowo w ciągu DK59. Jednak ta inwestycja jest mocno opóźniona, bo pierwotnie droga miała być gotowa w listopadzie ubiegłego roku.

Jak dodaje rzecznik, w tym roku GDDKiA planuje również podpisać umowy na projekt i budowę dwóch odcinków S16 między Olsztynem a Biskupcem.

Przypomnijmy, że budowa blisko 30 km drogi ekspresowej S16 od Olsztyna do Biskupca została podzielona na dwa zadania: Olsztyn Wschód – Barczewo (11,4 km) i Barczewo – Biskupiec (18,2 km). Wprawdzie drogowcy wybrali w dwóch przetargach firmy, które przedstawiły najlepsze oferty, ale wpłynęły odwołania (chodziło o niezgodności w kwestiach technicznych).

Krajowa Izba Odwoławcza oddaliła wszystkie trzy odwołania, które wpłynęły w przetargu na

Odcinek S16 Borki Wielkie – Mrągowo ma być gotowy w połowie tego roku

TRZY ZNAKI ZAPYTANIA

TEN ROK BĘDZIE ROZSTRZYGAJĄCY DLA TRZECH WIELKICH INWESTYCJI DROGOWYCH NA WARMII I MAZURACH. DOWIEMY SIĘ, JAK POBIEGNĄ OSTATECZNIE DWIE DROGI EKSPRESOWE — S16 I S5 ORAZ PÓŁNOCNA OBWODNICA OLSZTYNA I DYWIT.

budowę drugiej jezdni na odcinku od Barczewa do Biskupca. Natomiast w przypadku odcinka od Olsztyna do Barczewa nakazała drogowcom jeszcze raz dokonać oceny ofert. Drogowcy nie zgodzili się z tym orzeczeniem i zaskarżyli decyzję KIO do Sądu Okręgowego w Warszawie. Sprawa czeka na rozpoznanie przez sąd.

Odwołania na pewno opóźnią podpisanie umów z wykonawcami i tym samym rozpoczęcie prac. A te mają się zakończyć w terminie 39 miesięcy (bez uwzględnienia okresów zimowych) od podpisania umowy. Według planów na odcinku od Olsztyna do Barczewa zostaną wybudowane praktycznie dwie nowe jezdnie. Natomiast na odcinku od Barczewa do Biskupca ma być dobudowana druga jezdnia.

Co będzie z „szesnastką”?

W tym roku będą kontynuowane też roboty budowlane na DK65, DK63,

DK51, ale co istotne, przygotowywana jest dokumentacja dla budowy i rozbudowy blisko 300 km dróg. Aten rok będzie przełomowy dla S16 od Mrągowo do Elku, bo inwestycja zawisła na włosku.

W grudniu ub. roku po niemal trzech latach postępowania Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie nie zgodził się na budowę drogi przez Mazury w wariantcie zaleceniowym przez drogowców. Zdaniem RDOŚ inwestor wpłynie znacząco negatywnie na obszar Natura 2000 Mazurska Ostoja Żółwia Baranowo. Wariant ten w swoim przebiegu jest zbliżony do obecnej trasy DK16. RDOŚ wskazał jednocześnie możliwość realizacji tego odcinka w wariantcie alternatywnym C, który odsunięty jest od wariantu B na północ, okolice Rynu.

Drogowcy nie zdecydowali jeszcze, co zrobią. — Obecnie trwa analiza obwieszczenia RDOŚ

— przekazała Katarzyna Kozłowska.

Na pewno jednak drogowcy liczyli się z taką sytuacją, wskazując we wniosku do RDOŚ wariant alternatywny, czyli C, który zresztą był wyżej oceniany przez projektanta niż ostatecznie zaleceniowany przez GDDKiA wariant B.

Trwa bitwa o S5

Ten rok będzie też przełomowy dla równie ważnej dla regionu, jak S16, drogi ekspresowej S5 (Ostróda – Grudziądz), która przez wielu nazywana jest naszym oknem na Europę, bo połączy Warmię i Mazur z siecią dróg ekspresowych i autostrad. Nic dziwnego, że każdy chciałby drogę u siebie. W naszym regionie początkiem przyszłej S5 jest oddany już do użytku w grudniu 2022 roku 5,3-kilometrowy odcinek S5 Ornowo – Wirwajdy. Pod uwagę brane są trzy korytarze: dwa bliżej Iławy (W1 i W3) i jeden bliżej Lubawy (W2). Gra o dro-

gę toczy się między opcją iławską a lubawską. Każda ze stron ciągnie ekspresówkę do siebie, widząc w tym szansę na rozwój.

Na jakim etapie są teraz prace projektowe S5? Otóż obecnie trwa inwentaryzacja przyrodnicza oraz badania geologiczne dla uzasadnionych korekt wynikających z wniosków mieszkańców. Prowadzony jest również audyt bezpieczeństwa ruchu drogowego dla aktualnych rozwiązań. Ponadto do wykonania jest jeszcze analiza ekonomiczna i raport oceny oddziaływania na środowisko.

Potem przyjdzie czas na wybór najlepszego wariantu. W IV kwartale tego roku drogowcy planują złożyć wniosek o decyzję środowiskową. Wybór wariantu rekomendowanego do realizacji będzie poprzedzony wykonaniem analizy wielokryterialnej, uwzględniającej czynniki techniczne, ekonomiczne, środowiskowe oraz społeczne — zapewniają drogowcy. Sama droga ma być gotowa w 2032 roku.

Zadecydują politycy?

Jednak przyszłość tych dwóch inwestycji, które wprawdzie zostały wpisane do Programu Budowy Dróg Krajowych do 2030 r. (z perspektywą do 2033 r.) przez poprzedni rząd, lecz w dużej mierze zależy tak naprawdę od polityków. Co zrobią obecnie rządzący? Tu padły pierwsze deklaracje.

— Priorytetem dla nas będą S5 i S16 oraz rozbudowa portu w Elblągu — powiedział w miniony wtorek na konferencji w Olsztynie poseł PSL Zbigniew Ziejewski i zarazem wiceminister aktywów państwowych.

Jak dodał, w przypadku S5 dokumentacja ma być przygotowana w czerwcu tego roku, a następnie wybrany najlepszy wariant. Czy to będzie wariant iławski, czy lubawski, to okaże się w połowie roku i wtedy będzie wiadomo, którą trasą pobiegnie.

— Ma być optymalna przede wszystkim kosztowo — podkreślił wiceminister Ziejewski, dodając, że wybór wariantu będzie uzgadniany jeszcze z samorządami.

Co do S16, to jak stwierdził na konferencji wojewoda Radosław Król,

sprawę trzeba w końcu potraktować po męsku.

— „Szesnastka” musi powstać w pierwszej kolejności, to jest bardzo istotna sprawa — powiedział wojewoda Król.

Zachód wygrywa ze wschodem

Czy politycy odmień los innej inwestycji, a mianowicie obwodnicy Olsztyna i Dywity, która też przecież znalazła się w rządowym programie budowy stu obwodnic? Tego nie można wykluczyć, bo władze Olsztyna wciąż nie pogodziły się z wyborem korytarza zachodniego, optując za korytarzem wschodnim. Jednak za zmianą przebiegu drogi albo musiałyby pójść zmiany przepisów, albo miasto musiałoby znaleźć kilkadziesiąt milionów złotych, by sfinansować budowę — co wynika z przepisów — ok. 5 kilometrów obwodnicy w granicach administracyjnych miasta.

Drogowcy konsekwentnie podtrzymują, że ich ostatnie analizy potwierdziły prawidłowość wyboru do dalszych prac trzech wariantów w korytarzu zachodnim, nad którymi toczą się obecnie prace. Odbłyły się spotkania z mieszkańcami gmin Dywity, Jonkowo i Gietrzwałd, przez które będzie przechodziła droga. Uwagi z tych spotkań teraz projektanci przenoszą na plany, robiąc korekty w celu ominięcia zabudowy mieszkaniowej oraz innych newralgicznych miejsc.

Po wykonaniu analizy wielokryterialnej zostanie wybrany najkorzystniejszy wariant. I jeśli nic się nie zmieni, to zgodnie z planami już w III kwartale tego roku drogowcy chcą złożyć wniosek o wydanie decyzji środowiskowej dla wybranego wariantu. Sama obwodnica miałaby być gotowa w III kwartale 2031 roku.

REKLAMA

BURMISTRZ MIŁAKOWA

informuje, że w siedzibie Urzędu Miejskiego w Miłakowie przy ul. Olsztyńskiej 16, na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej <http://bip.milakowo.eu> został umieszczony na okres 21 dni, tj. od dnia 05.01.2024 r. do dnia 26.01.2024 r., wykaz nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy lub najmu.

W tym wyborze kieruję się przede wszystkim dwiema przesłankami. Po pierwsze budżet ma pierwszorzędne znaczenie praktycznie dla wszystkich sfer funkcjonowania miasta, po wtóre – w rozpowszechnianej wiedzy na ten temat znajduję wiele przekłamań. Istnieją zasadniczo ich dwa źródła. Pierwszym z nich jest opozycja w radzie miasta. O ile zadaniem zarządów firm jest przekuć porażkę w sukces, to opozycja zwykle stawia sobie zadanie przeciwne – przekuć sukces rządzących w porażkę. Niektórzy mówią, że takie jest wilcze prawo opozycji. Staram się, choć z trudem, to rozumieć i ponieważ nie lubię podejmować się działań, w których skuteczność nie wierzę, nie mam ambicji przekonywania radnych opozycji. Natomiast drugim źródłem kolportowanych półprawd lub całkowitych nieprawd na temat budżetu jest fakt, że rzetelne zapoznanie się z budżetem wymaga pewnego przygotowania i nakładu czasu. Nie ma zbyt wielu mieszkańców, którzy gotowi są przebrnąć w internecie przez setki stron zawierających dziesiątki tabel wypełnionych liczbami. Będę się cieszył, jeśli ten tekst tę lukę choć w części wypełni.

Będzie skromniej

Jaki jest zatem ten budżet Olsztyna na rok 2024? Przede wszystkim trzeba zwrócić uwagę na to, że cykl finansowania unijnego powoduje też cykliczność budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Na początku każdej nowej tzw. perspektywy finansowej UE samorządy jeszcze nie mają do dyspozycji unijnych środków, a przygotowują projekty do przyszłej realizacji. W drugiej części perspektywy finansowej, a zwłaszcza w jej końcówce wydawane są (przede wszystkim na inwestycje) środki unijne i rosną budżety samorządów. Rok 2023 był ostatnim, w którym można było rozliczać projekty finansowane przez Unię Europejską z poprzedniej perspektywy, stąd budżet Olsztyna był rekordowo wysoki. Natomiast rok 2024 jest, co prawda, już czwartym rokiem obecnej perspektywy, ale ze względu na znane opóźnienia Polski w dostępie do unijnych funduszy wydajemy je w bardzo ograniczonym zakresie.

Stąd budżet miasta na rok 2024, zwłaszcza w części majątkowej, jest znacznie skromniejszy niż poprzedni. Dochody ogółem wyniosą 1 545 mln zł, tj. o 15% mniej niż w 2023 r., a wydatki – 1 613 mln zł, tj. o 25% mniej niż rok wcześniej. Większa obniżka wydatków niż dochodów powoduje obniżenie deficytu budżetowego, któ-

łącznie 190 mln zł, a w samym 2024 r. – 30 mln zł. Przyczyną wspomnianej utraty są korzystne dla podatników zmiany w przepisach podatkowych, które jednak powodują, że stały procentowo odpis od mniejszej kwoty podatków prowadzi do spadku dochodów miasta z tego tytułu. Nie mamy nic przeciw korzystnym dla

Ponadto coroczne rozporządzenia ministra finansów określają górne stawki tych podatków.

Wydatki na bieżące funkcjonowanie miasta w stosunku do roku poprzedniego rosną o 9%. Główną pozycją po tej stronie budżetu jest oświata. Pochłania ona aż 46% wydatków ogółem. Wydatki tylko na bieżące funkcjonowanie tej sfery wyniosą 719 mln zł, natomiast subwencja oświatowa z budżetu państwa tylko 443 mln zł, co oznacza konieczność dołożenia z innych dochodów miasta 276 mln zł. Fakt ten w połączeniu ze wspomnianą utratą dochodów z PIT stanowi największe obciążenie budżetu Olsztyna.

Znaczącą pozycją w wydatkach jest też polityka społeczna, na którą kierowane jest 15% wydatków ogółem. To wydatki m.in. na: działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Domów Pomocy Społecznej, Miejskiego Urzędu Pracy, Zespołu Żłobków Miejskich, Świetlic Terapeutycznych, Rodzinnych Domów Dziecka. Dwucyfrowy odsetek wydatków (12%) stanowią również wydatki związane z transportem. Przeważająca ich część (87% wydatków bieżących) przeznaczona jest na opłacenie komunikacji miejskiej, reszta kierowana jest przede wszystkim na remonty oraz utrzymanie dróg i ulic.

Szczęście sprzyja przygotowanym

Budżet Olsztyna na pewno nie jest budżetem marzeń wielu mieszkańców miasta, również moich. Wszyscy chcielibyśmy więcej środków kierować na kulturę, ochronę zdrowia, sport i rekreację, a właściwie na wszystkie sfery aktywności miasta. Jednak moje wieloletnie już doświadczenie w pracach nad budżetem mówi mi, że należy dążyć do spełnienia trzech warunków. Po pierwsze muszą być zaspokojone na niezbędnym poziomie potrzeby wszystkich obszarów aktywności samorządu miasta. Warunek ten wydaje się spełniony. Mimo ciężkich czasów wydatki bieżące na oświatę i edukacyjną opiekę wychowawczą w 2024 r. będą o 9,9% wyższe niż rok wcześniej, a wzrost ten w przypadku kultury wyniesie 16%, kultury fizycznej – 31%. Miejskie instytucje kultury

Janusz Palaj/UWM w Olsztynie

Mirosław Gornowicz – ekonomista, prof. UWM, prorektor ds. rozwoju i polityki finansowej UWM w Olsztynie, od 2006 r. przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów w Radzie Miasta Olsztyna.

otrzymają z budżetu ok. 4 mln zł więcej niż przed rokiem. Wymieniam tylko dziedziny, które zwykle wskazywane są jako niedofinansowane.

Drugą zasadą, której należałoby przestrzegać przy konstruowaniu budżetu, jest zapewnienie jego prorozwojowego charakteru. Należy pamiętać o odpowiednim poziomie wydatków majątkowych, przeznaczonych na budowę i modernizację infrastruktury

STĄD BUDŻET MIASTA NA ROK 2024, ZWŁASZCZA W CZĘŚCI MAJĄTKOWEJ, JEST ZNACZNIE SKROMNIEJSZY NIŻ POPRZEDNI. DOCHODY OGÓŁEM WYNIOSĄ 1 545 MLN ZŁ, T.J. O 15% MNIEJ NIŻ W 2023 R., A WYDATKI – 1 613 MLN ZŁ, T.J. O 25% MNIEJ NIŻ ROK WCZEŚNIEJ. WIĘKSZA OBNIŻKA WYDATKÓW NIŻ DOCHODÓW POWODUJE OBNIŻENIE DEFICYTU BUDŻETOWEGO, KTÓRY W 2024 R. MA WYNEŚĆ 68 MLN ZŁ, T.J. 4,4% DOCHODÓW.

technicznej miasta. Tu liczby mogłyby sugerować słabą stronę tego rocznego budżetu. Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem jest bowiem wyraźnie niższy niż przed rokiem.

Musimy jednak pamiętać, że zdecydowana większość wydatków majątkowych finansowana jest z pozyskiwanych środków unijnych, a te, o czym wspominałem wyżej, w aktualnej perspektywie finansowej dopiero będą uruchamiane. Olsztyn wielokrotnie zajmował czołowe lokaty w różnych rankingach oceniających skuteczność pozyskiwania pieniędzy z funduszy UE. Bez tych pieniędzy ogromna większość inwestycji przeprowadzonych w ostatnich latach w naszym mieście byłaby po prostu niemożliwa.

W tej sytuacji Prezydent Olsztyna przygotowuje projekty po to, by wtedy, kiedy ogłoszone zostaną konkursy w programach unijnych, być gotowym do aplikowania o środki zgodnie z zasadą, która mówi, że szczęście sprzyja przygotowanym. Jeszcze w tym roku zostaną ogłoszone przetargi na projekt i realizację Olsztyńskiego Parku Przemysłowego na Tracku z budżetem 93 mln zł, modernizację Stadionu Miejskiego przy ul. Piłsudskiego z kwotą 33 mln zł i gruntowny remont Planetarium z kosztem 35 mln zł.

Budżet powinien też być bezpieczny, tzn. nie powinien generować nadmiernego zadłużenia i zapewniać płynność finansową miasta. Nie ma żadnych wątpliwości, że budżet Olsztyna ten warunek spełnia. Dowodem na to oprócz relatywnie niewielkiego deficytu jest fakt, że mamy najniższy stosunek zadłużenia do dochodów spośród wszystkich miast wojewódzkich. W przypadku Olsztyna stosunek ten wynosi 27%, a są miasta wykazujące ten wskaźnik na poziomie 70-80, a nawet więcej procent.

Zatem najkrócej rzecz ujmując, najważniejsze jest to, że miasto nasze ma budżet, który pozwoli mu normalnie i bezpiecznie funkcjonować. Ponadto, gdy w kwietniu nastąpi rozliczenie budżetu z roku 2023, może się okazać, że pojawią się środki, które pozwolą na dodatkowe wsparcie najbardziej potrzebujących sfer działalności miasta.

KILKA UWAG O BUDŻECIE OLSZTYNA

JEDNYM Z NAJWAŻNIEJSZYCH ZADAŃ PREZYDENTA MIASTA JEST PRZYGOTOWANIE PROJEKTU BUDŻETU MIASTA, A ZADANIEM RADY MIASTA – UCHWALENIE TEGO BUDŻETU. OBA TE ORGANY W OLSZTYNIE WYPEŁNIŁY TO ZADANIE W KOŃCÓWCE MINIONEGO ROKU. DLATEGO KIEDY ZWRÓCONO SIĘ DO MNIE Z PROŚBĄ O REFLEKSJĘ NAD WAŻNYM DLA MIASTA TEMATEM, POMYŚLAŁEM, ŻE DOBRZE BYŁOBY PRZYBLIŻYĆ MIESZKAŃCOM OLSZTYNA SPRAWY BUDŻETU.

ry w 2024 r. ma wynieść 68 mln zł, tj. 4,4% dochodów. Jeszcze większa redukcja kwot następuje w przypadku budżetu majątkowego. W 2024 r. dochody majątkowe będą o 80%, a wydatki aż o 86% niższe niż przed rokiem. Liczby te pokazują, jakie znaczenie dla finansów miasta mają środki z UE. Oprócz dotacji zewnętrznych, głównie z UE, na dochody majątkowe składa się sprzedaż majątku miasta. Po zakończeniu w 2023 r. wielesetmilionowych inwestycji w bieżącym roku do większych zadań należą: budowa ul. Nowobałtyckiej, wiaduktu na Tracku, budynków socjalnych przy ul. Towarowej i modernizacja Aquasfery.

Wydatki miasta

Ważną okolicznością uwarunkowującą budżety ostatnich lat, w tym również budżet tegoroczny, jest utrata dochodów z podatku od osób fizycznych (PIT). W latach 2020-2024 wyniosła ona

mieszkańców zmianom przepisów podatkowych.

Problem w tym, że ich niejako skutkiem ubocznym jest niekompenzowana niczym utrata dochodów samorządów. Dochody z PIT i w mniejszym stopniu z CIT są ważną pozycją w budżecie miasta, bo stanowią 26% dochodów ogółem. Poza nimi na dochody składają się: subwencje z budżetu państwa (29%), podatki i opłaty lokalne (18%), dotacje celowe, w tym z UE (14%) i pozostałe, w tym sprzedaż majątku (13%).

Jak z tego wynika, jedyną znaczącą pozycją w dochodach, na którą miasto ma realny wpływ, są podatki i opłaty lokalne. Wśród nich dominuje podatek od nieruchomości, który stanowi 54% tej pozycji dochodów. Oczywiście zwiększanie dochodów przez windowanie podatków nie może liczyć na aplauz mieszkańców, stąd rada miast sięga po ten sposób ratowania finansów tylko wtedy, gdy jest to konieczne.

Przed nami ciekawy rok w stosunkach międzynarodowych. Mówi się, że będzie to najpotężniejszy rok wyborczy w historii świata. W sumie zgłasza ponad połowa mieszkańców ziemi. Wystarczy powiedzieć, że wybory odbędą się w najlud-

ROK WYBORÓW

niejszym państwie na świecie, czyli w Indiach. Tutaj zapewne władzę utrzyma premier Narendra Modi, zdradzający niestety tendencje autorytarne. Zgłoszą też mieszkańcy Pakistanu. To państwo mające 240 mln mieszkańców i broń atomową. Tutaj dla odmiany trudno powiedzieć, kto wygra, bo najważniejsi liderzy polityczni albo są w więzieniu (b. premier Imran Khan), albo są pozbawiani praw politycznych (b. premier Nawaz Szarif). Władzę wybiorą też w Bangladeszu

(163 mln mieszkańców). Głosować będą również Rosjanie, ale tutaj raczej emocji większych nie będzie, bo wszystko jest przewidywalne. Ciekawiej będzie w RPA, gdzie Afrykański Kongres Narodowy może utracić samodzielną większość. Dawna Partia Nelsona Mandeli ma liczne problemy z korupcją, a społeczeństwo RPA zmagają się z wyłączeniami prądu. Także w Unii Europejskiej czeka nas wysyp wyborów. Parlamenty wybiorą Austriacy, Belgowie, Chorwaci, Litwini. Prezydentów

wybiorą natomiast Finowie, Słowacy, Chorwaci i Rumuni. Wszyscy obywatele Unii Europejskiej zgłoszą w wyborach do Parlamentu Europejskiego. W Polsce będziemy głosować 9 czerwca. Wcześniej oczywiście czekają nas wybory samorządowe. Wiele wskazuje na to, że odbędą się one 7 kwietnia. Dwa tygodnie później byłaby druga tura wyborów prezydentów, burmistrzów i wójtów. Brytyjczycy wybiorą natomiast nowy skład Izby Gmin. Wszystko wskazuje na to, że

skończy się 14-letni okres rządów torysów, naznaczonych cięciami w wydatkach państwa (tzw. austeria) oraz Brexitem. Premierem zostanie najprawdopodobniej lider Partii Pracy Keir Starmer. Nie wiadomo natomiast kto, zostanie kolejnym lokatorem Białego Domu. Czy będzie to Joe Biden, czy też ponownie Donald Trump. Szanse tego ostatniego rosną. Niemal pewne jest, że amerykański prezydent będzie najstarszy w historii. A który z politycznych seniorów

ostatecznie zwycięży? Tym będziemy się emocjonować jeszcze nie raz w 2024 roku. Dla Polski był to przewidywalny Biden. Nie wiemy jednak, jaką decyzję podejmą Amerykanie. Najpewniej zdecydują nie sprawy międzynarodowe, ale stan amerykańskiej gospodarki. Jedno jest pewne: to będą najważniejsze wybory na świecie w 2024 roku.

MARCIN KULASEK,
WICEMINISTER
AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH

MIĘDZYNARODOWY „ROLLERCOASTER” NA NOWY ROK 2024

Jest jak u Alfreda Hitchcocka: zaczęło się w polityce międzynarodowej od trzęsienia ziemi, a potem jest jeszcze bardziej dramatycznie. W Nowy Rok 2024 weszliśmy z największymi atakami rakietowymi Rosji na Ukrainę od początku napaści Moskwy na Kijów oraz próbami ukraińskiego rewanżu na północny wschód granicy rosyjski Biełgorod. W kraju naszego wschodniego sąsiada giną (i są ranni) ludzie, jednak również, na co zwraca się mniej uwagę, niszczone jest infrastruktura, domy mieszkalne, dworce, szpitale,

co pogłębia i będzie pogłębiać zapaść gospodarczą Ukrainy. Nie ma oczywiście sensu porównywać sytuacji ekonomicznej kraju napadniętego przez rosyjskie imperium z bogatymi (dotąd) krajami Zachodu, ale nie sposób nie zauważyć, że i ich dotknęło poważne gospodarcze trzęsienie ziemi. Symbol gospodarczej potęgi Starego Kontynentu, czyli Niemcy mają największą recesję w całej strefie euro, co w oczywisty sposób rzutuje na gospodarkę krajów ościennych. Także Polski, dla której nasz zachodni sąsiad jest

„numerem 1”, gdy chodzi o nasz eksport (choć także, gdy chodzi o import). Wyraźną bęse przeżywa Królestwo Szwecji – i to też jest zła wiadomość dla wielu polskich firm, które eksportują do Skandynawii. Sztokholm świadomie nie wstąpił do „eurolandu”, zachował własną narodową walutę – koronę – i przez to „suchą nogą” przeszedł zarówno przez kryzys finansowy kilkanaście lat temu, jak i ten ostatni, spowodowany pandemią COVID-19 i wojną w Europie Wschodniej. Skądinąd również sąsiad

Szwecji, czyli Dania, również posiadając własną walutę, uniknęła kryzysu gospodarczego, który szczególnie był udziałem krajów „euro strefy”. Teraz jednak szwedzka korona nie obroniła kraju, którego symbolem są trzy korony. Przyszła kryzys na nordyckiego Matyska. Olbrzymie kłopoty finansowe ma Unia Europejska, która nie jest w stanie spłacić budżetu na rok 2024 i musi na rynku pożyczyć trzydzieści parę miliardów euro, żeby wywiązać się z obietnicy pomocy dla Ukrainy. Dzieje się to dokładnie

pół roku przed zmianą warty w trzech głównych instytucjach UE: Radzie Europejskiej, Komisji Europejskiej i europarlamencie. Ta dramatyczna sytuacja finansowa nie wystawia dobrego świadectwa władzom Unii. Coraz goręcej jest na Bliskim Wschodzie. Izrael polując na liderów Hamasu, zaatakował Liban i jest na granicy kolejnego konfliktu zbrojnego z – popieranym przez Iran – Hezbollahem. Potwierdza to moje oceny sprzed lat, miesięcy i tygodni, że w tym regionie trwałego pokoju nie będzie prawdopodobnie nigdy.

Nowy Rok 2024 zaczął się w polityce międzynarodowej doprawdy w najgorszy możliwy sposób. Gorzej: nie widać specjalnie nadziei na szybką i gruntowną zmianę na lepsze.

RYSZARD CZARNECKI,
EUROPOSEŁ
PRAWA I SPRAWIEDLIWOŚCI

MAGAZYN TURYSTYCZNY

Świat — Polska — Warmia & Mazury

DLA MIŁOŚNIKÓW PODRÓŻY

Magazyn można zakupić w salonikach prasowych, salonach Empik oraz na stacjach Orlen, dworcach i lotniskach

NUWE WYDANIE
UŻYWKI SPRZEDAŻY

MOJĄ MUZYKĘ ZAWDZIĘCZAM TACIE

— TO, CO ROBIĘ TERAZ, JEST WSPÓLNYM MIANOWNIKIEM
MOICH DOŚWIADCZEŃ I TEGO, CO CZUJĘ.
ZNALAZŁEM SWÓJ WŁASNY JĘZYK
— PRZYZNAJE PAWEŁ „KADŁUB” STANKIEWICZ,
OLSZTYŃSKI GITARZYSTA, KOMPOZYTOR I WOKALISTA.

ADA ROMANOWSKA
a.romanowska@
gazetaolsztynska.pl

— Każdy ma swój świat.
A ty, z jakiego jesteś?

— Jestem z różnych światów. Najdłużej działałam w piosence autorskiej, aktorskiej i w poezji śpiewanej. Najwięcej zrobiłem na tym polu. Wciąż na stałe pracuję z Michałem Bajorem i Magdą Umer. Współtworzyłem spektakle z Krzysztofem Warlikowskim. W Olsztynie natomiast to wszystko się zaczęło od Sceny Babel, gdzie pracowałem z Basią Raduszkiewicz, Martą Andrzejczyk, Aurelią Luśnią i Robertem Bielakiem. Ale lubię też muzykę mocną, rockową. Grałem m.in. z Markiem Piekarczykiem i Natalią Sikorą. Robiłem więc dużo różnych rzeczy. To, co robię teraz, jest wspólnym mianownikiem moich doświadczeń i tego, co czuję. Znalazłem swój własny język, który z tego wynika.

— Jaki to język?

— Myślę, że dużo w tym daniu, jakim w pewnym sensie jestem, jakiejś ciekawej przyprawy, która decyduje o charakterze mojej muzyki. Mam nadzieję, że to słychać. Wierzę, że to nie jest groch z kapustą, ale coś mojego.

— Skąd gitara w twoim życiu?

— Gdy byłem mały, w domu grał nam ojciec. Przy akompaniamencie gitary śpiewał piosenki turystyczne. Niestety słabo grał na gitarze i ze śpiewaniem też mu nie

wychodziło, ale byłem tym zachwycony. Poziom emocji, jaki mi wtedy towarzyszył, był niesamowity. Wtedy zrozumiałem, co muzyka może zrobić z człowiekiem. Byłem pod wrażeniem tego, że tata gra i śpiewa. Zasiało to we mnie miłość do twórczości — nie tylko do muzyki, ale też do literatury. O tym zresztą napisałem piosenkę — „Mistrz gitary”. Znalazła się na mojej płycie „W poszukiwaniu (bez)sensu”. Ta piosenka nie jest ani o mnie, ani nawet o Jimim Hendrixie, ale mistrzach, jakimi są nasi rodzice. Jeżeli ojciec wyjdzie i zagra w piłkę z dzieckiem, to staje się dla niego Robertem Lewandowskim. Jeśli zagra na gitarze, też jest bohaterem, z którym można góry przenosić. Pewnie gdyby kiedyś tata nam nie grał, dzisiaj byśmy nie

— WARTO ROBIĆ
TO, CO SIĘ
CZUJE. DLA MNIE
NAJWIĘKSZĄ
MOTYWACJĄ
JEST TO, ŻEBY
GRAĆ I ROBIĆ
RZECZY, KTÓRE
MNIĘ FASCYNUJĄ
I DAJĄ MI
RADOŚĆ — MÓWI
PAWEŁ „KADŁUB”
STANKIEWICZ

rozmawiali. Pewnie robiłbym coś innego. A tak odnalazłem swoją ucieczkę od problemów.

— Gitara jest więc lekiem na całe zło?

— Bardziej trzeba kontemplować dobro niż zło. Jesteś tym, czym się karmisz. Długo jednak koncentrowałem się na gitarze samej w sobie. Przez długi czas byłem tylko gitarzystą do wynajęcia. W pewnym momencie się zorientowałem, że to tylko instrument. Że to narzędzie do przekazywania emocji, które siedzą we mnie. To mnie otworzyło na działalność autorską. Oczywiście próbowałem to robić całe życie, ale teraz jestem tego świadomy i bardziej konsekwentny.

— Czyli jesteś już dojrzałym muzykiem...

— Na pewno nie! Cały czas mam wielki głód tworzenia, pisanie i grania.

Bardzo późno odważyłem się występować pod swoim nazwiskiem. W moim odczuciu narodziłem się po raz drugi jako muzyk. Jestem dziś w nowej roli. To mnie tak pasjonuje w tym momencie, że czuję się jak dziesięcioletni, a 24 listopada skończyłem 43 lata. Są takie dni, gdy myślę, że to, co teraz robię, powinienem robić 20 lat temu. Ale to pewnie nie było takie samo. Poza tym czuję ekscytację w związku ze swoimi koncertami. Możemy gdybyśmy zaczynał w ten sposób wcześniej, dzisiaj odcinałbym kupony i wychodził na scenę, jakbym szedł do pracy. Nie chciałbym grać w charakterze „jobiarza”. Nie chciałbym mówić, że jadę na „joba”, a nie na koncert. Ze swojego słownika wykasowałem słowo „job”, które jest powszechne wśród muzyków. Uważam, że

gram koncerty. Gdy grałem z Markiem Piekarczykiem, on bardzo mocno wbił mi to do głowy. Przy nim nie można było mówić, że jest job, ale koncert. Wydaje mi się, że to ludzie wyczuwają.

— Może to kwestia pokolenia?

— Wychowałem się na rock’n’rollowych i punkowych artystach. Oni wciąż mają swój przekaz i energię. Serwują coś, co jest dla nas ważne. Nie bez powodu koncert Kultu trwa za każdym razem trzy godziny. Cały czas jest na nim masa ludzi wszystkich pokoleń. Młodszym wykonawcom czasami brakuje tej pasji. Nie wszystkim, ale zdarzają się takie przypadki. Kazik od lat śpiewa o tym, co nas dotyczy. Kiedyś, gdy czasy były, jakie były, czuliśmy się wzmocnieni, a muzyka niosła wręcz duchową pomoc.

— Ciebie ludzie słuchają...

— Warto robić to, co się czuje. Dla mnie największą motywacją jest to, żeby grać i robić rzeczy, które mnie fascynują i dają mi radość. Myślę, że jeżeli ja czuję radość z tego, co robię, to być może komuś też to sprawi przyjemność. Jeżeli tylko ja jestem szczęśliwy, to i tak już dużo. Kiedyś zapytano Wyntona Marsalisa, amerykańskiego trębacza i kompozytora jazzowego, czy jazz jest muzyką tylko dla muzyków. On odpowiedział, że muzyka, którą grasz, zawsze jest dla słuchacza. Pierwszym jesteś ty sam. To dokładnie to. Tworzę dla siebie, licząc na to, że znajdzie się paru ludzi, którzy czują podobnie.

Paweł „Kadłub” Stankiewicz

— gitarzysta, kompozytor, producent muzyczny, aranżer, wokalista. Pochodzi z Olsztyna. Twórca musicalu dla młodzieży „Kongo”, autor dwóch płyt autorskich: instrumentalnej „Szteterlingi” oraz „W poszukiwaniu (bez)sensu”, na której, obok mocno zakorzenionych w blues-rockowym graniu dźwięków gitar różnej maści, mandolin oraz innych instrumentów elektrycznych i akustycznych, ważnym elementem są poruszające teksty, wyrażające niezgodę na kulturę upokarzania i przemocy, ale przede wszystkim poszukujące prawdy o człowieku w jego osobistej relacji z samym sobą.

Krzysztof Szumała urodził się 18 stycznia 1963 roku. Pracę w samorządzie rozpoczął 15 kwietnia 1999 roku, gdy został zatrudniony przez ówczesnego wójta Krzysztofa Lesiaka na stanowisku inspektora w Urzędzie Gminy Milejewo. Wcześniej, w latach 1990-1994, był członkiem spoza rady komisji ds. budżetowych Rady Gminy Milejewo. Od 2002 roku do 2014 roku pełnił obowiązki zastępcy wójta, a od grudnia 2014 roku był wójtem gminy Milejewo.

— Jeżeli przyjąć pracę samorządowca na etacie, to rzeczywiście minęły 24 lata, a jeżeli przyjąć pracę w samorządzie na rzecz naszych mieszkańców, to już stuknęło 28 lat. Jest to największa część mojej pracy zawodowej. Ten czas był okresem ciężkiej, mozolnej służby na rzecz mieszkańców gminy Milejewo, bo tak traktuję swoją pracę. Jest to służba, która oprócz olbrzymiej satysfakcji przynosi również chwile zwątpienia i zastanowienia się nad sensem tej służby. Jednak chyba satysfakcja jest większa niż zwątpie-

nie, skoro 24 lata nieprzerwanie służę mieszkańcom i pomagam rozwiązywać

ich codzienne problemy — tak o swojej pracy samorządowej mówił Krzysztof

NIE ŻYJE KRZYSZTOF SZUMAŁA. WÓJT GMINY MILEJEWO ODSZEDŁ W WIEKU 60 LAT

W ŚRODĘ 3 STYCZNIA PO DŁUGIEJ CHOROBI, W OTOCZENIU RODZINY ZMARŁ KRZYSZTOF SZUMAŁA, WÓJT GMINY MILEJEWO. DO KONCA WIERZYŁ, ŻE WYGRA NIERÓWNĄ WALKĘ Z CHOROBA I WRÓCI DO ZDROWIA. W OSTATNIEJ ROZMOWIE Z „DZIENNIKIEM ELBLĄSKIM” ZAPOWIEDZIAŁ KOLEJNY START W WYBORACH SAMORZĄDOWYCH. O GMINIE MILEJEWO MÓWIŁ, ŻE TO JEGO MIEJSCE NA ZIEMI.

Szumała w czerwcu ubiegłego roku w rozmowie z „Dziennikiem Elbląskim”.

Rok temu głosami mieszkańców Krzysztof Szumała zajął pierwsze miejsce w plebiscycie na najpopularniejszego samorządowca

tych terenach, założyłem rodzinę, urodziły się nam dzieci, z których oboje z żoną jesteśmy dumni, zbudowaliśmy rodzinny dom. Prawie całe moje życie zawodowe jest związane z gminą Milejewo.

Warmii i Mazur 2023 kategorii wójt. Dziękując za wyróżnienie, przyznał, że gmina Milejewo to jego miejsce na ziemi.

— W samym Milejewie mieszkam dopiero kilkanaście lat, ale na terenie gminy Milejewo rzeczywiście kilkadziesiąt. Jest to moje miejsce na ziemi. Tu spotkało mnie to, co najpiękniejsze i najlepsze w życiu. Mieszkając na

Znam się z większością mieszkańców, jestem jednym z nich. Z każdym porozmawiam, nie unikam trudnych tematów, staram się pomagać w rozwiązywaniu problemów, z którymi zwracają się do mnie mieszkańcy — podkreślał Krzysztof Szumała.

W ostatniej rozmowie z wójtem gminy Milejewo zapytaliśmy go też o jego marzenia.

— Marzeń mam wiele, ale nie znaczą one nic, jeżeli nie będzie dane nam spełnienie tego najważniejszego. Marzę, żeby moi najbliżsi: żona, dzieci i członkowie mojej rodziny bliższej i dalszej, byli zdrowi. Tego życzę również wszystkim mieszkańcom i przyjacielom gminy Milejewo. Marzę, aby na świecie zapanował pokój i wszyscy mogli wrócić do swoich domów. Marzę, aby rządzący naszym światem kierowali się zawsze dobrem ogółu i traktowali swój okres rządów jako okres służby społeczeństwu. Jeżeli te marzenia chociaż części się spełnią, to jestem pewien, że podaliśmy największym wyzwaniom, a naszym następcom przygotowujemy solidne podstawy do realizacji ich marzeń i wyzwań, wśród których znajdują się również i te dotyczące zorganizowania warunków godnego życia swoim rodzicom i dziadkom, czyli nam — odparł Krzysztof Szumała.

Rodzinie i bliskim Pana Krzysztofa Szumały składamy najszczerze wyrazy współczucia.

EG

REKLAMA

LOKAL DO WYNAJĘCIA

POD DZIAŁALNOŚĆ GASTRONOMICZNĄ (BAR, BUFET) LUB NA INNE CELE

Do dyspozycji

ponad 160 m²

kuchnia/zaplecze

46,16 m²

sala/jadalnia

110,69 m²

toaleta

9,77 m²

Olsztyn
ul. Tracka 5
(budynek „Gazety Olsztyńskiej”)

2500 zł brutto
za miesiąc

514 800 893

72230T8P-B-K

5 – 11 stycznia 2024

dodatek
TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV
Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl. Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 - Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Poniedziałek

1:35

Projekt Floryda

Obyczajowy, USA, 2017.

TVP
KULTURA

Film opowiada o kilku letnich miesiącach z życia 6-letniej Moonee, mieszkającej wraz ze swoją samotną matką Halley w tanim motelowym pokoju, który służy im za dom. Motel jest położony nieopodal Disney World w Orlando, największego parku rozrywki na Florydzie. Uroczą sześciolatkę może więc codziennie przenosić się w magiczny świat bajek, który obserwuje z oddali. Nad całym ośrodkiem czuwa kierownik Bobby Hicks, człowiek o wielkim sercu, który jest bardzo pobłażliwy wobec uwielbiających go dzieciaków.

INNE DATY EMISJI: NIEDZIELA, 20:00

Piątek

9:30

Żyć i kochać

Dramat, Polska, 1967.

TVP
KULTURA

Bohaterem jest Mateusz – człowiek nadwrażliwy, o duszy dziecka, przez otoczenie uznawany za półgłówka, żyjący w harmonii z otaczającą go przyrodą. Razem z siostrą Olgą zamieszkuje samotną chatę wśród lasów i jezior – gdzieś na północy Europy, gdzie na brzegach jezior stoją stare sosnowe lasy i rosną brzozy. Spokojne, niemal sielankowe życie Mateusza ma jednak zostać przerwane – coś ma się wydarzyć. Otaczająca go przyroda ostrzega o zbliżającym się nieszczęściu – jego przyjaciel „wielki ptak” zostaje zastrzelony, drzewo noszące jego imię powała piorun...

Wtorek

1:10

Porozmawiaj z nią

Dramat, Hiszpania, 2002.

TVP
KULTURA

Poznajemy obu bohaterów w chwili, gdy w jednym z madryckich teatrów oglądają spektakl baletowy w wykonaniu słynnej Piny Bausch. Nie znają się i tylko przypadek sprawił, że zajmują na widowni sąsiednie miejsca. Jeden z nich, Benigno, jest pielęgniarzem w szpitalu. Przez długie lata, aż do jej śmierci, opiekował się swoją ciężko chorą matką. Teraz z równie wielkim oddaniem zajmuje się młodą baletnicą Alicią, która potrącona przez samochód zapadła w śpiączkę.

INNE DATY EMISJI: PONIEDZIAŁEK, 20:00

Sobota

17:40

Masz wiadomość

Komedia romantyczna, USA, 1998.

TVN 7

Kathleen Kelly odziedziczyła po ukochanej matce księgarnię w Nowym Jorku. Odziedziczyła nie tylko sklep z książkami, ale miłość do literatury. Księgarnia była niczym przytulny dom pełen książek, w którym pracowali i spotykali się przyjaciele Kelly. Niebawem to miejsce miało przestać istnieć. Tuż obok, najpotężniejszy na rynku wydawca Joe Fox (Tom Hanks) wybudował wielki salon wydawniczy. Gdy Kathleen chciała z kimś od serca pogadać, włączyła komputer i godzinami wymieniała listy pocztą elektroniczną z nieznanym jej przyjacielem, który...

Niedziela

20:00

Czarnobyl

Miniserial, USA, Wielka Brytania, 2019.

TVN

28 kwietnia 1986 roku w elektrowni jądrowej w Czarnobylu na Ukrainie, na terenie ówczesnego ZSRR, doszło do ogromnej eksplozji. Uwolniona podczas wybuchu chmura radioaktywna spowodowała skażenie promieniotwórcze na terenie Białorusi, Rosji, Ukrainy i rozprzestrzeniła się po całej Europie, i tym w Polsce, Skandynawii, Europie Środkowej i Zachodniej. Miniserial śledzi losy kilku postaci. Jared Harris wcielił się w Walerija Legasowa, wiodącego radzieckiego fizyka jądrowego, który był członkiem komisji badającej przyczyny awarii i jako pierwszy zrozumiał skalę katastrofy.

Czwartek

1:40

Piłkarski poker

Komedia sensacyjna, Polska, 1988.

TVP 2

Laguna, niegdyś sławny piłkarz, którego karierę przerwała kontuzja, pogrąża się w alkoholizmie. Jego dawnym kolegom z boiska też nie wiedzie się najlepiej. Laguna – obecnie sędzia – jest baczny obserwatorem tego, co się wokół niego dzieje. Zdaje sobie sprawę z istniejących w piłkarskim świecie układów, przekupywania piłkarzy i sędziów, manipulowania ludźmi. Nie chce mieć z tym nic wspólnego. Postanawia w niezwykle sposób ukoronować swoją sędziowską karierę – zdradzić z traktujących go protekcyjnie działaczy.

INNE DATY EMISJI: WTOREK, 23:35

PIĄTEK • 5 stycznia

TVP 1

04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Agape Blisko Ciebie - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda poranna
08:15 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:35 Komisarz Alex - serial krym.
10:35 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Kuchnia Jagiellonów
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 Natura w Jedynce - U wybrzeży Nowej Zelandii - dok., Nowa Zelandia, 2022
14:00 Złoty chłopak - serial obycz.
15:00 Wiadomości; Pogoda

TVP 2

04:30 Na dobre i na złe - serial
05:30 M jak miłość - serial, 2020
06:20 Anna Dymna - spotkajmy się
06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:40 Pytanie na śniadanie
11:15 Natura bez granic - dok., 2023
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularny
15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział - serial
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:35 Szpital - Doktor Dominika Gajda przyjmuje na oddział 17-latkę, która zaatakowała w tramwaju kontrolera biletów, ponieważ jechała na gapę.
15:40 Doradca smaku - Grillowany łosoś z warzywami - program kulinarny
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Ukryta prawda - program obyczajowy

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - Biznesmen zostaje zastrzelony we własnym łóżku, jego żona ledwo uchodzi z życiem.
12:50 Wydarzenia - program informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:45 O Polsce z oddali - Magdalena Wołńska - Riedi i Raniero Mancinelli - rozmowa
08:25 Szlakiem Kolberga - Hanna Banaszak - report.
09:00 Informacje kulturalne
09:30 Żyć i kochać - dramat, Polska, 1967
11:00 Królowa Bona - serial, 1980
12:05 Informacje kulturalne
12:35 Legendy Rocka - Glam rock - dok., Wlk. Bryt., 2019
13:10 Legendy Rocka - Brzmienie Motown - dok., Wlk. Bryt., 2019
13:45 Zawodowcy - obycz., 1975
14:45 Wielki pan - kom. obycz., Franc., 1965
16:40 Milion - kom., Franc., 1931
18:15 Wędrownicy Polski - rep.
18:50 Portrety - Charlotte Perriand - sztuka życia - dok., Franc., 2020

TV Puls

06:00 Nash Bridges - serial krym.
08:00 Kobra - oddział specjalny - Podczas jednej z akcji Alex i Semir odgrywają ogromną liczbę narkotyków.
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Kurierzy - Adam nie może narzekać w pracy na nudę: ktoś zamówił dostawę drabiny.
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Rodzinny interes - W warsztacie „Majewski i Wrzosek” pojawia się wojskowa ciężarówka, a w niej grupa rekrutów. Kierowca wojskowy domaga się natychmiastowej naprawy.
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

TVN 7

05:00 Szkoła - program obycz.
06:55 Szpital - program obycz.
07:50 Ukryta prawda
10:45 Zapisane w gwiazdach - program
11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
12:50 Szpital - Pacjentami dr. Roberta Szewczyka są mężczyźni i jego nieślubny syn, którzy ulegli wypadkowi samochodowemu.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Tajemnice miłości - serial paradokumentalny
16:55 Szpital - Pacjentami ordynatora Wójtowicza jest rodzeństwo, które wpadło na szybę i dotkliwie się poraniło.
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy

TV 4

06:00 Dlaczego ja? - serial paradok.
07:00 Trudne sprawy - program obyczajowy
08:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
09:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej
10:50 Policjantki i Policjanci
12:55 Gliniarze - serial paradokumentalny
13:55 Na ratunek 112 - serial obycz.
14:25 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
15:25 Uroczysko
16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
17:00 Sekrety rodziny
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Uroczysko
22:05 Sprawiedliwi - Wydział Krym.
02:05 Interwencja - magazyn reporterów
02:25 STOP Drogówka
03:25 Disco Polo Life
04:25 Top 10 - Lista Przebojów
05:30 Teleshopy

15:20 ALARM! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu - telet.
19:30 Program inform.
19:30 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:35 Lokatorka III - serial
21:35 Motylem jestem czyli romans 40-latk - kom., Polska, 1976
23:15 U progu wojny - fab., Fin., Estonia, Łotwa, Litwa, 2020
01:10 Karpaty: miłość i zdrada - fab., USA, 2019
03:25 Nowa - Nowe życie - serial
04:25 Szkoła Wolność - dok., 2021

17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy
19:35 Barwy szczęścia - serial obyczajowy
20:50 Postaw na milion - teleturniej
21:50 Tak to leciało!
- teleturniej muzyczny
22:50 Kino relaks - Hotelowa miłość - kom. romant., USA, 2008
00:40 Siedmiu wspaniałych - western, USA, 2016.
Banda wyrzutków staje w obronie wioski przed bandytami.
03:00 Wyprowadź po miłość - obycz., Kan., 2020

17:55 Detektywi - program kryminalny
19:00 Fakty
19:30 Sport; Pogoda
19:50 Uwaga! - prog. interw.
20:00 Player One - przyg., USA, Indie, 2018
22:55 300: Początek imperium - przyg., USA, 2014
01:05 Nie idziemy na Sylwestra - program rozrywkowy
02:20 Nastolatki rządzą... kasą - program obyczajowy
03:15 Dowody zbrodni - serial krym., USA
04:00 Uwaga! - program interwencyjny
04:15 Nauka jazdy - reality show
04:40 Recepta na stary dom - program edukacyjny
05:05 Okazja na dom - program edukacyjny

17:00 Gliniarze - paradokument
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń
19:45 Sport; Pogoda
20:00 Dlaczego nie - kom. romant., Polska, 2007
22:10 Pasażerowie - SF, USA, Australia, 2016. Jeden z pasażerów statku międzygwiazdowego budzi się kilkadziesiąt lat przed terminem...
00:50 W pogoni za zemstą - akcja, USA, 2010
03:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:00 Zjedź Alaskę - program podróżniczo-kulinarny
04:40 Disco gramy
05:25 Teleshopy TV Okazje

20:00 Doktor No - sens., Wlk. Bryt., 1962
22:00 Informacje kulturalne
22:30 Polowanie na cmy - serial Polska, 2023
23:25 Winni - thriller, Dania, 2018. Początkowo nic nie zapowiada, że rutynowy wieczór przy kopenhaskim telefonie alarmowym przeobrazi się w dramatyczną walkę z czasem.
01:10 Noc krótkich filmów - Świtezianka - film krótkometrażowy, 2017
01:45 Kino nocne - Julia wraca do domu - dramat obyczajowy, Polska, Kan., Niemcy, 2002
03:55 Informacje kulturalne
05:30 Afisz kulturalny ekstra
05:45 Jeszcze więcej kultury

20:00 W otchłani - akcja, Kan., USA, 2018. Scott Wheeler (Jean-Claude Van Damme) i Marco (Dolph Lundgren) budzą się w sąsiadujących ze sobą celach. Okazuje się, że znajdują się na...
22:05 Blitz - akcja, Wlk. Bryt., Franc., USA, 2011. Brant (Jason Statham) oraz Nash (Paddy Considine) zostają oddelegowani, aby znaleźć seryjnego mordercę
00:00 Przekręt - akcja, USA, Wlk. Bryt., 2000
02:15 Menu na miarę
02:55 Z archiwum policji - program kryminalny
03:20 Menu na miarę
04:35 Z archiwum policji - program kryminalny
04:55 Dyzur - serial medyczny

20:00 Joe Black - obycz., USA, 1998. Niespodziewanie w domu milionera Williama Parrisha pojawia się młody mężczyzna Joe Black. Joe zakochuje się w Susan, młodszej córce Williama.
23:35 Szczyciel - obycz., USA, 2019. Theodore Decker miał 13 lat, gdy jego matka zginęła w zamachu bombowym. Tragedia zmienia jego życie w porywającą podróż przepełnioną smutkiem, poczuciem winy, odkrywaniem siebie na nowo, szukaniem odkupienia, miłości
02:30 Detektyw - miniserial, USA
03:30 Druga strona medalu - talk-show

TV Trwam

09:35 Św. na każdy dzień
09:45 Jestem Mamą
10:00 Inf. dnia
10:15 Filmowe Życiorysy
11:00 Wypłyni na głębie
11:25 Głos Polski
11:35 Gospodarcze filary
Niepodległości
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Rotmistrz Pilecki
12:55 Ojcu Św. się nie odmawia...
13:30 Msza Św.
14:20 Kolejdy
14:30 Drzwi do lasu
14:55 Słowo życia
15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia
15:20 Mocni w Wierze
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Siódmy Sakrament
16:40 Prosto o gosp.
17:00 Promień z Fatimy
17:30 Geopolityka
17:55 Poczet Wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 Westerplatte
Młodych
19:00 Warto zauważyć...
19:30 Brat Franciszek
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyznę
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia

SOBOTA • 6 stycznia	
TVP 1	TVP 2
05:30 Balans bieli 06:10 Siostry - serial, Polska, 2006 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:55 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 08:10 Świąteczny uśmiech losu - obycz., USA, 2021 09:50 Ostatni zachód słońca - western, USA, 1961 11:45 Orszak Trzech Króli 13:20 Chłopi - serial, Polska, 1972 14:20 Z pamięci - Tadeusz Rolke - felieton 14:30 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 15:00 Był sobie pies 2 - kom., USA, 2019 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:35 Ojciec Mateusz - serial, Polska, 2023 18:25 Kulisy serialu Ojciec Mateusz - felieton	04:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy 06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy, Polska 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz 11:50 Zrujnowani odbudowani - magazyn 12:30 Sylwester Marzeń z Dwójką - program rozrywkowy 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:15 Szansa na sukces. Opole, 2024 16:20 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 17:15 Wędrowiec Polski - reportaż 17:50 Słowo na niedzielę 18:00 Panorama - program informacyjny
	
18:40 Jaka to melodia? 19:30 Program inform. 19.30 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:30 W szachu. - Ostatnia rozgrywka - fab., Polska, 2023 21:45 Hit na sobotę - Non-stop - akcja, Kan., Franc., USA, 2014 23:40 Z miłości do Joey - dok., USA, 2016 01:20 Motylem jestem czyli romans 40-latk - kom., Polska, 1976 03:00 W szachu. - Ostatnia rozgrywka - fab., Polska, 2023 04:15 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 05:10 Z pamięci - Tadeusz Rolke - felieton	18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy 19:40 Sylwester Marzeń z Dwójką - program rozrywkowy 20:00 The Voice Senior - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne 22:20 Paryż może poczekać - komedia obyczajowa, Japonia, USA, 2016 00:05 Marsylski łącznik - fab., Franc., 2015. Ambitny sędzia kontra gangsterzy, w tle narkotyki i ogromne pieniądze. 02:30 Ziemski raj - dramat, Włochy, 2018 04:35 Rodzinka.pl - serial komediowy

TVN
05:40 Uwaga! - prog. interw. 05:55 New Looney Tunes II - animacja 06:10 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:15 Akademia Pana Kleksa - kulisy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:35 Na Wspólnej Omnibus - serial obyczajowy, Polska 13:00 Na tropie dzikich zwierząt 13:35 Niezwykłe przygody Adele Blanc-Sec - przyg., Franc., 2010 15:55 Turniej Czterech Skoczni, Bischofshofen - sport - konkurs indywidualny 19:00 Fakty 19:25 Sport 19:30 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich 19:35 Pogoda

19:45 Uwaga! - prog. interw. 20:00 Sposób na teściową - kom., USA, Niemcy, 2005. Charlotte Cantilini w końcu znajduje miąższynę swoich marzeń, Kevina Fieldsa. Odkrywa jednocześnie, że jego matka, Viola, to kobieta żywcem przeniesiona z najbardziej koszmarnych snów. 22:10 Ocean's Thirteen - sens., USA, 2007 00:40 Player One - przyg., USA, Indie, 2018 03:20 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy 04:25 Uwaga! - prog. interw. 04:40 Rzeczy, których nie naczyli mnie ojciec - serial, Polska 05:05 Kto was tak urządził - program poradnikowy

18:50 Wydarzenia 19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Guędy 19:45 Sport; Pogoda 20:00 Gala Mistrzów Sportu 89 Plebiscyt Przeglądu Sportowego, 2023 23:10 Pitbull. Niebezpieczne kobiety - akcja, Polska, 2016. Na drodze świeżo upieczonych policjantek los stawia starszych kolegów po fachu: Gebelsa i Majamiego. Ich doświadczenie okaże się bezcenne w starciu funkcjonariuszek ze skorumpowanymi przelotnymi. 02:05 21 - krym., USA, 2008 04:40 Disco gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
07:00 Trzymaj się swoich chmur - piosenki Seweryna Krajewskiego - koncert, 2004 08:05 Tamte lata, tamte dni - Krzysztof Zanussi - magazyn 08:45 Informacje kulturalne 09:10 Seriolowa nostalgia - Wojna domowa 10:45 Nieznany Józef Zaidler - Musica Sacromontana, 2019 - koncert 11:35 Pan Wołodyjowski - film historyczny, 1969 14:35 Dokument tygodnia - Taksyderysta - preparator zwierząt - dok., USA, 2019 15:40 U Pana Boga za piecem - kom., Polska, 1998 17:30 O Polsce z oddali - Stefania Piga - rozmowa 18:10 Retro kino - Fanfan Tulipan - przyg., Franc., Włochy, 1951

20:00 Bilet do kina - Duma i uprzedzenie - fab., Wlk. Bryt., Franc., USA, 2005 22:10 Jazz.pl - Krzysztof Herdzin i jego Chopin Quintet - koncert, 2022 23:45 Doktor No - sens., Wlk. Bryt., 1962 01:45 Kino nocne - Anatomia zła - dramat, Polska, 2015. Lulek, płatny zabójca, dostaje ofertę pracy oraz snajperski karabin od prokuratora... 03:50 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Stefania Piga - rozmowa 04:25 Teddyski - prog. muz. 05:20 Tamte lata, tamte dni - Krzysztof Zanussi - magazyn 05:45 Jeszcze więcej kultury

TV Puls
06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 06:55 Kobra - oddział specjalny - Niespodziewanie Semir znika bez śladu. Alex i Jenny za wszelką cenę próbują odnaleźć policjanta. 10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Marek to młody chłopak, który odziedziczył po babci mały dom na przedmieściach. Zastawia w lombardzie kilka rzeczy po niej i całkiem nowoczesny telefon. 20:00 Mad Max: Na drodze gniewu - akcja, Australia, RPA, USA, 2015. Na surowych pustkowiaach u schyłku cywilizacji ludzie mają tylko jeden cel: przetrwanie. ●

22:15 Sposób na świętego - akcja, USA, Wlk. Bryt., Kan., 2020. Mel Gibson w czarnej komedii o dwukrotnie nietypowym Świętym Mikołaju. 00:35 Kod 211 - akcja, USA, 2018. Pewnego dnia historie Mike'a Chandlera (Nicolas Cage), jego córki oraz nastolatka Kenny'ego łączą się za sprawą napadu na bank. 02:05 Menu na miarę - program kulinarny 02:45 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 03:20 Menu na miarę - program kulinarny 04:35 Z archiwum policji - program kryminalny 05:00 Dyżur - serial medyczny

TVN 7
05:10 Wiza na miłość: na odwrót - serial paradokumentalny 07:00 Tom i Jerry Show - film animowany 07:30 Wehikuł czasu - SF, USA, 2002. Młody naukowiec, Alexander Hartdegen (Guy Pearce) konstruuje pojazd, który pozwala podróżować w czasie. 09:30 Ten moment - program obyczajowy 10:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:00 Kosmiczni kowboje - SF, USA, 2000. Według szefa NASA (James Cromwell) tylko Frank Corvin (Clint Eastwood), dziś emerytowany inżynier lotnictwa, może usunąć awarię rosyjskiego satelity, zagrażającego Ziemi. 17:40 Masz wiadomość - kom. romant., USA, 1998 ●

20:00 Piekielna głębia - sens., USA, 1999. Doktor Susan McAlester (Saffron Burrows) jest szefem laboratorium Aquatica, w którym prowadzone są badania nad rekinami. 22:10 Pierwszy człowiek - obycz., USA, Japonia, 2018. Historia pierwszej misji załogowej na Księżyc - lotu Apollo 11, opowiedziana z perspektywy Neila Armstronga. 01:05 Detektyw - miniserial, USA 02:10 Małżeństwo pełne tajemnic - serial paradokumentalny 03:00 Trzy noce z duchami - serial paradokumentalny 03:50 Druga strona medalu - talk-show

TV 4
06:00 Interwencja - magazyn reporterów 06:35 Galileo - ciekawostki popularno-naukowe 08:45 Smerfy: Opowieść wigilijna - anim., USA, 2012 09:25 Mr. Deeds - milioner z przypadku - kom., USA, 2002 11:30 Rodzina od zaraz - kom., USA, 2018 13:50 Alfa - przygod., USA, Kan., 2018 15:55 Pakt milczenia - horror, USA, 2006 18:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 21:00 Dzień Bastylli - Wlk. Bryt., Franc., USA, Belgia, Luksemburg, Chiny, Niemcy, 2016 23:00 Obcy - ósmy pasażer „Nostromo” - thriller SF, Wlk. Bryt., 1979 - klasyczna kina SF, obejrzyj koniecznie 01:25 STOP Drogówka - serial policyjny 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje

09:20 Polski Punkt Widzenia 09:40 Żeby być świętym 10:00 Uroczystość Objawienia Pańskiego 11:30 Kantata „Mędrzy świata” 11:50 Św. na każdy dzień 12:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem 12:20 Warto zauważyć... 12:50 Siódmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Koncert „Narodziny Nadziei” 14:40 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:45 Jak wygrać małżeństwo? 15:00 Wyszyński 15:25 Św. na każdy dzień 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Koledy 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 W służbie Bogu i Ojczyźnie 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 W naszej Rodzinie 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski

NIEDZIELA • 7 stycznia	
TVP 1	TVP 2
05:30 Sprawa dla reportera 06:20 Słownik polsko@polski - talk-show prof. Jana Miodka 06:55 Słowo na niedzielę 07:00 Transmisja Mszy Świętej 08:00 Tydzień 08:30 Zakochana się w Polsce - magazyn 09:00 Heidi - film familijny, Niemcy, 2015 11:00 U Pana Boga w ogródku - serial kom. TVP, 2008 11:55 Między ziemią a niebem 12:00 Anioł Pański, Watykan 12:15 Między ziemią a niebem 12:50 Misja Brazylia - Witamy w kraju kawy - reportaż 13:15 BBC w Jedyne - Raj na Ziemi. Dziewicza planeta - dok., Wlk. Bryt., 2021 14:10 Z pamięci - Artur Rubinstein - felieton	05:25 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy 06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz 10:35 Święto Bożego Narodzenia - nabożeństwo prawosławne 11:40 The Voice Senior - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:15 Szansa na sukces. Opole, 2024 - program muzyczno-rozrywkowy 16:15 Tak to leciało! - teleturniej 17:15 Na sygnale - serial fabularzowany 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej
	
14:25 Komisarz Alex - serial krym. 15:20 Świąteczny uśmiech losu - obycz., USA, 2021 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:35 Ojciec Mateusz - serial 18:40 Jaka to melodia? 19:30 Program informacyjny 19.30 20:05 Pogoda; Sport 20:20 Zatoka śpiewaków - serial 21:20 Zakochana Jedynka - Kwiat pustyni - obycz., Wlk. Bryt., Niemcy, Austria, 2009 23:35 Non-stop - akcja, Kan., Franc., USA, 2014 01:30 U prgu wojny - fab., Fin., Estonia, Łotwa, Litwa, 2020 03:25 Jaka to melodia? 04:15 Z pamięci - Artur Rubinstein - felieton	18:55 Na sygnale - serial. Artur - przymuszony przez żonę - umawia się z ojcami z przedszkola na rajd rowerowy. 20:00 Postaw na milion - teleturniej 21:05 Siedmiu wspaniałych - western, USA, 2016. Banda wyrzutków staje w obronie wioski przed bandytami. 23:30 Bitwa tenorów na różę, 2023 - koncert, część 1 i 2. Rywalizacja młodych tenorów o uznanie publiczności. 01:30 Królowa i konkwestador - serial kostiumowy, Kolumbia, 2020 03:15 Rodzinka.pl - serial komediowy

TVN
05:40 Uwaga! - prog. interw. 05:55 Wyluzuj, Scooby-Doo! - serial animowany, USA 06:20 Na tropie dzikich zwierząt 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Razem odNowa - reality show 12:35 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 13:15 Camera Cafe. Nowe parzenie - serial 13:50 Alvin i wiewiórki - przyg., USA, 2007 15:40 Ja, ty i on - kom., USA, 2006 17:55 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 19:00 Fakty 19:25 Sport; Pogoda 19:45 Uwaga! - program interwencyjny

20:00 Czarnobyl - miniserial, USA, Wlk. Bryt. ● 21:20 Ostatni samuraj - przyg., USA, 2003. Jest rok 1876. Amerykański żołnierz Nathan Algren (Tom Cruise) przeprowadza się do Japonii. Ma szkolić cesarską armię, tymczasem przechodzi na stronę zbuntowanych samurajów. 00:35 Ostatni dom po lewej - horror, USA, 2009 02:45 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy 03:50 Uwaga! - program interwencyjny 04:05 Nauka jazdy - reality show 04:30 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:55 Kto was tak urządził - program poradnikowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:25 Mary Poppins powraca - famil., musical, USA, Wlk. Bryt., 2018 11:20 Pan Popper i jego pingwiny - kom., USA, 2011. Odnoszący sukcesy biznesmen Popper jest skupiony przede wszystkim na karierze. Pewnego dnia dostaje w spadku sześć pingwinów. 13:25 Percy Jackson: Morze potworów - fantasy, USA, 2013. Pewnego dnia okazało się, że Percy Jackson, który nagminnie popadał w tarapaty, jest synem Posejdona. 15:40 Sylwestrowa Moc Przebojów, 2023 17:40 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Sport; Pogoda

19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny 20:00 Pokaż kotku, co masz w środku - kom., Polska, 2011 22:10 60 sekund - sens., USA, 2000 00:50 Hotel Mumbai - dram., Australia, USA, Wlk. Bryt., Indie, Singapur, 2018. Islamscy terroryści, siejąc chaos i zniszczenie, wdzierają się z bronią do najważniejszych budynków miasta, w tym ekskluzywnego hotelu Taj Mahal. Zaczyna się walka o przetrwanie... 03:30 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:45 Disco gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
07:00 Piosenki Seweryna Krajewskiego - koncert, 2004 08:00 Prawosławne Boże Narodzenie - reportaż 09:05 Scena Klasyczna - Szymon Nehring - koncert, 2017 10:00 Rawhide - Incydent w środku lata - western, USA, 1959 11:05 Czarny Błysk - Dżungla - Katar - Hydraulicy - Klient nasz pan - Ktoś i Coś - Pies - filmy anim. 12:05 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny 12:50 Duma i uprzedzenie - fab., Wlk. Bryt., Franc., USA, 2005 15:05 Wędrowiec Polski - Tamów 15:40 Wojna domowa - serial 17:15 Niedziela z... twórczością Andrzeja Strzeleckiego 18:00 Teatr Telewizji - Żółta szlafmyca albo koleda na Nowy Rok - spektakl, 1994 19:05 Niedziela z... twórczością Andrzeja Strzeleckiego

20:00 Projekt Floryda - obycz., USA, 2017 ● 21:55 Matka Boska Niespodziewana - spektakl teatralny, 2019 22:50 Trzeci punkt widzenia 23:30 Więcej niż fikcja - Dora Maar - między światłem a cieniem - dok., Franc., 2020 00:35 Noc krótkich filmów - Wietzianka - film krótkometrażowy, 2017 01:10 Kino nocne - Obietnica poranka - dramat, Franc., 2018 03:35 Reżyserzy - Ernst Lubitsch - dok., Wlk. Bryt., 2018 04:35 Teddyski 05:05 Podróż z historią - Owczym pędem - dok., 2016 05:40 Jeszcze więcej kultury

TV Puls
05:55 Kobra - oddział specjalny 06:55 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Złota gęś - baśń, Niemcy, 2014 08:50 Most do Terabitii - familijny, USA, 2007 10:45 Porachunki pana Poutifarda - kom., 2023. Emerytowany nauczyciel mści się na byłych uczniach... 12:20 Matylda - familijny, USA, 1996 14:30 Hobbit: Pustkowia Smauga - przyg., USA, 2013. Film stanowi kontynuację przygód Bilbo Bagginsa, czarodzieja Gandalfa i trzynastu krasnoludów pod wodzą Thorina Dębowej Tarczy. 17:35 Robin Hood: Początek - przyg., USA, 2018. Po powrocie z wyprawy krzyżowej Robin z Loxley staje w obronie uciśnionych mieszkańców Nottingham.

20:00 Anna - akcja, Franc., USA, Kan., Rosja, 2019. Pod przykrywką pięknej, lecz kruchej piękności ukrywa się najniebezpieczniejsza morderczyni na świecie. 22:30 Brick Mansions. Najlepszy z najlepszych - akcja, USA, 2014 00:10 Po prostu walcz - akcja, USA, 2008 02:25 Dyżur - serial medyczny 03:40 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 04:20 Z archiwum policji - program kryminalny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7
05:10 Wiza na miłość: na odwrót - serial paradokumentalny 07:00 Tom i Jerry Show - film animowany 07:30 Wielka Gilly - obycz., USA, 2015 09:30 Ten moment - program obyczajowy 10:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:55 Nastolatki rządzą... kasą - program obyczajowy 15:55 Farciarz Gilmore - kom., USA, 1996. Gilmore jest hokeistą z zamiłowania, ale tak się złożyło, że nie może już grać w ulubioną grę. 17:50 Pieniądze to nie wszystko - kom., Polska, 2001. Kapitałny, satyryczny obraz wsi polskiej zapijającej wzmocnionym winem owocowym beznadzieję po okresie transformacji ustrojowej.

20:00 Kod Merkury - sens., USA, 1998. Jeffries ma przeprowadzić śledztwo w sprawie zniknięcia dziewięcioletniego chłopca, którego rodzice zostali zamordowani w tajemniczych okolicznościach. Jeffries zaczyna od przeszukania domu, w którym popełniono zbrodnię. 22:20 Na zabójczej ziemi - sens., USA, 1994 00:30 Sierota - horror, USA, Kan., Franc., Niemcy, 2009 02:55 Aquaman - kulisy produkcji filmu - program 03:05 Trzy noce z duchami - serial paradokumentalny 03:55 Druga strona medalu - talk-show

PONIEDZIAŁEK • 8 stycznia	
TVP 1	TVP 2
04:50 Klan - telenowela 05:15 Dziedzictwo - serial 06:10 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Studio Raban - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda poranna 08:15 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:35 Komisarz Alex - serial krym. 10:35 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiellonowie 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 BBC w Jedynce - Raj na Ziemi. Dziewicza planeta - dok., Wlk. Bryt., 2021 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 15:00 Wiadomości; Pogoda 15:20 ALARM! - magazyn	04:35 Na dobre i na złe - serial 05:30 M jak miłość - serial, 2020 06:20 Program katolicki 06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Panorama-Flesz i Pogoda-Flesz 10:35 Panorama 10:45 Pytanie na śniadanie 11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 Na dobre i na złe - serial obyczajowy
	
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Telexpress 17:20 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Program inform. 19.30 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiellonowie 21:10 Teatr Telewizji - Chłopi - widowisko muzyczne 22:50 Tętno 2 - dok., 2023 23:55 Balans bieli - magazyn 00:40 Gambit - kom., USA, 1966 02:35 Kwiat pustyni - obycz., Wlk. Bryt., Niemcy, Austria, 2009	16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy 19:35 Barwy szczęścia - serial 20:45 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial 21:55 Na sygnale - serial fabularny 22:35 Stulecie Winnych - serial, 2019 23:35 Pogrzebany - dramat, Franc., Hiszp., 2010 01:25 Królowa i konkwistador 03:20 O mnie się nie martw - serial komediowy TVP, 2018

WTOREK • 9 stycznia	
TVP 1	TVP 2
04:45 Klan - telenowela 05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Kościół z bliska 08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda poranna 08:15 Gra słów. Krzyżówka 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:35 Komisarz Alex - serial krym. 10:35 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:40 Magazyn Rolniczy 12:55 Relacja z uroczystości Święta Epifanii w Kościele Greckokatolickim 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 15:00 Wiadomości; Pogoda	04:35 Na dobre i na złe - serial 05:35 M jak miłość - serial, 2020 06:25 Duchowym szlakiem - reportaż 06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Panorama-Flesz i Pogoda-Flesz 10:35 Panorama - program informacyjny 10:45 Pytanie na śniadanie 11:15 Z wieszaka historii 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 M jak miłość - serial 16:00 Koło fortuny - teleturniej
	
15:20 ALARM! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Telexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Program inform. 19.30 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiellonowie 21:10 Migranci - reportaż 22:10 Mroczne wody - dramat, USA, 2019 00:25 Edycja genów - nowe wyzwanie - dok., Austria, 2021 01:30 Mag. śledczy Anity Gargas 02:10 Kontrakt na zabijanie - thriller, USA, Niem., 2006	16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020 18:00 Panorama - program informacyjny 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy 19:35 Barwy szczęścia - serial 20:45 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial 21:55 Na sygnale - serial fabularny 22:35 Stulecie Winnych - serial, 2019 23:35 Piłkarski poker - kom. sens., Polska, 1988 01:30 Królowa i konkwistador - serial 03:15 Magiczna broń Chin - dok., Wlk. Bryt., 2021

TVN
05:35 Uwaga! - prog. interw. 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:35 Szpital - program obycz. 15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 17:55 Detektywi - program krym. 19:00 Fakty 19:40 Sport; Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku - Zapiekanka z cukinii i łososia - program kulinarny

20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionery - prog. rozrywk. 21:35 Lipowo. Zmowa milczenia - serial, Polska 22:40 Adwokat diabła - sens., USA, Niemcy, 1997 01:30 Dowody zbrodni - serial krym., USA 02:35 Szpital - Pogotowie przywozi 15-letniego Mikołaja Kobrzyckiego. Chłopak uciekał z domu swojej dziewczyny przed jej ojcem. 03:25 Uwaga! - prog. interw. 03:40 Nauka jazdy - reality show 04:05 Recepta na stary dom 04:30 Okazja na dom - program edukacyjny 04:55 Kto was tak urządził - program poradnikowy

TVN
05:35 Uwaga! - prog. interw. 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:35 Szpital - program obycz. 15:40 Doradca smaku - Zapiekanka z cukinii i łososia - program kulinarny 15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 17:55 Detektywi - program krym. 19:00 Fakty 19:40 Sport; Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny

20:10 Doradca smaku - Pieczeń mięsna z lekką sałatką z buraków - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy 20:55 Milionery - program rozrywkowy 21:35 Bitwa o gości - program 22:40 Wszyscy święci New Jersey - film, USA, 2021 01:00 Kuba Wojewódzki - talk-show 02:05 Dowody zbrodni - serial krym., USA 03:00 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy 04:05 Nauka jazdy - reality show 04:30 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:50 Kto was tak urządził - program poradnikowy

TVP Kultura
07:00 Muzyczne poranki 07:40 Niedziela z...twórczością Andrzeja Strzeleckiego 08:30 Wędrowiec Polski - Tarnów - rep. 09:10 U Pana Boga za piecem - kom., 1998 11:00 Królowa Bona - serial, Polska, 1980 12:10 Wydarzenie aktualne - magazyn 12:40 Duże zwierzę - obycz., Polska, 2000 14:10 Reżyserzy - Ernst Lubitsch - dok., Wlk. Bryt., 2018 15:15 Rawhide - Incydent w środku lata - western, USA, 1959 16:15 Retro kino - Fanfan Tulipan - przyg., Franc., Wochoy, 1951 18:10 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny 18:50 Francuski Hollywood - dok., Franc., 2021

20:00 Porozmawiaj z nią - dramat, Hiszpania, 2002 22:00 Informacje kulturalne 22:30 Kronos - Cogito - magazyn kulturalno-społeczny 23:15 Panorama kina polskiego - Pokolenie - dramat, 1954 00:55 Scena muzyczna - RYSY - koncert, 2021 01:35 Projekt Floryda - obycz., USA, 2017 03:40 Informacje kulturalne 04:10 Melville, ostatni samuraj - dok., Franc., 2020 05:35 Afisz kulturalny ekstra 05:50 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2 na stream.tvp.pl

TVP Kultura
07:00 Muzyczne poranki - Teledyski 07:30 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny 08:10 Wydarzenie aktualne 08:35 Informacje kulturalne 09:05 Szatan z siódmej klasy - fab., 2006 11:00 Królowa Bona - serial, 1980 12:15 Informacje kulturalne 12:40 Francuski Hollywood - dok., Franc., 2021 13:50 Ponette - dramat, Franc., 1996 15:40 Wydarzenie aktualne 16:10 Życie za życie. Maksymilian Kolbe - dram., Polska, Niemcy, 1990 17:55 Niedziela z...twórczością Andrzeja Strzeleckiego 18:45 Ja wam to zagram - dok., Franc., Niemcy, 2008 20:00 Teatr Telewizji - Szczęśliwe dni - spektakl teatralny, 2009

21:30 Informacje kulturalne 22:00 Lekkie obyczaje - Siła marzeń - dram., Wlk. Bryt., 2018 23:50 Portrety dokumentalne - Maciej Drygas, Jeden dzień w PRL - dokument, 2021 23:55 Przegląd filmów Macieja Drygasa - Jeden dzień w PRL - dokument, Polska, Franc., 2005 01:10 Porozmawiaj z nią - dramat, Hiszp., 2002 03:15 Informacje kulturalne - magazyn 03:45 Na drodze ku świadomości - dok., Niemcy, Wlk. Bryt., 2020 05:30 Afisz kulturalny ekstra 05:45 Kultura 2 - Jeszcze więcej kultury

TV Puls
06:00 Nash Bridges - serial krym. 08:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:00 Kurierzy - Dorota wyprowadza się z mieszkania, które do tej pory dzieliła z Adamem... 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - Bobi to muzyk reggae, twórca wielkiego hitu sprzed dwudziestu lat. Nie zrobił jednak kariery i został ulicznym performerem 16:00 Rodzinny interes - Do warsztatu „Majewski i Wrzosek” przyjeżdża małżeństwo z nietypowym zleceniem: chcą odnowić karetę... 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

20:00 Za ciosem - akcja, USA, Hongkong, Aruba, 1998. Rosyjskiej mafii zależy, aby na czarny rynek trafiły mikro bomby. Do gry zostaje wpląany Marcus Ray, projektant mody... 21:50 W otchłani - akcja, Kan., USA, 2018 00:00 Kickboxer 2: Godziny zemsty - akcja, USA, 1991 01:50 Dzielnica strachu - serial kryminalny 02:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 03:45 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 04:25 Z archiwum policji - program kryminalny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TV Puls
06:00 Nash Bridges - serial krym. 08:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:00 Kurierzy - Michał odbiera zlecenie od starszego pana Henryka, który chce wysłać swojej wnuczce figurkę... 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - Magda i Eduardo kochają się do szaleństwa i chcieliby wziąć ślub. Niestety nie mogą, a powodem jest... 16:00 Rodzinny interes - Dawid jedzie na pomoc w teren - znajomy właściciel wypożyczalni aut terenowych wypożyczył samochód dwóm młodym chłopakom... 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

20:00 Polowanie na łowcę - thriller, USA, 2013. Robert Hansen na swoje ofiary wybiera młode kobiety. Wywozi je w lasy Alaski i napawa się polowaniem na nie... 22:00 Arbitraż - thriller, USA, Polska, 2012 00:10 Mroczna przeszłość - akcja, USA, 2021 02:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 04:00 Menu na miarę - program kulinarny 04:35 Z archiwum policji - program kryminalny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7
05:00 Szkoła - program obycz. 06:55 Szpital - program obycz. 07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 10:45 Tajemnice miłości - serial paradokumentalny 11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 12:50 Szpital - Dr Dominika Gajda przyjmuje na oddział zgwaltowaną nastolatkę. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Tajemnice miłości - serial paradokumentalny 16:55 Szpital - Maria jest właścicielką sklepu osiedlowego. Kobieta ma wielkie serce, stara się bezinteresownie pomagać każdemu, kto jej zdaniem tego potrzebuje. 18:55 Ukryta prawda 19:55 Ewa Sama piecze - program kulinarny

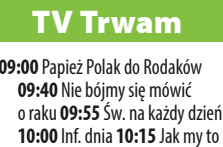
20:00 Pieknielna głębia - sens., USA, 1999. Doktor Susan McAlester jest szefem laboratorium Aquatica, w którym prowadzone są badania nad rekinami. Susan uparcie dąży do przeprowadzenia eksperymentów na mózgach rekinów mako. Osoby z jej otoczenia próbują odwieść ją od tego zamiaru, przeczuwając, że to może skończyć się tragicznie. 22:15 Wielkie kłamstwa - miniserial, USA 00:25 Zaginieni - serial, USA 01:25 Małżeństwo pełne tajemnic - serial paradokumentalny 02:25 Trzy noce z duchami - serial paradokumentalny 03:15 Druga strona medalu

TVN 7
05:00 Szkoła - program obycz. 06:55 Szpital - program obycz. 07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 10:45 Ewa Sama piecze - program kulinarny 10:50 Tajemnice miłości - serial paradokumentalny 11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 12:50 Szpital - Dr Anna Nowicka przyjmuje na oddział kobietę z silnym bólem brzucha. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Tajemnice miłości - serial paradokumentalny 16:55 Szpital - program obycz. 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:55 Ewa Sama piecze - program kulinarny

20:00 Na zabójczej ziemi - sens., USA, 1994. Steven Seagal w roli strażaka przeciwstawiającego się dewastacji przyrody Alaski. 22:15 Bohaterowie z Fukushima - film katastroficzny, Japonia, Hong Kong, 2020. Film opowiada historię likwidacji skutków awarii japońskiej elektrowni atomowej. Pracownicy elektrowni jądrowej Fukushima. 00:35 Zaginieni - serial, USA 01:35 Małżeństwo pełne tajemnic - paradokument 02:35 Trzy noce z duchami - serial paradokumentalny 03:25 Druga strona medalu - talk-show

TV 4
06:00 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 07:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 08:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy Skarbów. Kto da więcej 10:50 Policjantki i Policjanci 12:55 Gliniarze - serial paradok. 13:55 Na ratunek 112 - serial obycz. 14:25 Malanowski i Partnerzy 16:00 Policjantki i Policjanci 17:00 Sekrety rodziny - prog. obycz. 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Uroczysko 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Krym. 21:40 10 minut - thriller, Kan., USA, 2020 23:45 Karcin w Acapulco - kom., Meksyk, 2019 01:30 STOP Drogówka 02:35 Interwencja - magazyn reporterów 02:55 SuperLudzie 05:30 Telezakupy TV Okazje

TV Trwam
09:15 Słowo życia 09:30 Moja katolicka rodzina 09:55 Św. na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:20 Stan Bezp. Państwa 11:30 Truffe w Polsce 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Baron Feliks Konopka 13:10 Jej misja trwa 13:30 Msza św. 14:30 Nie bój się, Ja jestem z tobą 15:00 Na bezdrożach tożsamości. 16:00 Inf. dnia 16:10 Sanktuaria polskie 16:30 Porady Medyczne Bonifratrów 16:55 Świadkowie 17:30 Zwycięskie Powstanie Wielkopolskie 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Król Chwały 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia

TV 4
06:00 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 07:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 08:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej 10:50 Policjantki i Policjanci 12:55 Gliniarze - serial paradok. 13:55 Na ratunek 112 - serial obycz. 14:25 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 15:25 Uroczysko 16:00 Policjantki i Policjanci 17:00 Sekrety rodziny 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Uroczysko 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:40 Nieuchwytni - USA, 2015 23:25 Desperacka misja 01:50 STOP Drogówka - serial policyjny 02:55 SuperLudzie 05:30 Telezakupy TV Okazje

09:00 Papież Polak do Rodaków 09:40 Nie bójmy się mówić o raku 09:55 Św. na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Jak my to widzimy - z daleka widzieć lepiej 10:45 Żew natury 11:05 Mocni w Wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Św. na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Miłość większa niż strach 13:30 Msza św. 14:30 „Życie jest piękne” 15:00 Lasy bagienne 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem mamą 16:40 Zdrowie z Bożej Apteeki 16:55 Sekrety mnichów 17:10 Prosto o gosp. 17:30 Zostań Żołnierzem RP 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozm. niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Każdy maluch to potrafi 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski

ŚRODA • 10 stycznia

TVP 1

04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Zrzuńcowani odbudowani - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda poranna
08:15 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:35 Komisarz Alex - serial krym.
10:35 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Korona królów. Jagiellonowie
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:40 Rok w ogrodzie Extra - magazyn
12:55 Natura w Jedynce - U wybrzeży Nowej Zelandii seria III - dok., Nowa Zelandia, 2022

14:00 Złoty chłopak - serial obycz.
15:00 Wiadomości; Pogoda
15:20 ALARM! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu - telet.
19:30 Program inform. 19.30
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:30 Korona królów. Jagiellonowie
21:10 Kontrakt na zabijanie - thriller, USA, Niemcy, 2006
22:55 Polacy - dok., 2013
24:00 Akt odwagi - fab., USA, 2012
02:00 Powrót na wyspę - serial, Włochy, 2017
03:50 Lubie popłakać... - dok.

TVP 2

04:35 Na dobre i na złe - serial
05:30 M jak miłość - serial, 2020
06:20 Pozyteczni.pl - magazyn
06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Panorama-Flesz i Pogoda-Flesz
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Zaginione-odnalezione - Madonna pod jodłami • Jacek Malczewski „Przy fortepianie” - magazyn
11:50 Dla niesłyszających - Barwy szczęścia - serial
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularny
15:05 M jak miłość - serial
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej

17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy
19:35 Barwy szczęścia - serial
20:45 Przepis dnia
20:55 Na dobre i na złe - serial
21:55 Na sygnale - serial fabularny
22:35 Stulecie Winnych - serial
23:35 Gwiazdkowa randka mojego taty - obycz., Wlk. Bryt., 2020
01:20 Tajemnice rodu Valentów - serial obycz.
02:25 Trzecia wojna światowa - wybór strategii - dok. fabularny, Wlk. Bryt., 2016
03:30 Blondynka - Życie na krawędzi - serial, 2020

TVN

05:35 Uwaga! - prog. interw.
05:50 Ukryta prawda
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:35 Szpital - program obycz.
15:40 Doradca smaku - Pieczeń mięsna z lekką sałatką z buraków - program kulinarny
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
17:55 Detektywi - program krym.
19:00 Fakty
19:40 Sport; Pogoda
19:55 Uwaga! - prog. interw.
20:10 Doradca smaku - Kurczak w marynacie BBQ i frytki z batatów - program kulinarny

20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska
20:55 Milionerzy - program rozrywkowy
21:35 Razem odNowa - reality show
22:40 Mroczna dzielnica - sens., USA, 2001
00:40 Dowody zbrodni - serial krym., USA
01:40 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy
02:55 Nastolatki rządzą... kasa - program obyczajowy
03:40 Uwaga! - program interwencyjny
03:55 Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:20 Okazja na dom - program edukacyjny
04:50 Kto was tak urządził - program poradnikowy

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
12:50 Wydarzenia - program informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny

18:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń
19:45 Sport; Pogoda
20:00 Farma - reality show
21:05 Salon piękności - kom., USA, 2005. Kiedy Jorge, egoistyczny szef salonu piękności, posuwa się o krok za daleko, jego najlepsza stylistka Gina odchodzi i otwiera własny zakład.
23:20 Mr. Deeds - milioner z przypadku - kom., USA, 2002
01:40 To nie jest kolejna komedia dla kretynów - kom., USA, 2001
04:40 Disco gramy
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:40 Kronos - Cogito - mag. kulturalno-społeczny
08:25 Zaginione-odnalezione - Obraz „Portret damy” Melchiora Geldorpa - mag.
08:45 Informacje kulturalne
09:15 Życie za życie. Maksymilian Kolbe - dramat, Polska, Niemcy, 1990
11:00 Królowa Bona - serial, 1980
12:10 Informacje kulturalne
12:40 Ja wam to zagram - dok., Polska, Niemcy, 2008
13:50 Szczęśliwy człowiek - obycz., Polska, 2000
15:30 Józef Czapki - świadek wieku, 1896-1993 - dok., Franc., Polska, 2014
16:45 Francesco Tristano - koncert, 2019
17:55 Księga Przestrzeni - Blokowsko XXI wieku
18:35 Anna Bilińska - magazyn
18:50 Witamy panów i pannę Lupino - dok., USA, 2021

20:00 Na wschód od Hollywood - Oto my - dramat, Izrael, Włochy, 2020
21:45 Informacje kulturalne - magazyn
22:15 Próba niewinności - serial, Wlk. Bryt., 2018
23:20 Jazz.pl - Krzysztof Herdzin i jego Chopin Quintet - koncert, 2022
00:55 Lekkie obyczaje - Siła marzeń - fab., Wlk. Bryt., 2018
02:50 Informacje kulturalne - magazyn
03:20 Cały ten dźwięk - reportaż, Nor., 2020
05:30 Afisz wydarzeń ekstra
05:45 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2 na stream.tvp.pl

TV Puls

06:00 Nash Bridges - serial krym.
08:00 Kobra - oddział specjalny - Semir i Alex prowadzą śledztwo w sprawie śmierci policyjnej psycholog Isabel Frings.
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Kurierzy - 25-letnia Jagoda, po urlopie wychowawczym swojego synka Tymka, obecnie 3-latką, postanowiła zamienić pracę...
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
16:00 Rodzinny interes - Joanna zwierza się fryzjerkom, że w ramach akcji pisanie listów do osadzonych, od kilku miesięcy koresponduje z Januszem
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

20:00 Hobbit: Bitwa pięciu armii - przyg., USA, 2014. Bilbo Baggins dołącza do Czarodzieja Gandalfa, Thorina Dębowej Tarczy i jego kompanii Krasnoludów, w śmiertelnym starciu, które może zadecydować o przyszłości całego Śródziemia
23:00 Mad Max: Na drodze gniewu - akcja, Australia, RPA, USA, 2015
01:15 Dzielnica strachu - serial kryminalny
02:15 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
03:15 Dyżur - serial medyczny
04:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7

05:00 Szkoła - program obycz.
06:55 Szpital - program obycz.
07:50 Ukryta prawda
10:45 Ewa Sama piecze - program kulinarny
10:50 Tajemnice miłości - serial paradokumentalny
11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
12:50 Szpital - Pacjentem dr Dominiki Gajdy jest niepełnosprawny chłopiec z zakażeniem dróg moczowych.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Tajemnice miłości - serial paradokumentalny
16:55 Szpital - program obycz.
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:55 Ewa Sama piecze - program kulinarny

20:00 Herkules - serial krym., Polska. Herkules próbuje skontaktować się z Sylwią. Nie może pogodzić się z tym, że policjantka nie chce już korzystać z jego pomocy...
22:00 Bracia Sisters - western, Franc., Hiszp., Rumunia, Belgia, USA, 2018. Brutalni zabójcy, bracia Charlie i Eli ścigają poszukiwacza złota, który oszukał ich szefa.
00:30 Zaginieni - serial, USA
01:30 Małżeństwo pełne tajemnic - serial paradokumentalny
02:30 Trzy noce z duchami - serial paradokumentalny
03:20 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 07:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 08:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej 10:50 Policjantki i Policjanci 12:55 Gliniarze - serial paradok. 13:55 Na ratunek 112 - serial obycz. 14:25 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 15:25 Uroczysko 16:00 Policjantki i Policjanci 17:00 Sekrety rodziny 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Uroczysko 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Krym. 21:40 Mordercze starcie - thriller, USA, 2011 23:25 Bogowie ulicy - thriller, USA, 2012 01:50 Interwencja 02:25 STOP Drogówka 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10

09:00 Tak Go pamiętam 09:20 Tyle krzywdy 09:30 Sanktuarium polskie 09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Audyencja Generalna Ojca Św. Franciszka z Watykanu 11:00 Życie wg. św. Jana Pawła II 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gosp. 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Polskie dziedzictwo 12:50 Czerwony Dwór 13:20 Słowo życia 13:30 Msza św. 14:30 Tajny Instytut Katyński 15:25 Dar powołania 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Z Zaczisa na Syberię 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:00 Msza św. w intencji Ofiar katastrofy smoleńskiej i ojczyzny 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąg Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Przejście przez Morze Czerw.

CZWARTEK • 11 stycznia

TVP 1

04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Pełnia Wiary - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda poranna
08:15 Gra słów. Krzyżówka
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:40 Komisarz Alex - serial krym.
10:40 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Korona królów. Jagiellonowie. Taka historia - telenowela dokumentalna
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Program rolny
12:55 Natura w Jedynce - U wybrzeży Nowej Zelandii seria III - dok., Nowa Zelandia, 2022
14:00 Złoty chłopak - serial obycz.
15:00 Wiadomości; Pogoda

15:20 ALARM! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu - telet.
19:30 Program inform. 19.30
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:35 Ojciec Mateusz - serial
21:30 Sprawa dla reportera
22:30 Mag. śledczy Anity Gargas
23:10 Ocaleni - reality show
00:15 Lokatorka III - serial
01:15 Powrót na wyspę - serial, Włochy, 2017
03:10 Sprawa dla reportera
04:10 Magazyn śledczy Anity Gargas

TVP 2

04:30 Na dobre i na złe - serial
05:25 M jak miłość - serial, 2020
06:20 Natura bez granic - dok., 2023
06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Panorama-Flesz i Pogoda-Flesz
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Kultura i wartości - reportaż
11:50 Dla niesłyszających - Barwy szczęścia - serial obyczajowy
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularny
15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział - serial

16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama - program informacyjny
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy
19:35 Barwy szczęścia - serial obyczajowy
20:50 Postaw na milion - teleturniej
21:50 Dom pod Dwoma Orlami - serial, 2021
22:55 Mokra robota - akcja, USA, 2011
00:30 Tajemnice rodu Valentów - serial obycz.
01:40 Piłkarski poker - kom. sens., Polska, 1988
03:30 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:35 Szpital - program obycz.
15:40 Doradca smaku - Kurczak w marynacie BBQ i frytki z batatów - program kulinarny
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
17:55 Detektywi - program krym.
19:00 Fakty
19:40 Sport; Pogoda
19:55 Uwaga! - prog. interw.

20:10 Doradca smaku - program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska
20:55 Milionerzy
21:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
22:40 Showtime - kom., USA, 2002
00:35 300: Początek imperium - przyg., USA, 2014
02:40 Szpital - program obycz.
03:30 Uwaga! - program interwencyjny
03:45 Nauka jazdy - reality show
04:10 Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:35 Okazja na dom - program edukacyjny
05:00 Kto was tak urządził - program poradnikowy

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
12:50 Wydarzenia - program informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - Zbigniew Trzciniński Szymon wraz z przyjaciółmi wynajmują mieszkanie. Kiedy tylko się wprowadzają, na ich osiedlu zaczyna się seria rabunków i włamań.
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów

16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń
19:45 Sport; Pogoda
20:00 Farma
21:05 Nowożeńcy - komedia romant., USA, Niemcy, 2003
23:10 Natręt - thriller, USA, Kan., 2019
01:20 Bejbi Blues - dramat obyczajowy, Polska, 2012
03:40 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:45 Disco gramy
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:55 Księga Przestrzeni
08:40 Któreśdy po sztukę - Anna Bilińska - mag.
08:55 Informacje kulturalne
09:25 Szczęśliwy człowiek - obycz., Polska, 2000
11:00 Królowa Bona - serial, 1980
12:15 Informacje kulturalne
12:45 Witamy panów i pannę Lupino - dok., USA, 2021
13:50 Warszawa - obycz., 2003
15:50 Wydarzenie aktualne
16:25 Wojna guzików - komediodramat, Franc., 2011
18:20 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Stefania Piga - rozmowa
18:50 Legendy Rocka - Doo Wop Doo Wop - dok., Wlk. Bryt., 2020
19:20 Legendy Rocka - Alt Rock Alt Rock - dok., Wlk. Bryt., 2020

20:00 Daleko od Reykjaviku - komediodramat, Niemcy, Dania, Franc., Islandia, 2019
21:40 Informacje kulturalne - magazyn
22:10 Officer - serial sensacyjny
23:20 Na wschód od Hollywood - Oto my - dramat, Izrael, Włochy, 2020
01:10 Kino nocne - Bez litości - sens., Polska, 2002
03:20 Informacje kulturalne - magazyn
03:50 Klan - telenowela Rossellinich - dok., Włochy, Łotwa, 2020
05:35 Afisz kulturalny ekstra
05:50 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2 na stream.tvp.pl

TV Puls

06:00 Nash Bridges - serial krym.
08:00 Kobra - oddział specjalny - Na autostradzie grasuje seryjny morderca, który porywa młode kobiety.
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Kurierzy - Kornel jest świadkiem koronnym. Z pozoru „zwykły Kowalski”, w zamian za przekazane dane i pomoc w zamknięciu „mafiozów”, dostaje nowe życie.
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Rodzinny interes - Nad organizacją ślubu i wesela Eweliny i Michała pojawiają się czarne chmury. Wybrani przez młodych zespół nie może wystąpić...
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument

20:00 Tajemnice Saint-Tropez - kom., Franc., 2021
21:50 Palm Springs - kom., USA, 2020
23:45 Kochanie, poznaj moich kumpli - kom., Australia, Wlk. Bryt., 2011
01:45 Dzielnica strachu - serial kryminalny
02:45 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
03:45 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
04:25 Z archiwum policji - program kryminalny
05:00 Menu na miarę - program kulinarny

TVN 7

05:00 Szkoła - Gimnazjalista Janek Płuciński robi rzeczy, - program obyczajowy 07:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej 10:50 Policjantki i Policjanci 12:55 Gliniarze - serial paradokumentalny 13:55 Na ratunek 112 14:25 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 15:25 Uroczysko 16:00 Policjantki i Policjanci 17:00 Sekrety rodziny 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Uroczysko 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:40 Kamerdyner - biograf., USA, 2013 00:15 Droga przez piekło - akcja, USA, 2017 02:25 STOP Drogówka 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy

20:00 Głupi i głupszy - kom., USA, 1994. Lloyd Christmas jest szoferem limuzyny. Pewnego dnia wiezie na lotnisko piękną kobietę z wyższych sfer, Mary Swanson. Podczas jazdy zwierza się jej z najskrytszych marzeń.
22:20 Królowa przetrwania - reality show
23:30 Pierwszy człowiek - obycz., USA, Japonia, 2018
02:20 Zaginieni - serial, USA
03:15 Małżeństwo pełne tajemnic - serial paradokumentalny
04:00 Druga strona medalu - talk-show
04:25 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Dlaczego ja? - serial paradok. 07:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 08:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej 10:50 Policjantki i Policjanci 12:55 Gliniarze - serial paradokumentalny 13:55 Na ratunek 112 14:25 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 15:25 Uroczysko 16:00 Policjantki i Policjanci 17:00 Sekrety rodziny 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Uroczysko 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:40 Kamerdyner - biograf., USA, 2013 00:15 Droga przez piekło - akcja, USA, 2017 02:25 STOP Drogówka 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy

09:45 Św. na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:00 Cichy bohater z Puszczy Białowieskiej 11:25 Mysłąg Ojczyzna 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Wytrwali w wierze 13:20 Przegląd Tyg. „Niedziela” 13:30 Msza św. 14:30 Jan Paweł II i Prymas St. Kardynał Wyszyński 15:25 Śladami s. Heleny Majewskiej 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Z wędką nad wodę 16:35 Regał 17:05 Akademia pro-life 17:30 Odpowiedzialni za Kościół 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Szkoła obmowy, czyli nędza

O tym, że Bóg daje się poznać człowiekowi rozumowo, mówi nam samo Pismo Święte, gdzie czytamy: „Głupi już z natury są wszyscy ludzie, którzy nie poznali Boga: z dóbr widzialnych nie zdołali poznać Tego, który jest, patrząc na dzieła, nie poznali Twórcy, lecz ogień, wiatr, powietrze chylące, gwiazdy dokoła, wodę burzliwą lub światła niebieskie uznali za bóstwa, które rządzą światem. Jeśli urzeczonych ich pięknem wzięli je za bóstwa – winni byli poznać, o ile wspanialszy jest ich Władca, stworzył je bowiem Twórca piękności; a jeśli ich moc i działanie wprawiły ich w podziw – winni byli z nich poznać, o ile jest potężniejszy Ten, kto je uczynił. Bo z wielkości i piękna stworzeń poznaje się przez podobieństwo ich Stwórcę. Ci jednak na mniejszą zasługują nagane, bo wprowadzili błąd, ale Boga szukają i pragną Go znaleźć. Obracają się wśród Jego dzieł, badają, i ulegają pozorom, bo piękne to, na co patrzą. Ale i oni nie są bez winy: jeśli się bowiem zdobyli na tyle wiedzy, by móc ogarnąć wszechświat – jakże nie mogli rychlej znaleźć jego Pana?” (Mdr 13,1-10).

Niewątpliwie więc stworzenie, jego piękno, racjonalność, harmonia wskazują na swego Stwórcę i opowiadają o Nim. Plastycznie oddaje tę myśl św. Augustyn, gdy pisze: „Zapytaj piękno ziemi, morza, powietrza, które rozprzestrzenia się i rozprasza; zapytaj piękno nieba... Zapytaj wszystko, co istnieje. Wszystko odpowie ci: Spójrz i zauważ, jakie to piękne. Piękno tego, co istnieje, jest jakby wyznaniem (confessio). Kto uczynił całe to piękno poddane zmianom, jeśli nie Piękny (Pulcher), niepodlegający żadnej zmianie?”. Człowiek zadaje sobie pytanie o istnienie Boga swoją otwartością na prawdę i piękno, swoim zmysłem moralnym, wolnością i głosem sumienia. Swoim dążeniem do nieskończoności i szczęścia.

Każdy może poznać Boga

O objawieniu się Boga czytamy też w innym fragmencie Biblii: „Albowiem gniew Boży ujawnia się z nieba na wszelką bezbożność i nieprawość tych ludzi, którzy przez nieprawość nakładają

prawdnie pęta. To bowiem, co o Bogu można poznać, jawne jest wśród nich, gdyż Bóg im to ujawnił. Albowiem od stworzenia świata niewidzialne Jego przymioty – wieki i Jego potęga oraz bóstwo – stają się widzialne dla umysłu przez Jego dzieła, tak że nie mogą się wymówić od winy. Ponieważ, choć Boga poznali, nie oddali Mu czci jako Bogu ani Mu nie dziękowali, lecz znikczemnieli w swoich myślach i zaciemnione zostało bezrozumne ich serce. Podając się za mądrych, stali się głupimi. Zamienili chwałę niezniszczalnego Boga na podobizny i obrazy śmiertelnego człowieka, ptaków, czworonogów zwierząt i płazów” (Rz 1,18-23). Święty Paweł wyraźnie podkreśla w tym fragmencie, że Boga mogą poznać także poganie, ludzie, którzy nie byli/nie są wierzący. Wnioskowanie ze stworzenia prowadzi zatem do stwierdzenia istnienia Boga.

Bóg chce, aby człowiek, uznając jego istnienie, zaakceptował jego niezależność, autonomię i odrębność od świata stworzeń, uznał swoją zależność od Boga, miał poczucie, że świat całkowicie zależy od Niego, że On nad nim panuje i zarazem opiekuje się nim, będąc stróżem ładu moralnego, że Bogu należy się od ludzi cześć i posłuszeństwo, bowiem jest istotą najdoskonalszą, nieskończoną, jest Absolutem. Aczkolwiek trzeba pamiętać, że Bóg nie może być wyczerpująco poznany przez żaden umysł stworzony.

Dowody na istnienie Boga

Czym różni się ateista od osoby wierzącej? W istnienie Boga ateista może wątpić, ale nie może mieć dowodów na Jego istnienie. Rzeczywistość Boga nie może być zakwestionowana bezpośrednio, ale tylko pośrednio, poprzez podejrzenia, że Bóg jest wytworem naszej psychiki, owocem naszych wewnętrznych potrzeb, snów, marzeń czy lęków. Natomiast człowiek wierzący ma dowody na istnienie Boga, nawet jeśli czasami wątpi. Dla ludzi wierzących istnienie Boga nie jest prawdą, do której trzeba dochodzić, ponieważ o Jego istnieniu mówi wiara. Jeśli dla wierzącego istnieje problem, to nie ma

Pokłon Trzech Mędrców przed nowo narodzonym Jezusem (Adoración de los Reyes Magos, pędzla Bartoloméa Murillo; Muzeum w Toledo)

on charakteru ontologicznego, ale antropologiczny i psychologiczny. Człowiek zatem zaczął poszukiwać różnych dróg do poznania Boga na gruncie rozumu. Często nazywa się je „dowodami” na istnienie Boga. Celem dowodów

jest, z jednej strony, poddanie osądowi rozumu tego, co głoszą religie, z drugiej zaś pomoc niewierzącym w ich drodze ku Bogu. „Dowody” są potwierdzeniem pewnej prawdy, jaką wierzący posiada już w swoim przeświadczeniu. Pier-

sze spotkanie z Bogiem nie może być jedynie owocem logicznej argumentacji. Ono realizuje się poprzez Objawienie, w którym Bóg pozwala się poznać i doświadczyć. Stwórca objawia się człowiekowi w doświadczeniu sacrum, w doświadczeniu chwały i mocy, potęgi i wielkości. Celem „dowodów” nie jest wykazanie istnienia Boga, jakby się wcześniej nie wiedziało, że istnieje. „Dowody” mają na celu zweryfikowanie prawdziwości tego wszystkiego, co przekazują nam o Bogu: religia, kultura, historia. „Dowody” nie są więc jakimś postulatem istnienia Boga, ale swego rodzaju świadectwami dostrzeżonymi w naturze i historii, które potwierdzają autentyczność Jego istnienia. Rozum potwierdza to, co świadomość religijna już intuicyjnie posiada.

Jednym z argumentów na istnienie Boga jest tak zwany argument ontologiczny. Różni się od innych dowodów charakterem dowodzenia. Nie jest to dowodzenie, a posteriori, polegające na przechodzeniu od pewnych właściwości świata postrzeganego do Boga jako podstawy jego istnienia lub jego rozumnej natury, ale dowodzenie a priori, polegające na przechodzeniu od pojęcia Boga jako nieskończonej doskonałości do jego istnienia. Twórcą dowodu ontologicznego był św. Anzelm (1033-1109), biskup Canterbury. Anzelm formułuje pojęcie Boga w swej słynnej definicji: „aliquid quo nihil maius cogitari potest”. Nawet niewierzący (biblijny głupiec w sercu mówi: „nie ma Boga”) może mieć to pojęcie w swoim umyśle. Zatem coś, ponad co nic większego nie może być pomyślane, istnieje jako pojęcie lub w umyśle. Powstaje pytanie: czy Bóg istnieje nie tylko w umyśle, ale także w zewnętrznej rzeczywistości? Dowód, że tak jest, przebiega następująco. Istnienie w rzeczywistości i zarazem w umyśle jest większe niż istnienie tylko w umyśle. Dlatego też, jeśli coś istnieje tylko w umyśle, nie może być czymś, ponad co nic większego nie może być pomyślane. Można bowiem pomyśleć o czymś większym niż największy dający się pomyśleć byt, który istnieje tylko w umyśle, mianowicie o tej samej rzeczy istniejącej w rzeczy-

wistości. Stąd też to, ponad co nic większego nie może być pomyślane, nie może istnieć jedynie w umyśle, lecz musi istnieć także w rzeczywistości.

Drogi św. Tomasza

W historii filozofii mamy słynne dowody na istnienie Boga, zwane też drogami św. Tomasza:

1. Droga ruchu: ruch wymaga pierwszego poruszyciela – Boga.
2. Droga przygodności rzeczy: rzeczy przygodne (niestałe) pojawiają się i znikają; ich niestałość wymaga, by istniał jakiś byt konieczny dający im początek.
3. Droga stopni doskonałości: żadna rzecz przygodna nie jest doskonała, ale musi istnieć byt w pełni doskonały.
4. Droga celowości: każdy byt ma jakiś cel, musi istnieć więc taki rodzaj bytu, który rządzi dążeniami pomniejszych bytów.
5. Droga przyczynowości: pomniejsze byty nie są same swymi przyczynami, musi więc istnieć coś, co będzie stanowić ich przyczynę (początek). Jeśli więc celowe działanie jest oznaką rozumności, to ład i porządek w działaniu bytów nieożywionych, lub pozbawionych poznania, świadczą o istnieniu Boga kierującego światem nieożywionym.

Dać szansę Bogu

Oczywiście tych dowodów na istnienie Boga jest znacznie więcej i mają one rozmaity charakter. Wszystkie jednak wskazują na wewnętrzne pragnienie człowieka zgłębienia tajemnicy Bożego istnienia. Zarówno człowiek wierzący, jak i niewierzący nosi w sobie tę wewnętrzną potrzebę odkrycia prawdy, która tak naprawdę decyduje o jego losie i życiu. Prawdy o tym, komu zawdzięcza swe życie i jak ma je realizować, aby uzyskać pełnię szczęścia, którego pragnie i do którego, jak podejrzewa (i słusznie), jest stworzony. Posiadając jednak z jednej strony wiarę, a z drugiej rozum, nie jest pozostawiony samemu sobie, własnej niewiedzy i błędzeniu w ciemności. Bóg zadbał o to, aby każdy człowiek miał szansę „Bogu dać szansę” wiary w Niego. Czy z niej skorzysta i przyjmie Boga, który mu się objawia? O tym traktuje uroczystość Objawienia Pańskiego.

ZDZISŁAWA KOBYLŃSKA

EPIFANIA BOGA

6 STYCZNIA PRZEŻYWAMY UROCZYSTOŚĆ OBJAWIENIA PAŃSKIEGO, ZWANĄ TEŻ Z GRECKIEGO EPIFANIĄ. JEST ONA UCZCZENIEM OBJAWIENIA SIĘ BOGA CZŁOWIEKOWI, ALE TAKŻE, CO WYDAJE SIĘ NIEZWYKŁE, PODKREŚLA ONA ZDOLNOŚĆ CZŁOWIEKA DO ROZUMOWEGO POZNANIA BOGA. ROZUM LUDZKI, PRZY POMOCY WŁAŚCIWEJ SOBIE ZDOLNOŚCI, MOŻE W SPOSÓB PEWNY POZNAĆ ISTNIENIE BOGA. A ZATEM BOGA POZNAJEMY NIE TYLKO POPRZEC WIARĘ, ALE TAKŻE PRZECZ NATURALNE ZDOLNOŚCI POZNAWCZE CZŁOWIEKA, NA CO ZWRACALI UWAGĘ TAKŻE OJCOWIE KOŚCIOŁA, TWIERDZĄC, ŻE NATURALNE POZNANIE BOGA OPIERA SIĘ O PORZĄDEK FIZYCZNY, MORALNY I OPATRZNOŚĆ. OZNACZA TO, ŻE BÓG DAJE SIĘ POZNAĆ CZŁOWIEKOWI NA RÓŻNE SPOSOBY. NIE TYLKO PRZECZ WIARĘ, ALE I PRZECZ ROZUM. SKĄDINĄD, JEDNO NIE WYKLUCZA DRUGIEGO.

COVID NIE DAJE ZA WYGRANĄ

NICZYM MITYCZNE LICHÓ — COVID NIE ŚPI. I NIE DAJE O SOBIE ZAPOMNIEĆ. ŚWIĘTA, NIE ŚWIĘTA — A MOŻE WŁAŚNIE ŚWIĘTA I ZWIĄZANE Z NIMI SPOTKANIA I WYJAZDY — JESZCZE BARDZIEJ WZMAGAJĄ JEGO AKTYWNOŚĆ. I POWODUJĄ POWSTAWANIE CORAZ TO NOWSZYCH I NIEBEZPIECZNYCH DLA NASZEGO ZDROWIA WARIANTÓW. JAK SIĘ USTRZEC?

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA
m.bukowiecka@
gazetaolsztynska.pl

Światowa Organizacja Zdrowia obserwuje nową mutację wirusa covid — JN.1. To podwariant Piroli, który WHO 19 grudnia uznała za „budzący zainteresowanie” i pod względem poziomu alarmowego ustępujący jedynie „wariantowi budzącemu obawy”. Jak niebezpieczny jest JN.1, jakie jest prawdopodobieństwo, że się nim zarazimy i co o tej mutacji trzeba wiedzieć już dziś?

JN.1 — czyli co konkretnie?

JN.1 po raz pierwszy odnotowano w sierpniu 2023. Technicznie rzecz biorąc, JN.1 to kolejna gałąź wariantu Omicron. Wyewoluował z BA.2.86 — tego samego, który siał spustoszenie na początku 2022 r., a który latem 2023 zwrócił uwagę ekspertów ze względu na dużą liczbę mutacji w białku kolca, w porównaniu z oryginalnym Omicronem. Było ich aż 30 lub więcej, w zależności od tego, jak je policzyć. To bardzo niepokojące — białko kolca działa jak klucz umożliwiający wejście do komórki, a szczepionki trenują organizm, aby wzmacniał zamki. Kiedy białko kolca przekształca się w zupełnie innego wroga, neutralizującym przeciwciałom trudniej jest je rozpoznać i zwalczyć.

BA.2.86 był — i nadal jest — odrębnym genetycznie wariantem wirusa SARS-CoV-2, jaki wyewoluował od czasu Omicronu. Wraz z liczbą mutacji BA.2.86

pojawiała się zdolność wirusa do omijania odporności i coraz łatwiejszego infekowania komórek. Urządzenia do śledzenia wariantów nazwano BA.2.86 „Pirola”. I na dziś stan wiedzy jest taki, że JN.1 może niebawem wyprzeć Krakena — naukowcy podejrzewają, że to właśnie nowo powstała mutacja jest odpowiedzialna za trwającą właśnie, zimową falę zachorowań na COVID-19. Z pewnością tak dzieje się w Stanach Zjednoczonych i można domniemywać, że amerykański scenariusz wkrótce — niestety — powtórzy się w Europie.

Jak szybko rozprzestrzenia się JN.1?

JN.1 wydaje się konkurować z innymi krążącymi na całym świecie wariantami, w tym ze swoim niedawnym przodkiem BA.2.86 i „rodzeństwem”. Dobrym sposobem sprawdzenia, jak rozległe jest rozprzestrzenianie się wariantu, jest jego czas podwojenia: czas potrzebny na podwojenie liczby sekwencji w określonym obszarze. Bezpośredni poprzednik JN.1, BA.2.86.1, podwajał się mniej więcej raz na dwa tygodnie — dla porównania oryginalny Omicron BA.1.1 podwajał się co 2,5-3 dni. Jednak czas podwojenia rodziny JN.1 jest wystarczający, aby wyróżnić się na obecnym krajobrazie, złożonym ze znacznie wolniej rosnących odmian.

Do krajów, w których obecnie odnotowuje się najwyższy w historii poziom zakażeń covid, wyższy niż nawet skok Omicron na początku 2022 r. — należą Niemcy, Holandia i Dania. Eksperci twierdzą też, że skok JN.1 w USA

może przyćmić wszystkie inne skoki z wyjątkiem początkowego skoku Omicron. Jednak każdy kraj ma nieco lub nawet znacznie inne fale COVID-19, w zależności od zmiennych, o których wiemy — takich jak pogoda, dystans społeczny, odporność populacji, a nawet tych, których jeszcze nie jesteśmy świadomi. Poza tym kraje europejskie miały mniejsze początkowe fale Omicron niż w USA i być może dlatego odnotowują obecnie rekordowe fale JN.1.J.

Jakie są objawy JN.1?

Na chwilę obecną Amerykańskie Centra Kontroli i Zapobiegania Chorobom (CDC) nie ustaliły jeszcze, czy objawy JN.1 różnią się znacząco od innych wariantów — nic nie wskazuje na to, że są one poważniejsze. Wedle opinii ekspertów CDC rodzaje objawów i ich nasilenie zależą zwykle bardziej od odporności i ogólnego stanu zdrowia danej osoby, a nie od tego, który wariant powoduje infekcję. Dalej — ogólne objawy COVID-19 obejmują gorączkę, dreszcze, kaszel, duszność, trudności w oddychaniu, zmęczenie, bóle mięśni, ból głowy, utratę smaku lub węchu, ból gardła, przekrwienie, katar, nudności, wymioty i biegunkę.

Czy JN.1 jest bardziej niebezpieczny niż inne warianty Omicron?

Znów — jest wciąż zbyt wcześnie, żeby to stwierdzić. Od 9 grudnia w USA liczba zgonów z powodu

COVID-19 powoli utrzymuje się na stałym poziomie, ale w niektórych regionach rośnie liczba hospitalizacji — choćby w stanie Nowy Jork, uważanym za stan, dzięki któremu można przewidzieć, co nadejdzie w większości pozostałej części USA. Jednak rosnąca liczba hospitalizacji może, przynajmniej częściowo, wynikać z osłabienia odporności populacji. Poza tym do hospitalizacji i zgonów niewątpliwie przyczyniają się inne warianty koronawirusa.

Gorzej, że JN.1 wygląda na około dwa razy skuteczniej unikający odporności niż BA.2.86. z drugiej strony — nie wiadomo jeszcze, jak znacznie zwiększone unikanie odporności będzie działać w różnych populacjach.

Czy szczepionki na covid działają przeciwko JN.1?

Tu zwłaszcza osoby zaszczepione mogą zachować spokój. Eksperci uważają bowiem, że obecnie dostępne szczepionki zapewniają dobrą ochronę przed poważnymi powikłaniami z powodu covid, hospitalizacją i śmiercią. CDC zaleca szczepienie zaktualizowaną szczepionką przeciwko koronawirusowi w celu zwiększenia ochrony przed JN.1. Eksperci oczekują ponadto, że istniejące testy, metody leczenia i szczepionki na koronawirusa będą działać przeciwko temu wariantowi, podobnie jak działają przeciwko innym. Badania opublikowane

na początku grudnia wykazały, że zaktualizowana formuła szczepionki w dalszym ciągu wzmacnia przeciwciała neutralizujące wirusa przeciwko JN.1 i innym pojawiającym się wariantom, dla których nie została specjalnie zaprojektowana. Ale trzeba pamiętać, że JN.1 jest jednak najbardziej odporny na przeciwciała — i ten opór w porównaniu z innymi wariantami ułatwia mu dominację.

— Podobnie jak poprzednie warianty, nie jest jasne, czy JN.1 spowoduje znacznie wyższy wskaźnik ciężkiego lub długiego przebiegu COVID-19, ale widzę, że u moich pacjentów w szpitalu występuje wiele chorób układu oddechowego spowodowanych COVID-19, RSV i grypą — mówi dr Stuart Ray, wiceprzewodniczący ds. medycyny ds. integralności danych i analityków na Wydziale Medycyny Johnsa Hopkinsa. — Dlatego tak ważne jest podjęcie rozsądnych środków ostrożności w sezonie wirusów oddechowych.

I — jeśli nie przeszkadza to w wykonywaniu podstawowych zadań — zaleca noszenie skutecznych maseczek w miejscach publicznych, zwłaszcza w pomieszczeniach zamkniętych.

Quo vadis, JN.1?

W największym skrócie: nigdzie.

JN.1 będzie nadal ewoluować — tak jak BA.2.86 — lub umrze, jak wszystkie szczepy covid. Warianty

nieustannie rywalizują o przetrwanie najlepiej przystosowanych, tworząc te same lub podobne mutacje w formie równoległej ewolucji znanej jako ewolucja zbieżna. Istnieje wiele mutacji, których JN.1 obecnie nie posiada, a które mógłby nabyć — co potencjalnie jego potomków czyni bardziej niepokojącymi niż sam JN.1.

Niektórzy eksperci twierdzą, że większość nowych głównych wariantów wirusa SARS-CoV-2 może wyewoluować z JN.1 w taki sam sposób, w jaki wszystkie nowe główne warianty wirusa COVID-19 ewoluują obecnie ze szczepu Omicron. Innymi słowy, może to być początek nowej ery w pandemii.

Z drugiej strony — covid zawsze może rzucić światu kolejną kłódę pod nogi. Istnieją wysoce zmutowane warianty pochodzące od pacjentów z długotrwałymi infekcjami pozornie „starożytnych” z punktu widzenia szybkości mutowania, ale i rozprzestrzeniania się szczepów, które zawsze mogą ponownie przedostać się do populacji. Dlatego planując przyszłość, urzędnicy zajmujący się zdrowiem publicznym nie mogą po prostu skupić się na obecnym krajobrazie związanym z epidemią COVID-19. Czasami bowiem wracają rzeczy dziwne, z pozoru jednorazowe lub takie, które uznaliśmy za już dawno pokonanych wrogów.

Korzystałam z materiałów WHO i z The Washington Post.

WEEKENDOWY
REPERTUAR HELIOS
Centrum Handlowe Aura,
Olsztyn, al. Piłsudskiego 16

Piątek 5 stycznia
WYFRUNIĘCI / familijny / b.o. /
dubbing: 12:00, 13:00, 15:20, 17:30
WYFRUNIĘCI / familijny / b.o. /
dubbing: 13:45, 16:10, 18:30
FERRARI / napisy: 12:15, 19:15,
21:00
DREAM SCENARIO / napisy:
17:45, 20:15
AQUAMAN i zaginione króle-
stwo / dubbing: 12:45, 18:15
AQUAMAN i zaginione króle-
stwo / napisy: 15:30, 20:50
CHŁOPI: 19:45
CHŁOPI: 15:10
GRA W OPĘTANIE / napisy: 20:40
WONKA / familijny / od 10 lat /
dubbing: 13:30, 16:20

Sobota 6 stycznia
WYFRUNIĘCI / familijny / b.o. /
dubbing: 10:30, 12:50, 15:20, 17:30
WYFRUNIĘCI / familijny / b.o. /
dubbing: 10:00, 11:30, 13:45,
16:10, 18:30
FERRARI / napisy: 12:15, 19:15,
21:00

WEEKENDOWY
REPERTUAR
KINA AWANGARDA
W OLSZTYNIE

Piątek 5 stycznia
„Matka Teresa i ja” - prod.
Indie, Wielka Brytania : godz.
17.45 sala arte
„Dream Scenario” - prod. USA
: godz. 17.45 sala studyjna
„Pieśni wielorybów” - prod.
Francja : godz. 18.00 sala
klubowa
„Ferrari” - prod. USA, Włochy,
Wielka Brytania : godz. 19.30
sala klubowa
„Będzie lepiej” - prod. Francja
: godz. 19.45 sala studyjna
-pokaz przedpremierowy
„Pierwszy gol” - prod. USA,
Wielka Brytania : godz. 19.45
sala arte

Sobota 6 stycznia
„Vika” - prod. Polska, Niemcy :
godz. 15.00 sala arte
„Ferrari” - prod. USA, Włochy,
Wielka Brytania : godz. 15.15
sala klubowa
„Dream Scenario” - prod. USA
: godz. 15.30 sala studyjna
„Matka Teresa i ja” - prod.
Indie, Wielka Brytania : godz.
16.30 sala arte
„Kos” - prod. Polska : godz.
17.15 sala studyjna -pokaz
przedpremierowy
„Wandea. Zwycięstwo albo
śmierć” - prod. Francja : godz.
17.45 sala klubowa

SCENARIO / napisy: 17:45,
20:15
AQUAMAN i zaginione króle-
stwo / dubbing: 10:00, 12:40,
18:15
AQUAMAN i zaginione króle-
stwo / napisy: 15:30, 20:50
CHŁOPI: 19:45
CHŁOPI: 15:10
GRA W OPĘTANIE / napisy: 20:40
WONKA / familijny / od 10 lat /
dubbing: 10:45, 13:30, 16:20

Niedziela 7 stycznia
Śnieżne Boże Narodzenie
z ANDRÉ RIEU / napisy: 15:30
WYFRUNIĘCI / familijny / b.o.
/ dubbing: 10:30, 12:50, 15:20,
17:30
WYFRUNIĘCI / familijny / b.o.
/ dubbing: 10:00, 11:30, 13:45,
16:00, 18:30
FERRARI / napisy: 12:15, 19:15,
21:00
DREAM SCENARIO / napisy:
17:45, 20:15
AQUAMAN i zaginione królestwo
/ dubbing: 10:00, 12:40, 18:15
AQUAMAN i zaginione króle-
stwo / napisy: 20:50
CHŁOPI: 19:45
CHŁOPI: 15:10
GRA W OPĘTANIE / napisy:
20:40
WONKA / familijny / od 10 lat /
dubbing: 10:45, 13:30, 16:20

„Pieśni wielorybów” - prod.
Francja : godz. 18.30 sala arte
„Anatomia upadku” - prod.
Francja : godz. 19.30 sala
studyjna -pokaz przedpremie-
rowy
„Ferrari” - prod. USA, Włochy,
Wielka Brytania : godz. 19.45
sala klubowa
„Pierwszy gol” - prod. USA,
Wielka Brytania : godz. 20.00
sala arte

Niedziela 7 stycznia
„Vika” - prod. Polska, Niemcy :
godz. 15.00 sala arte
„Ferrari” - prod. USA, Włochy,
Wielka Brytania : godz. 15.15
sala klubowa
„Będzie lepiej” - prod. Francja
: godz. 15.15 sala studyjna
-pokaz przedpremierowy
„Matka Teresa i ja” - prod.
Indie, Wielka Brytania : godz.
16.30 sala arte
„Kos” - prod. Polska : godz.
17.15 sala studyjna -pokaz
przedpremierowy
„Wandea. Zwycięstwo albo
śmierć” - prod. Francja : godz.
17.45 sala klubowa
„Pieśni wielorybów” - prod.
Francja : godz. 18.30 sala arte
„Dream Scenario” - prod. USA
: godz. 19.30 sala studyjna
„Ferrari” - prod. USA, Włochy,
Wielka Brytania : godz. 19.45
sala klubowa
„Pierwszy gol” - prod. USA,
Wielka Brytania : godz. 20.00
sala arte

5 STYCZNIA

Spotkanie muzyczne „Gore Gwiazda”

Lidzbark Warmiński
Wystąpią chóry mieszane oraz Akademia Muzyczna
Magnolie działająca przy klubie 9. Pułku Rozpoznaw-
czego, a wszystko pod kierunkiem i batutą Pawła Roli-
kowskiego.
Godz. 18.30, Oranżeria Kultury, ul. Krasickiego 2.

5 STYCZNIA

Karnawałowe Magic Show z Gwiazdami
Światowej Iluzji

Olsztyn
Podczas noworocznego tourne zawitają do Olsztyna
prawdziwe gwiazdy światowej iluzji. W sali koncertowej
Auditorium Maximum będzie można zobaczyć niesamo-
wite show artystów z grupy Champions of Illusion, gdzie
triki i sztuczki znane dotąd tylko z ekranu telewizora będą
dosłownie na wyciągnięcie ręki.
**Godz. 19.00, Auditorium Maximum Olsztyn, al. Wojska
Polskiego 13.**

5 STYCZNIA

Enej, kolędy i Wy

Olsztyn
Na kilka dni przed
świętami Bożego Naro-
dzenia zespół Enej wyru-
sza w swoją kolejną świą-
teczną trasę koncertową
po całej Polsce. Zespół zagra najpiękniejsze, najbardziej
znane i najbliższe naszym sercom polskie kolędy i pasto-
rałki w autorskich aranżacjach.
**Godz. 19.00, Aula Widowiskowo-Konferencyjna
im. Anny Wasilewskiej, ul. Kościńskiego 11.**

5 STYCZNIA

Koncert: PATMA

Olsztyn
PTM - Poetic avant jazz folk. Głos, wiolonczela, kontrabas,
perkusja. Czulość i absurd. Toruńsko-Łódzki projekt brzmiały
drewnem, wrażliwością i swobodą. To opowieść muzyczna o wnętrzu
człowieka. Wspólne granie zaczęli na początku 2023 roku
od swobodnych improwizacji, które później stały się inspiracją
do stworzenia kompozycji. Poruszają się pomiędzy jazzem, so-
noryzmem, eksperymentem, piosenką aktorską, smyczkowymi
melodiami oraz rytmicznymi i transowymi groovami.
Godz. 20.00, LAS, ul. Prosta 38.

5 STYCZNIA

Koncert Marszałkowski
- Z muzą, czarem i temperamentem

Olsztyn
W programie
najpiękniejsze
arie z oper i ope-
rettek m.in.
Johann Strauss /
syn – Uwertura do operetki Zemsta nietoperza
Franz Lehár – Aria Giuditty Meine Lippen z operetki
Giuditta
Imre Kálmán – Uwertura do operetki Hrabina Marica
Imre Kalman – Czardasz Silvy z operetki Księżniczka
Czardasza
Jacques Offenbach – Aria Pericholi Aria ze śmiechem
z operetki La Perichola
Jacques Offenbach – Barkarola z I aktu opery Opowieści
Hoffmanna
**Godz. 19.00, Filharmonia Warmińsko-Mazurska
im. Feliksa Nowowiejskiego, ul. Głowackiego 1.**

5 STYCZNIA

Charytatywny koncert świąteczny

Olsztyn
„Nasze Betlejem” to charytatywny koncert świąteczny na rzecz
Filipa Cudnocha, który choruje na stwardnienie rozsiane. Świą-
teczny repertuar zaprezentuje schola „Perelki Wiary” - młodzież
i dorośli, zapraszają na nastrojowy wieczór przy piosenkach,
których nie usłyszycie w świąteczne dni w kościele.
Godz. Kościół pw. św. Józefa | Olsztyn ul. Jagiellońska 41.

6 STYCZNIA

One Night of Terror: Trzech Króli Edition

Olsztyn
One Night of Terror to rozpoczynający się cykl imprez zrze-
szający widownię, która gustuje w mocnym tempie i ciężkim
brzmieniu. Podczas imprez spodziewajcie się najlepszych DJ'ów
z całej Polski, którzy reprezentują sceny Hardtechno i Hardcore.
Godz. 22.00, Klub Futro, ul. Seweryna Pieniężnego 5.

6 STYCZNIA

XI Olsztyński Orszak Trzech Króli

Olsztyn
ORSZAK AZJATYCKI - MELCHIOR, Parafia Św. Józefa:
msza św. - godz. 11:00
przejście ulicami: Jagiellońska, Wojska Polskiego, Partyzantów,
Marii Skłodowskiej-Curie - godz. 11:30-12:15
ORSZAK EUROPEJSKI - KACPER, Parafia Św. Jakuba:
msza św. - 11:00
przejście ulicami: Staszica, Pieniężnego - godz. 11:55-12:15
ORSZAK AFRYKAŃSKI - BALTAZAR, Parafia NSPJ:
msza św. - godz. 11:00
przejście ulicami: Kopernika, Mickiewicza, Dąbrowszczaków,
Mrongowiusza, 1-go Maja - 11:50-12:15
WSPÓLNE PRZEJŚCIE ORSZAKÓW:
Pl. Jana Pawła II - rozpoczęcie godz. 12:15
Przejście Al. Piłsudskiego (mansjony: Spotkanie Królów, w rodzi-
nie warmińskiej)
Pl. Solidarności (mansjon: Złożenie darów)
WSPÓLNE KOLĘDOWANIE
Pl. Solidarności, godz. 13:00-14:15
Godz. 11.00.

REKLAMA

ZŁOTE PRZEBOJE

ŚLĄSK

SOLIŚCI - CHÓR - ORKIESTRA

Dyrekcja: Zbigniew Cierniak

03 II
godz. 19.00

OLSZTYN

FILHARMONIA

WARMIŃSKO-MAZURSKA

kup bilecik.pl eBilet.pl bil@tyna.pl 24 bilety

PIĄTEK-NIEDZIELA 05-07.01.2024 | GAZETA OLSZTYŃSKA.PL | ROZRYWKA | 18

POZIOMO: 1) solerizantka z 26 kwietnia; 2) włoskie miasto z gondolami; 3) pracują w silnikowych cylindrach; 4) część kieliszka; 5) miękka do mycia ciała; 6) szkocki klub piłkarski z Glasgow; 7) z plecakami na szlaku; 8) popularna rozgłośnia radiowa; 9) siły zbrojne; 10) dostępne u pszczelarza; 11) przed przedzskolem; 12) długa, nudna, podniosła wypowiedź; 13) odbłask pożaru; 14) francuscy bracia, wynalazcy kinematografu; 15) miejsce postępu karawany; 16) Brytyjczyk w spódnicy; 17) choroba zakaźna, efekt brudnej rąk; 18) budowla obronna, część twierdzy; 19) reflektor; 20) rzeka w stolicy Kazachstanu; 21) mleczne u dzieci; 22) żydowska okrągła czapeczka; 23) rzeka w południowej Walii, płynie przez Usk; 24) grzbiet górski w Tatrach Zachodnich; 25) główna część roweru; 26) literacki pseudonim Edwarda Stachury; 27) Ohio i Alaska w USA; 28) deszcz lub śnieg; 29) napisał "Grę szklanych paciorków"; 30) Bolt najszybszy sprinter świata; 31) druga po Krecie wyspa oreczka na M. Eojskim; 32) boisko do hokeja; 33) Robert, irlandzki

bojownik o niepodległość; 34) pompuje krew; 35) "lapacz" drogówki; 36) niebiański stróż; 37) lisia jama; 38) atrakcja Sopotu; 39) rozciga się z okna; 40) szwedzka wyspa na Bałtyku w gminie Haninge; 41) spół morderca; 42) mikroskopijne otwory w skórze; 43) spoina do glazury; 44) rodzaj broni, paralizator; 45) rekrutacja, przyjęcie; 46) zawijana bitka wołowa w sosie; 47) plynie przez Rzym; 48) wykres pracy serca; 49) kresłony cyrklem; 50) z salą projekcyjną; 51) Butler, irlandzki poeta i prozaik; 52) wisi na ścianie; 53) drapieżna ryba słodkowodna; 54) marka szwajcarskich czekolad; 55) jon o ładunku ujemnym

PIONOWO: 1) fatamorgana, halucynacja wzrokowa; 2) szklana lub opatrunkowa; 3) Europejska, związek państw; 4) do tarczy lub na bramkę; 5) układ, porozumienie; 6) kłab włosó nie do rozczesania; 7) psychiczne nękanie w miejscu pracy; 8) choroba z dusznościami; 9) otacza lagunę; 10) przysmaki, słodkości, słodycze; 11) czerwony klejnot; 12) w niej akt; 13) brzęk kapelusza; 14) łodowy nalot na trawie;

15) wodne w ogrodzie; 16) pojemnik na gaz; 17) pasmo górskie w Bieszczadach Zach. z Trohanem; 18) krótkie szkice literackie; 19) w Polsce umiarkowany; 20) teren, rejon; 21) dawniej uraża; 22) najdłuższa rzeka w landzie Szlezwig-Holsztyn; 23) Jean Arthur, autor "Statku pijanego"; 24) na kopertach i paczkach; 25) Wisła i Odra; 26) tlenowiec Se; 27) truskawkowy w słoiku; 28) jeden i jeden; 29) podawane przed odziewem; 30) pies Obelisk; 31) jedna z sieci hipermarketów; 32) zwykle najniższy w drużynie siatkarzy; 33) niezbędne naczyniarzowi; 34) miasto i gmina we Włoszech w regionie Sardynia; 35) stary model Fiata; 36) przelanie, przekazanie praw; 37) "zegnaj" po włosku; 38) obywatel Mongolii; 39) uroczyscie obchodzone po żniwach; 40) wąskie spodnie; 41) kółczasta jaszczurka; 42) powieść, nowela; 43) stalowe u opawanego; 44) panczer, kółczuga; 45) warzywo na keczup; 46) śmierdź dla lekarza; 47) zwierzę w psaki; 48) biała gorączka, furia; 49) imię Rodowicz. piosenkarki; 50) ofiara na tace

3						9		
4				6		7		5
	9	7		8				
		9	1		3			4
	6		2		7	1		
		8			9			
1		5	6				9	2
				7	2			3

055

056057

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL 503-103-703

kupię

KAWALERKĘ, 603-584-180

zamienię

WWW.ZAMIANY.OLSZTYN.PL, mieszkań, domów, 603-584-180

do wynajęcia

POKOJE do wynajęcia, 798-975-693**PRACA**

dam pracę

PRZYCHODNIA lekarska Olsztyn ul. Dworcowa 4A zatrudni osobę sprząającą, (89) 533-56-63**PRZYJMĘ** do pracy w gospodarstwie rolnym, 694-194-504**ZATRUDNIĘ** w gospodarstwie rolnym, 601-772-124**RÓŻNE**

sprzedam

MEBLE kuchenne, krzesła, regały, sprzęt AGD, 518-663-002**GAZETA OLSZTYŃSKA**tel. **885 998 201** reklama@gazetaolsztynska.pl**nadajogloszenie.pl**

nie musisz
wychodzić
z domu...

Z głębokim żalem żegnamy

**ś. † p.
Olimpię Baran**Wieloletnią Główną Księgową Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Biskupcu.Najszczerze wyrazy współczucia,
wsparcia i otuchy w trudnych chwilach**Rodzinie i Bliskim Zmarłej**składają
Burmistrz Biskupca Kamil Kozłowski
oraz
Pracownicy Urzędu Miejskiego w Biskupcu

23240pb1-a-M

380-314190pb1-b-M

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 2 stycznia 2024 r.
odszedł od nas nasz Kochany Mąż, Tata, Dziadek i Brat**ś. † p. Andrzej Rajca**Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się 9 stycznia 2024 r.
(we wtorek) o godz. 11.00 Mszą Świętą Żałobną
w kościele św. Józefa przy ul. Jagiellońskiej.
Po Mszy urna z Prochami zostanie złożona do grobu
na cmentarzu komunalnym w Dywitach.
Pograżona w smutku rodzina

27240pb1-a-M

*Życie to czas, w którym szukamy Boga.
Śmierć to czas, w którym Go znajdujemy.
Wieczność to czas, w którym Go posiadamy...*

Św. Franciszek Salezy

380-mp-olbr-6786a-M

Najszczerze wyrazy współczucia
Koleżance**Anecie Molenda**

i Jej Rodzinie

z powodu śmierci

Teściowejskładają Koledzy i Koleżanka
z Katedry Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

12240pb1-a-P

Pani

Małgorzacie Pięknik

oraz Rodzinie i Bliskim

wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

Taty

składają Zarząd i Pracownicy Thale Sp. z o.o. Sp. k

22240pb1-a-M

Drogiej Koleżance

Barbarze Kibitlewskiej

wyrazy najgłębszego współczucia z powodu śmierci

Mamyskładają dyrekcja, koleżanki i koledzy
oraz współpracownicy
z Olsztyńskiego Centrum Pomocy Dziecku

29240pb1-a-M

Z głębokim smutkiem żegnam

Panią

dr Barbarę Dąbrowskąmoją mentorkę, Przyjaciółkę,
niedościgły wzór lekarza, człowieka i nauczyciela.
Jej niezwykle troskliwy stosunek do chorych
oraz szacunek dla współpracowników
uksztaltowały mnie przez wiele dziesięcioleci
wspólnej pracy jako lekarza i człowieka.**Rodzinie i najbliższym**

składam wyrazy głębokiego współczucia.

Pozostaniesz na zawsze w mojej pamięci.
Żegnaj, Basiu.
Maria Sidor

25240pb1-a-M

**USŁUGI
POGRZEBOWE****ARKA**

Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A☎ **89 534 72 42, 605 635 908****OLSZTYN (Jaroty)**, ul. Herberta 16/24

(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)

☎ **89 526 66 01, 605 665 909****www.arkaolsztyn.pl****Całodobowy przewóz zmarłych**

6146190pb1-i-M

ARKADIA

Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85

tel. **89 526 67 53, 665 175 125**

całodobowe przewozy zmarłych

www.zuparkadia.olsztyn.plGwarantujemy godną
i kulturalną posługę

1039230pb1-c-P

SACRUM**KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE****ANDRZEJ DĄBROWSKI**

Olsztyn, ul. Limanowskiego 18/2

☎ **89 67 77 100, kom. 530 308 308****GODNIE - SOLIDNIE - Z SZACUNKIEM****Całodobowy przewóz zmarłych**

3205200pb1-d-M

**TU ZLECISZ ZAMIESZCZENIE
NEKROLOGU LUB KONDOLENCJI
W „GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ” I „DZIENNIKU ELBLĄSKIM”****NEKROLOGI** (wymagany akt zgonu). Terminy przyjęć*:

- na poniedziałek – do piątku do godz. 15.00
- na wtorek, środę, czwartek, piątek
- dnia poprzedniego w godz. 7.00-15.00

* Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, plac Józefa Bema 5

KONDOLENCJE

(wymagany dowód osobisty osoby nadającej) ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadania

Biuro Ogłoszeń, **OLSZTYN**, plac Józefa Bema 5

czynne w godz. 7.00-15.00, soboty – nieczynne

tel. **514-800-517**, b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl**www.pozegnania.net**Biuro Ogłoszeń, **ELBLĄG**, ul. Rybacka 35

tel. 55-236-18-02

pon.-pt. godz. 8.00-16.00

380-289190pb1-c-M

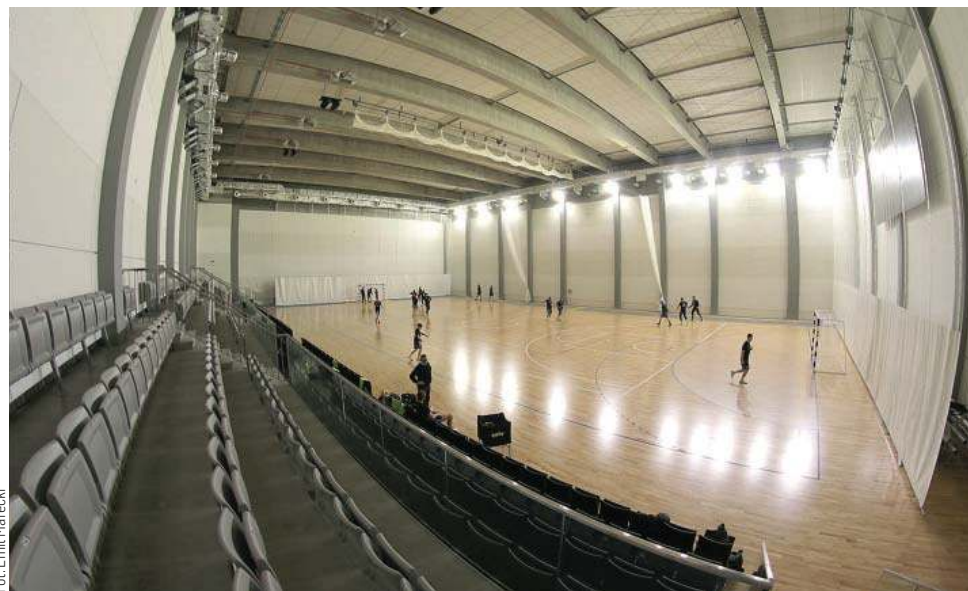
SZCZYPIORNIŚCI TRENUJĄ W URANII

PIŁKA RĘCZNA Warmia Energa wróciła do treningów, na które olsztynianie już nie muszą jeździć do Biskupca. Lider I ligi od nowego roku trenuje bowiem w hali Urania, gdzie do powrotu na ligowe boiska przygotowuje się także Szczypiorniak.

Olsztyński zespół na czas remontu Uranii musiał przeprowadzić się do Biskupca. Tam przez blisko trzy lata zespół grał i trenował. W Biskupcu olsztynianie na nic nie mogli narzekać, ale odległość od domu robiła swoje. Jednak to już historia, bo 2 stycznia lider I ligi po raz pierwszy miał zajęcia w wyremontowanej Uranii. Oczywiście nie korzystali z głównej sali (gdzie obecnie grają tylko siatkarze Indykpolu AZS), tylko z tzw. hali rozgrzewkowej, gdzie też będą rozgrywać ligowe mecze. Oprócz tego olsztyńscy zawodnicy w Uranii będą mogli korzystać m.in. z siłowni i z sali z matami dla judoków.

Pierwszy trening miał charakter zapoznawczy z obiektem, po krótkiej przemowie prezesa Zbigniewa Czapli oraz trenera Karola Adamowicza zawodnicy rozegrali mecz piłki... nożnej. Pierwszego gola w nowej hali strzelił Piotr Dzido, ale nie wiemy, czy ostatecznie poprowadził zespół do zwycięstwa, bo tego wyjątkowego dnia wynik był bez znaczenia.

- Pierwsze wrażenie na temat nowego obiektu będziemy mogli mieć po kilku treningach - mówi

Fot. Emil Marecki

Hala rozgrzewkowa spełnia oczekiwania szczypiornistów

trener Karol Adamowicz. - Na pewno z niecierpliwością czekaliśmy na pierwszy trening.

Warmiacy będą przygotowywali się do dalszej części sezonu w Olsztynie, ale wyjadą także na tradycyjny obóz przygotowawczy do Rynu. - Będziemy tam przebywać od 11 do 17 stycznia - wyjaśnia Adamowicz. - Warunki będziemy mieli bardzo dobre, więc wykonamy tam sporo pracy. Będą wszyscy zawodnicy, dlatego nie będzie żadnego kłopotu z realizacją założeń.

Warmia Energa nie planuje żadnych transferów,

Pierwszy trening zaczął się od krótkiej przemowy prezesa Zbigniewa Czapli

kadra jest na tyle rozbudowana, że nie trzeba się rozglądać za dodatkowymi transferami. Żaden

z zawodników aktualnie nie jest przewlekłe kontuzjowany, jedynie Michał Safiejko nie trenował z ze-

społem, ale jest tylko kwestią czasu, gdy całkowicie wyzdrowieje po urazie, jakiego doznał w ligowym meczu w Morągu.

- Mamy bardzo dobry skład, więc obecnie nie ma potrzeby pozyskiwania kolejnych graczy - mówi trener Adamowicz.

Warmia Energa 2023 rok zakończyła na pierwszym miejscu w tabeli. Cel zespołu na ten sezon jest tylko jeden - wygranie swojej grupy I ligi i powalenie opowrót do Ligi Centralnej.

- WYPADLIŚMY W PIERWSZEJ CZĘŚCI SEZONU BARDZO DOBRZE. PRZEGRALIŚMY TYLKO JEDNO SPOTKANIE, NIE ZNAM JEDNAK ZESPOŁU, KTÓREMU BY SIĘ NIE PRZYTRAFIŁO SŁABSZE SPOTKANIE W SEZONIE - STWIERDZA OLSZTYŃSKI SZKOLENIOWIEC.

- Nam się to zdarzyło w Ilawie, co też nie jest przypadkiem, bo Jeziorak u siebie pokonał także Gwardię Koszalin. Zostały nam dwa spotkania do zakończenia pierwszej rundy, więc zrobimy wszystko, żeby utrzymać pozycję lidera. Plan został wykonany, bo przecież chodziło nam o to, żeby być na pierwszym miejscu.

Warmia Energa w okresie przygotowawczym weźmie udział w turnieju w Bartoszycach, a także zagra jedną grę kontrolną w Olsztynie. Pierwsze ligowe spotkanie zaplanowano na 27 stycznia w Obornikach z miejscową Spartą. 3 lutego w Uranii odbędzie się spotkanie na szczycie, bo Warmia Energa zagra u siebie z Gwardią Koszalin.

W nowej hali trenował także Szczypiorniak, drugi olsztyński pierwszoligowiec. - Na razie hala jest jeszcze surowa i nie ma w niej klimatu, ale na warunki nie możemy narzekać - twierdzi prezes Konstanty Targoński. - Mamy pełen wymiar, ale najważniejsze, że wszyscy wiedzą, iż jest to sala dla nas. Co prawda trwają jeszcze jakieś końcowe prace, ale szatnie już są w porządku, poza tym mamy dostać jeszcze jakieś pomieszczenie na nasz sprzęt.

Szczypiorniak w Uranii będzie trenował codziennie, 21 stycznia będzie gospodarzem memoriału Jerzego Rudzińskiego, a jego pierwszym ligowym rywalem będzie SMS Kwidzyn. W rundzie rewanżowej Szczypiorniak wszystkie mecze rozegra w Olsztynie.

EM, DT

SPORTOWE PODSUMOWANIE ROKU 2023

Początek stycznia to czas na ocenę tego, co zdarzyło przez cały poprzedni rok. Ten miniony w polskim sporcie to z całą pewnością czas Igi Świątek, która sukcesami, mimo tak młodego wieku, przewyższyła najlepsze tenisistki w polskiej historii - Jadwigę Jędrzejowską i Agnieszkę Radwańską. Królowa była więc tylko jedna. Tym bardziej że zawiedli - w porównaniu z ubiegłymi latami - przedstawiciele... „królowej sportu”, czyli lekkoatletyki.

Przed tygodniem omawiałem w tym miejscu sezon piłkarski, dziś czas na szerszą panoramę. Poza lekkoatletami na pewno zawiedli skoczkowie narciarscy, którzy mieli wręcz rewelacyjny początek sezonu 2022/2023, by nieco spasować na jego finiszu, ale i tak Dawid Kubacki w tym nieolimpijskim roku zdobył podium w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata, i to mimo że z ostatnich konkursów zrezygnował ze względu na dramatyczną sytuację zdrowotną żony.

Przedstawiciele obu dyscyplin - lekkoatletyki i skoków narciarskich - przyzwyczaili nas w ostatnich latach, że wręcz dominują na bieżniach czy rzutniach w przypadku „królowej sportu” oraz skocz-

niach w przypadku skoczków. Jednak 2023 był dla LA „rokiem chudym” - oby nie pierwszym z siedmiu. Brak złotych medali na mistrzostwach świata i niespodziewanie odległe miejsce w klasyfikacji medalowej, to - jak na Białym Czerwonym - jest odejściem od pewnej reguły. Przecież nasi lekkoatleci (lub byli na drugim miejscu) klasyfikację drużynowych mistrzostw Europy. Również na ostatnich Letnich Igrzyskach Olimpijskich w Tokio 2020 (choć rozegranych ze względu na pandemię COVID-19 w 2021 roku) w klasyfikacji globalnej ustąpili tylko Italii, wyprzedzając takie potęgi jak USA, Wielka Brytania, Francja i Niemcy. Skoki narciarskie zaczęły od

dominacji - a więc zrobili coś, do czego w ostatnim ćwierćwieczu nas przyzwyczaili - aby jesienią ubiegłego roku i zimą 2023/2024 spaść niemalże na „butę”, niespodziewanie pograżając się w ciężkim kryzysie. Należy wierzyć, że tak jak nagle on przyszedł, tak samo nagle pójdzie. Są jednak dwie dyscypliny, gdzie Polacy w roku 2023 nawet nie tyle dominowali, ile wręcz mieli monopol na zwycięstwa. Chodzi o dwa najpopularniejsze sporty w Polsce: sport nieolimpijski, czyli żużel oraz sport olimpijski, czyli siatkówka. Sukcesy nigdy się nie nudzą, a więc ja wraz z polskimi kibicami możemy oglądać bez końca, jak kolejne tytuły mistrza świata

na żużlu zdobywa Bartosz Zmarzlik. W roku ubiegłym był to już tytuł „numer 4”, mimo że organizatorzy żużlowych mistrzostw świata, czyli Speedway Grand Prix, zrobili wiele, żeby Polak nie zdobył złotego medalu (bezprecedensowa dyskwalifikacja przed Grand Prix Danii, na których Polak mógł już zdobyć tytuł mistrza świata). Polska wygrała też drużynowe mistrzostwa globu, które do żużlowego kalendarza wróciły po wielu latach, a także tradycyjnie kolekcjonowała tytuły mistrzów Europy i świata juniorów - indywidualnie i w drużynie. Polscy siatkarze natomiast po raz pierwszy w historii wygrali Ligę Narodów (przedtem trium-

fowali raz w jej poprzedniej formule: w Lidze Światowej), zdobyli dopiero drugi raz w historii tytuł mistrzów Europy i to pokonując w finale gospodarzy - Włochów (zresztą bez straty seta!), a na koniec wygrali w cuglach turniej kwalifikacyjny do Igrzysk Olimpijskich w Paryżu w tym roku! To było fenomenalne! Tak, rok 2023 był rokiem Igi Świątek, Bartosza Zmarzlika oraz reprezentacji polskich siatkarzy, a także siatkarów, które nie tylko zdobyły awans na francuskie IO, ale także po raz pierwszy od 55 lat (!) stanęły na podium światowych zawodów (Liga Narodów). To wszystko dobrze rokuje w Nowym - olimpijskim - Roku 2024!

RYSZARD CZARNECKI

DAKAR: HOŁOWCZYK CELUJE W PODIUM

SPORTY MOTOROWE\\\\ Dzisiaj w Arabii Saudyjskiej rozpocznie się 46. Rajd Dakar, czyli najtrudniejsza terenowa impreza na świecie. W stawce znajduje się wielu Polaków, wśród których jest powracający po latach olsztynianin Krzysztof Hołowczyc.

Uczestnicy rajdu rozpoczną rywalizację od prologu, a po pokonaniu ośmiu tysięcy kilometrów pustyni oraz bezdroży Półwyspu Arabskiego 19 stycznia dotrą do mety w Janbu nad Morzem Czerwonym. Po drodze będą się musieli zmierzyć m.in. z odbywającym się według nowych zasad dwudniowym etapem na Empty Quarter, pustynnym i bezludnym obszarze na południowym wschodzie kraju.

Polscy kibice największe nadzieje na sukces mogą wiązać z występowaniem rodziny Goczałów w klasie Challenger. To nowa nazwa dotychczasowej kategorii lekkich prototypów (T3), do której zespół Energylandia Rally Team przeniósł się z podobnej, ale słabszej klasy SSV (T4). Przed rokiem wielki triumf odniósł w niej Eryk Goczał, który w wieku 18 lat został najmłodszym dakarowym zwycięzcą w historii. Trzeci był wówczas jego ojciec Marek.

- Chciałem w swoim pierwszym starcie po prostu być na mecie, a tymczasem wygrywamy - cieszył się wówczas Eryk Goczał i zapowiedział, że w nadchodzącej edycji celem rodziny jest zajęcie całego podium.

Nie będzie im jednak łatwo pokonać fabrycznych kierowców Can-Am - triumfatorów Dakaru Amerykanina Austina Jonesa i Chilijczyka Francesco Lopeza oraz odwiecznego rywala Polaków Litwina Rokasa Baciuskę. Goczałowie pojadą z tymi samymi pilotami co przed rokiem - Eryk z Hiszpanem Oriolem Meną, Marek z Maciejem Martonem, a jego brat Michał z Szymonem Gospodarczykiem. Zespół Energylandii zmienił jednak producenta sprzętu - z Can-Amów przesiadł się do Taurusów.

Uwagę świata motorsportu przykuwa przede wszystkim rywalizacja w najbardziej prestiżowej klasie samochodów.

I tym razem na Dakarze nie zabraknie największych gwiazd. Listę startową otwiera najlepszy w dwóch ostatnich latach Katar

Łukasz Kurzeja i Krzysztof Hołowczyc z optymizmem patrzą w najbliższą przyszłość

czyk Nasser Al-Attiyah, który tym razem pojedzie nie Toyotą, a samochodem Hunter Prodrive. Jego kolegą w zespole będzie dziewięciokrotny rajdowy mistrz świata Francuz Sebastien Loeb, który wciąż czeka na swój pierwszy dakarowy triumf.

Na pierwszy triumf w tej imprezie liczy zespół Audi, który w ostatnich latach zainwestował setki milionów euro w rozwój pojazdów z napędem elektrycznym. W powszechnej opinii samochody te mają wszelkie możliwości, aby odnieść zwycięstwo, jednak do tej pory im się to nie udało - na przeszkodzie stawały awarie lub wypadki. Auta niemieckiego koncernu ponownie poprowadzą trzej doświadczeni kierowcy: Hiszpan Carlos Sainz, Szwed Mattias Ekstroem i przede wszystkim najbardziej legendarny uczestnik rajdu, jego 14-krotny zwycięzca, 58-letni Stephane Peterhansel.

Starszy od Francuza o trzy lata Hołowczyc po dziewięciu latach wraca na dakarowe bezdroża. W swoim ostatnim występie w 2015 roku zajmując trzecie miejsce, osiągnął największy polski sukces w kategorii samochodów. Ambicje ma jednak większe, chociaż zdaje sobie sprawę z ograniczeń.

- Odfajkowałem już wiele, ale Dakar nie jest jeszcze dla mnie skończony - zapewnił olsztynianin. -

Mam świadomość, że nasz samochód nie jest najszybszy, ale bardzo solidny, a w tym rajdzie liczy się przede wszystkim spokojna, równa jazda bez przygód - powiedział „Holek”, który pojedzie Mini z napędem na cztery koła z pilotem Łukaszem Kurzeją. - Dakar to rajd, o którym marzyłem jako młody człowiek. Kilka lat później przejechałem dziesięć Dakarów, potem długa przerwa i teraz jestem tu z powrotem. To niesamowite jak bardzo ten rajd się zmienił, jak stał się jeszcze bardziej profesjonalny w porównaniu do tego, który pamiętam z moich startów w Ameryce Południowej. Startowałem w afrykańskich edycjach, potem w Ameryce, teraz w Arabii Saudyjskiej. W dzień jest tu całkiem ciepło, 26-28 stopni, a w nocy sześć stopni lub nawet w okolicy zera. Wczoraj momentalnie robi się chłodno, kiedy nie ma słońca, więc pogoda też może mieć na nas wpływ.

Ten start to wielkie wyzwanie, wyróżnieniem dla nas jest to, że zostaliśmy zgłoszeni do zespołu fabrycznego MINI i możemy rywalizować w mistrzostwach świata W2RC. Mam też świadomość, że konkurencja jest bardzo silna, jest bardzo wielu dobrych kierowców, wiele dobrych samochodów i znakomitych zespołów. My będziemy starać się osiągnąć wyniki, o jakich marzymy. A marzenie

jest tylko jedno - stanąć na podium i najlepiej na środkowym miejscu. To jest nasz plan, szykuje się wielka walka, jesteśmy z Łukaszem zawodnikami, którzy chcieliby osiągnąć wszystko. Z samochodu wyciśniemy co tylko możliwe. Jesteśmy po testach, w których poprawiliśmy kilka rzeczy. Samochód jest świeży i nowy, parę drobnych szczegółów technicznych naprawiliśmy.

Co do trasy, to nie wiemy co nas czeka, bo trasa zawsze ujawniana jest na starcie. Organizatorzy zapowiadają, że to będzie najtrudniejszy Dakar w historii.

Za każdym razem Dakar jest bardzo trudny, każdy wie, że w rajdzie, w którym przejeżdża się osiem tysięcy kilometrów, jest co robić. Taki maraton sprawdza wytrzymałość załóg i samochodów, czeka nas również Marathon Day, w czasie którego będziemy z Łukaszem sami na pustyni, to nowość. Damy sobie radę, bo jesteśmy mocni, ale wiele rzeczy będzie dla nas nowych i będziemy się starali szybko łapać to, co inni zawodnicy już znają z poprzednich Dakarów w Arabii Saudyjskiej.

Teraz pozostaje tylko trzymać gaz - w optymistycznym nastroju kończy Krzysztof Hołowczyc.

Drugą polską załogę samochodową tworzą Magdalena Zając i Jacek Czachor (Toyota).

W rywalizacji motocyklistów jak zwykle o he-

gemonię powinni walczyć kierowcy fabryczni KTM i Hondy. W stawce 135 zawodników jest trzech Polaków: doświadczeni na dakarowych trasach Maciej Gienza (Husqvarna) i Konrad Dąbrowski (KTM) oraz debiutujący w imprezie Bartłomiej Tabin (Husqvarna).

Po raz pierwszy od 2009 roku, gdy klasa ta zadebiutowała w Dakarze, zabraknie Polaka na quadzie. Popularność tych czterokołowców z roku na rok słabnie, tym razem do rajdu zgłosiło się tylko 10 zawodników.

Za to aż cztery polskie załogi zgłosiły się do udziału w cieszącej się coraz większym zainteresowaniem kategorii Dakar Classic dla pojazdów, które startowały na szlakach tego rajdu w ubiegłym wieku. W sumie na liście startowej znalazły się 24 polskie nazwiska.

Rajd Dakar jest najbardziej rozpoznawalną i najtrudniejszą imprezą off-roadową na świecie. Pierwszy Paryż-Dakar wystartował 26 grudnia 1978 roku z paryskiego Placu

Trocadero, a jego twórcą był francuski motocyklista Thierry Sabine. Kierowców czekało ponad 10 tys. kilometrów, głównie w nieznanych im warunkach w Afryce.

Z roku na rok rajd zyskiwał coraz większą popularność i sławę. Jego trudny nie wszyscy jednak wytrzymywali. Zdarzały się wypadki śmiertelne, zawodził sprzęt. Jedną z ofiar został sam Sabine, który w 1986 roku zginął w wypadku śmigłowca na granicy Nigru z Mali.

Do tej pory rajd pochłoniął życie kilkudziesięciu osób. Na tej liście jest też polskie nazwisko - w 2015 roku motocyklista Michał Hernik został znaleziony martwy podczas 3. etapu z San Juan do Chilecito w Argentynie.

W 2020 roku w Arabii Saudyjskiej Dakar otworzył kolejny rozdział, po 29 latach obecności w Afryce i 11 w Ameryce Południowej.

Na liście zwycięzców jest trzech Polaków: Eryk Goczał (2023 - SSV), Dariusz Rodewald (2012, 2016, 2023 - ciężarówki) i Rafał Sonik (2015 - quady).

REKLAMA

**Największa Hurtownia
Odzieży w Olsztynie**

Olsztyn, ul. Wyszyńskiego 7
tel. 89 534 63 52

www.gracjaolsztyn.pl

gracja

**Z tym
kuponem kupisz
bez marży***
Oferta ważna
do 20 stycznia 2024 r.

**Hurtownia
wprowadziła
na stałe**

sprzedaż detaliczną

Serdecznie zapraszamy
• pon.-pt. 9.00-17.00
• sob. 9.00-15.00

* Do zakupu bez marży uprawniona tylko kupa z papierowego wydania gazety.

Z SIATKARZY ZESZŁO CIŚNIENIE

SIATKÓWKA\\\\ Zwycięski mecz z Projektem rozbudził apetyty olsztyńskich kibiców, którzy mają nadzieję, że Indykpol AZS w końcu zacznie grać na miarę ich oczekiwań. W niedzielę o godz. 17.30 podopieczni trenera Javiera Webera zagrają w Suwałkach.

Czternasta kolejka PlusLigi przyniosła kilka niespodzianek, z których największą było zwycięstwo Indykpolu AZS nad Projektem, ówczesnym liderem.

- Było to bardzo dobry początek nowego roku dla naszego zespołu - ocenił Kamil Szymendera, przyjmujący zespołu z Kortowa. - Cieszę się, że udało nam się zwyciężyć i to z takim przeciwnikiem. Ten mecz dużo nam pomógł - zeszło z nas ciśnienie i mam nadzieję, że nasze nastawienie do kolejnych spotkań będzie zupełnie inne. Chciałbym, abyśmy utrzymywali to przez cały 2024 rok.

Patrząc w pomocowe statystyki, olsztynianie sprawowali się lepiej prawie w każdym elemencie siatkarskiego rzemiosła.

GOSPODARZE DOKŁADNIEJ PRZYJMOWALI (40 PROCENT POZYTYWNEGO PRZYJĘCIA ZAGRYWKI PRZY 33 GOŚCI), ZDOBYLI WIĘCEJ PUNKTÓW BLOKIEM (12:4) ORAZ W POLU SERWISOWYM (4:2). GOŚCIE NATOMIAST BYLI MINIMALNIE SKUTECZNIEJSI JEDYNIE W ATAKU (47 PROCENT PRZY 45-PROCENTOWEJ SKUTECZNOŚCI OLSZTYNIAN).

- W naszym zespole zmieniło się podejście do meczu i rywala. Mieliliśmy długą

Olsztyńscy kibice w końcu doczekali się pierwszego zwycięstwa w nowej Uranii

rozmowę z trenerem Weberem, który ukierunkował nas na konsekwentną grę od samego początku do końca. Wyszliśmy też na boisko z większym luzem, wiedząc, że przeciwnik jest bardzo dobry. Wiedzieliśmy, że to dla nas wyzwanie, a nie powód do strachu - przyznaje Szymendera, który zdobył siedem punktów.

W 14. kolejce ciekawie też było w Radomiu, bo Czarni - ogrywając 3:1 Barkom - po raz pierwszy od ponad dwóch lat triumfowali we własnej hali!

Po raz kolejny błysnął natomiast częstochowski beniaminek, który tym razem w czterech setach poradził sobie z Treflem.

Gdańszczanie sezon zaczęli w imponującym stylu, ale ostatnio mocno spuścili z tonu, co, niestety, nie przeszkodziło im w „puszczeniu z torbami” Indykpolu AZS.

Przetrzebiona kontuzjami ZAKSA urwała tylko jednego seta Warcie, ale śródkowy wieczór najciekawiej było w Rzeszowie, gdzie LUK prowadził 2:0 w setach i miał sześć piłek meczowych! Zespół z Lublina nie wykorzystał żadnej z nich, więc ostatecznie spełniło się stare siatkarskie powiedzenie, że jeśli nie wygrasz 3:0, wtedy przegrywasz 2:3.

Ale 14. kolejka to już historia, więc teraz siatkarze

Indykpolu AZS myślą już o wyjeździe do Suwałk. Początek niedzielnego spotkania o godz. 17:30 - transmisja w Polsacie Sport, Radiu UWM FM i Radiu Olsztyn.

Gospodarze prowadzeni przez Dominika Kwapisiewicza pierwszej rundy nie mogą zaliczyć do udanych, bo w 13 rozegranych spotkaniach zwyciężyli tylko cztery razy (Częstochowa, Katowice, Czarni, Skra).

Kto stanowi trzon drużyny z Suwałk? Parę najlepiej punktujących zawodników tworzą: atakujący Bartosz Filipiak (194) i przyjmujący Ziga Stern (100). W linii przyjęcia trzeba także uważać na Pawła Halabę oraz libero Mateusza

Czunkiewicza. Na środku siatki znajdziemy Konrada Stajera i Joaquina Gallego, a o dystrybucję piłek dba Matias Sanchez.

W BILANSIE SUWAŁSKO-OLSZTYŃSKICH POJEDYŃKÓW JEST REMIS 4:4. OSTATNI RAZ OBA ZESPOŁY SPOTKAŁY SIĘ W SUWAŁKACH - 10 MARCA 2023 ROKU, KIEDY TO LEPSI OKAZALI SIĘ SIATKARZE INDIKPOLU AZS, KTÓRZY ZWYCIĘŻYLI BEZ STRATY SETA.

- Po tym, co wydarzyło się podczas ostatniego meczu, nie pozostaje nam nic innego, jak tylko wyjść z takim

samym nastawieniem. Decydująca będzie zagrywka oraz system blok-obrona - to są elementy, które prowadzą do zwycięstwa - kończy Kamil Szymendera.

• **14. kolejka, środa:** Norwid Częstochowa - Trefl Gdańsk 3:1 (26:24, 25:16, 26:28, 25:17), ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Aluron Warta Zawiercie 1:3 (20:25, 17:25, 25:21, 20:25), Asseco Resovia Rzeszów - LUK Lublin 3:2 (24:26, 22:25, 26:24, 30:28, 15:9); po oddaniu gazety do druku zakończyły się mecze Stal Nysa - Ślepsk Suwałki i GKS Katowice - Cuprum Lubin.

• **15. kolejka, piątek:** Barkom Lwów - Skra Bełchatów (17.30), Projekt Warszawa - Norwid Częstochowa (20.30); **sobota:** ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Jastrzębski Węgiel (12.30), Trefl Gdańsk - Asseco Resovia Rzeszów (14.45); **niedziela:** Aluron Warta Zawiercie - Stal Nysa (14.45), LUK Lublin - GKS Katowice (20.30); **poniedziałek:** Cuprum Lubin - Czarni Radom (17.30).

PO 13 KOLEJKACH

1. Jastrzębski	36	38:10
2. Projekt	35	37:12
3. Warta	33	36:14
4. Resovia	32	38:17
5. Trefl	25	28:20
6. LUK	23	31:28
7. Indykpol AZS	22	27:25
8. Stal	22	27:25

9. ZAKSA	21	27:25
10. Częstochowa	17	23:32
11. Skra	16	24:31
12. Barkom	13	20:34
13. Ślepsk	12	13:29
14. Katowice	9	14:33
15. Cuprum	8	13:33
16. Czarni	6	11:39

SPRINTEM

SKOKI NARCIARSKIE\\\\ Zawodnik, który jest liderem po trzecim konkursie Turnieju Czterech Skoczní - jak wynika ze statystyk z ostatnich lat - zazwyczaj zostaje triumfator klasyfikacji generalnej. To dobra wiadomość dla Ryoya Kobayashiego. Japończyk, choć nie wygrał w tej edycji żadnego konkursu, w klasyfikacji generalnej o 4,8 pkt wyprzedza drugiego Niemca Andreasa Wellingera. Kobayashi Złotego Orła

zdołał już w sezonach 2018/19 i 2021/22. Od 2009 roku tylko w sezonie 2016/17 udało się Kamilowi Stochowi wyprzedzić Norwega Daniela Andre Tandego, który prowadził po trzech konkursach. Kończący 72. edycję TCS konkurs odbędzie się w sobotę w austriackim Bischofshofen (g. 16.30 w TVN i Eurosporcie 1). Natomiast dzisiaj o godz. 16.30 rozpoczną się kwalifikacje (transmisja w Eurosporcie 1)

PIŁKA RĘCZNA\\\\ Organizatorzy rozpoczynających się 10 stycznia mistrzostw Europy mężczyzn mają nadzieję, że na meczu otwarcia Niemcy - Szwajcaria zostanie pobity światowy rekord frekwencji, bo już sprzedano 54 tysiące biletów. Spotkanie odbędzie się na stadionie piłkarskim w Dueseldorfe. Ceny biletów były bardzo zróżnicowane - od 26 do 131,5 euro. Po meczu otwarcia dla fanów odbędzie się specjalna impreza muzyczna.

Niemcy są po raz pierwszy organizatorem ME. W 2007 roku byli gospodarzami mistrzostw świata, kiedy to w finale pokonali w Kolonii Polaków 29:24. Merkur Spiel-Arena, użytkowana na co dzień przed drugoligową Fortunę, może pomieścić 54 600 fanów piłki nożnej i ponad 66 tysięcy osób podczas wydarzeń kulturalnych, m.in. koncertów. Kilka dni temu w meczu zawodowej ligi hokeja na lodzie NHL, tzw. Winter Classic

rozegranym na baseballowym stadionie w Seattle, zwycięstwo miejscowych Kraken nad Vegas Golden Knights obejrzał komplet 47 313 kibiców. Biało-czerwoni przygotowują się do ME w Hiszpanii, gdzie biorą udział w turnieju towarzyskim. W fazie grupowej ME podopieczni trenera Marcina Lijewskiego zmierzą się w Berlinie z Norwegią (11 stycznia), Słowenią (13 stycznia) i Wyspami Owczymi (15 stycznia). Dwa najlepsze

zespoły awansują do kolejnej rundy.

PIŁKA NOŻNA\\\\ Paris Saint-Germain po raz 12. w historii zdobyło Superpuchar Francji. W spotkaniu rozegranym przed własną publicznością triumfatorzy ekstraklasy w minionym sezonie pokonali 2:0 FC Toulouse, zdobywcę krajowego pucharu. W ostatnich 11 edycjach PSG tylko raz nie zdobyło tego trofeum.

AGATA WALCZY O PARYŻ

ŻEGLARSTWO\\\\ Dzisiaj w Argentynie rozpoczynają się mistrzostwa świata klasy ILCA 6. O medale i olimpijską przepustkę do Paryża powalczy Agata Barwińska.

Agata Barwińska (SSW MOS Iława) i Wiktoria Gołębiowska (Viking Toruń) to obecnie dwie zdecydowanie najlepsze polskie zawodniczki w olimpijskiej klasie ILCA 6. Ta pierwsza jest żeglarzką bardziej doświadczoną i bardziej utytułowaną – ma na swoim koncie wicemistrzostwo świata, a także dwa tytuły mistrzyni Europy i brązowy medal mistrzostw Europy. Młodsza Wiktoria, która pierwsze żeglarskie kroki także stawiała w Iławie – szybko dołączyła do szerokiej światowej czołówki i zaczęła deptać po piętach swojej koleżance z kadry. Obie pod okiem australijskiego trenera Jareda Westa zrobiły duże postępy i cały czas się rozwijają, co jest dobrym prognostykiem na przyszłość.

Rozpoczynające się dzisiaj mistrzostwa Świata w Argentynie będą pierwszym sprawdzianem formy w roku olimpijskim. Szczyt formy wszystkie zawodniczki szykują na Igrzyska, ale dla większości, w tym Polek, regaty te będą okazją do zyskania przewagi nad krajowymi rywalkami w walce o imienną przepustkę olimpijską. W Paryżu, a w zasadzie w Marsylii, bo tam odbędą się żeglarskie konkurencje Igrzysk, rywalizować może tylko jeden reprezentant danego kraju.

- Do Argentyny przyjechałam ponad tydzień przed mistrzostwami i był to bardzo intensywny czas – przyznaje Agata Barwińska. - Do tej pory mieliśmy znakomite warunki, dużo wiatru, duże fale, każdego

Cztery lata temu Agata Barwińska walkę o olimpijską przepustkę przegrała na ostatniej prostej. Oby teraz ławiance sprzyjały wiatry – odrobina szczęścia też się przyda

dnia byliśmy na wodzie, sprawdzając akwen i nasz sprzęt.

Spodziewam się wyczerpujących regat ze różnicowanymi warunkami, bo warunki lubią się tutaj zmieniać. Mój cel to oczywiście równe, stabilne pływanie, ale ważny jest też rozwój. Chodzi o to, aby po każdym tego typu regatach do kolejnych przystępować jako jeszcze lepsza żeglarzka – wyjaśnia Barwińska.

- Etap przygotowań do mistrzostw świata przebiegł sprawnie – ocenia z kolei Wiktoria Gołębiowska. - Te regaty nie mają dla mnie ani mniejszej, ani większej wagi. Są po prostu kolejnymi zawodami, do których przygotowałam się najlepiej jak potrafię, a cele mam takie same jak zawsze – skupiam się na doskonaleniu techniki i taktyki żeglowania. Zrobię wszystko, co mogę, by pokazać swoje najlepsze żeglowanie.

Dla obu Ambasadek PGE Sailing Team Poland

mistrzostwa świata w Argentynie będą ważnym elementem wewnętrznej rywalizacji o imienną kwalifikację do zbliżających się igrzysk olimpijskich. Przypomnijmy, kwalifikacja dla kraju w klasie ILCA 6 została wywalczona przez Barwińską podczas sierpniowych mistrzostw świata w Hadze.

- MAM ŚWIADOMOŚĆ, ŻE RYWALIZUJEMY NIE TYLKO O JAK NAJLEPSZY WYNIK NA MISTRZOSTWACH ŚWIATA, ALE TEŻ O PRZEPUSTKĘ DO MARSYLII.

Jak sobie radzę z presją? Przede wszystkim, presja to nieodłączny element naszego sportu, a dla mnie kluczem do radzenia sobie z nią jest konsekwentna realizacja założonego planu – dodaje Agata Barwińska, która już zna smak medalu mistrzostw świata. W 2021 roku w Omanie wywalczyła tytuł wicemistrzowski, rok

później w Teksasie medalu nie było, ale Polki spisały się bardzo dobrze, bo Agata zajęła siódme, a Wiktoria ósme miejsce. Ubiegłoroczne mistrzostwa świata w Hadze obie skończyły poza czołówką – Agata Barwińska uplasowała się na 18. miejscu, Wiktoria Gołębiowska była 40.

Warto przypomnieć, że w plebiscycie „Gazety Olsztyńskiej” Agata Barwińska została uznana za najpopularniejszego sportowca województwa w 2021 roku, a rok później ponownie znalazła się w „złotej” dziesiątce, zajmując ósme miejsce. Ławianka jest też kandydatką w obecnie trwającym plebiscycie, w którym głosowanie zakończy się 21 stycznia, a wyniki ogłosimy 10 lutego podczas tradycyjnego Balu Sportowca.

W Argentynie wystartuje 105 zawodniczek z 47 krajów. Regaty, które zakończą się 10 stycznia, można śledzić na stronie: <https://tiny.pl/c6b5h>

SPRINTEM

PLEBISCYT\\\\ Oto jak wygląda czołówka sms-owego głosowania na Najpopularniejszego Sportowca Województwa 2023 Roku: 1. Marcin Małewski (piłka ręczna, Warmia Energa Olsztyn) **go.nsw.57**; 2. Karol Prawdzik (trójbój siłowy, KPP Gołdap) **go.nsw.68**; 3. Daniel Gołębiowski (kettle,

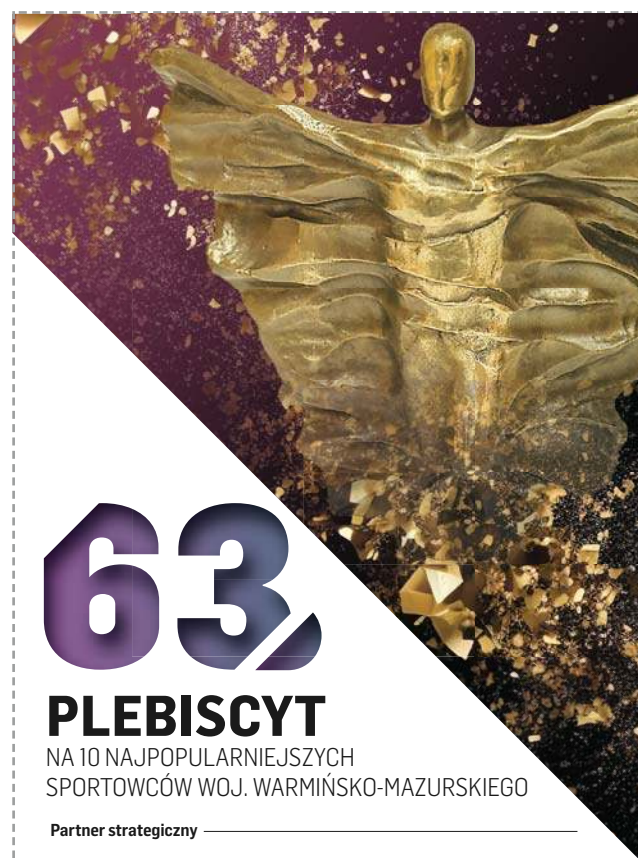
GIRIA Kętrzyn) **go.nsw.25**; 4. Konrad Bukowiecki (lekka atletyka, AZS UWM Olsztyn) **go.nsw.8**; 5. Kuba Hawryluk (siatkówka, Indykpol AZS Olsztyn) **go.nsw.31**; 6. Mikołaj Borkowski (tenis, KT Jakubowo Olsztyn) **go.nsw.7**; 7. Anastazja Kuś (lekka atletyka, AZS UWM Olsztyn) **go.nsw.53**; 8. Maciej Kowale-

wicz (strzelectwo sportowe, Gwardia Olsztyn) **go.nsw.48**; 9. Wiktoria Andruch (MMA, Arrachion Iława) **go.nsw.2**; 10. Olaf Płatek (sumo, Shamo Ełk) **go.nsw.67**.

• Na stronie gazetaolsztyńska.pl opublikowaliśmy listy kandydatów plebiscytowych oraz wszystkich kategorii

sms-owych, wśród których są m.in. Piłkarz Roku, Klub Roku, Sportowe Wydarzenie Roku, Najpopularniejszy Sportowiec Olsztyna, Klub Roku i Najpopularniejszy Sportowiec Powiatu Olsztyńskiego.

• Sms-y wysyłamy na numer 73601 (3,69 zł brutto), w treść wpisując jedynie kod (są zaznaczone na czerwono).

63

PLEBISCYT

NA 10 NAJPOPULARNIEJSZYCH
SPORTOWCÓW WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Partner strategiczny

citi citi handlowy

GŁOSUJĘ NA:

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Pełna lista kandydatów dostępna na <https://gazetaolsztyńska.pl/sport/plebiscyt>. Kupon należy dostarczyć do 21 stycznia 2024 r. na adres: Grupa WM Sp. z o.o., 10-364 Olsztyn, ul. Tracka 5, z dopiskiem „Plebiscyt”.

Imię i nazwisko

Adres

Tel. Email:

Oświadczam, że zapoznałem się i akceptuję regulamin plebiscytu, który jest dostępny w siedzibie spółki i na stronie internetowej <https://gazetaolsztyńska.pl/sport/plebiscyt>.

Administratorem danych osobowych podanych na kuponie jest Grupa WM Sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie przy ul. Trackiej 5. Podane dane będą przetwarzane wyłącznie w celu przeprowadzenia plebiscytu. Uczestnikom przysługuje prawo dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania. Podanie danych osobowych jest dobrowolne, lecz niezbędne do przeprowadzenia plebiscytu.

Data i podpis

☐ Wyrażam dobrowolną zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w celach marketingowych realizowanych przez Grupę WM Sp. z o.o.

☐ Wyrażam dobrowolną zgodę na otrzymywanie od Grupy WM Sp. z o.o. informacji handlowych drogą elektroniczną na podany adres poczty e-mail i numer telefonu.

Wyrażenie powyższych zgód jest dobrowolne.

Data

Podpis

GAZETA OLSZTYŃSKA **DZIENNIK ELBLĄSKI**

BAL SPORTU I BIZNESU
2024

GAZETA
OLSZTYŃSKADZIENNIK
ELBLĄSKI

63

PLEBISCYT

NA 10 NAJPOPULARNIEJSZYCH
SPORTOWCÓW WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIEGOPODZIĘKUJMY
SPORTOWCOM
Z REGIONU!

Wyberzmy najpopularniejszych sportowców 2023 roku!

- ◆ Weź udział w 63. Plebiscycie Sportowym.
- ◆ Głosowanie trwa do 21 stycznia 2024 roku.
- ◆ Wyślij kupon, który znajdziesz w gazecie na adres redakcji **Grupa WM Sp. z o.o., 10-364 Olsztyn, ul. Tracka 5, z dopiskiem „Plebiscyt”** lub **wyślij SMS pod nr 73601** z głosem na Twojego ulubionego sportowca.
- ◆ Nazwiska sportowców oraz przypisane im kody dostępne na stronie internetowej **www.gazetaolsztynska.pl/sport/plebiscyt**.
- ◆ Regulamin Plebiscytu dostępny na stronie **www.gazetaolsztynska.pl/regulaminy**.

www.gazetaolsztynska.pl

Gazeta Olsztyńska

Plebiscyt Sportowy

Partner strategiczny

citi citi handlowy

BAL SPORTU
I BIZNESU
2024